

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Ontwerpbesluit van
houdende regels en nadere regels omtrent de kwaliteit, financiering en
gegevensverwerking ten behoeve van kinderopvang in Caribisch Nederland (Besluit
kinderopvang BES)

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
van datum openlaten , nr. nr. invullen , gedaan mede
namens de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

Gelet op artikel 18.4.5, eerste lid, onderdeel b, van de Invoeringswet openbare lichamen
Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de artikelen 2.1, derde lid, 2.2, tweede lid, 2.3, derde
en vijfde lid, 2.4, vierde lid, 2.6, vierde lid, 2.10a, achtste lid, 2.14, vierde lid, 2.15,
vierde lid, 2.17, 2.19, vijfde lid, 3.2, vijfde lid, 3.3, tweede lid, 3.4, derde lid, 3.5, 3.7,
tweede lid, 3.11, tweede lid, 3.16, vijfde lid, 4.7, 5.11, tweede lid, van de Wet
kinderopvang BES;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van datum, nr.);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid van datum openlaten , nr. nr. invullen ,
uitgebracht mede namens de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begrippen

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

basisgroep: vaste groep kinderen in de buitenschoolse opvang;

ervaringscertificaat: een certificaat als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid;

stamgroep: vaste groep kinderen in de dagopvang;

stamgroepruimte: binnenspeelruimte waar de stamgroep hoofdzakelijk aanwezig is;

wet: Wet kinderopvang BES.

Hoofdstuk 2. Kwaliteitseisen kindercentrum en gastouderopvang

Paragraaf 2.1. Algemene bepalingen

Artikel 2.1. Uitzonderingen op de acceptatieplicht

Omstandigheden als bedoeld in artikel 2.2, tweede lid, van de wet zijn:

a. binnen het kindercentrum of de voorziening voor gastouderopvang is geen plek om
het kind te plaatsen;

b. de houder of gastouder:

1°. kan niet de ondersteuning bieden die het kind nodig heeft; en

2°. als gevolg daarvan kan voor dat kind of andere kinderen binnen het kindercentrum of de voorziening voor gastouderopvang geen verantwoorde kinderopvang worden geboden;

c. de houder of gastouder vraagt geen kinderopvangvergoeding aan voor het kind en ontvangt geen kinderopvangvergoeding voor andere kinderen binnen het kindercentrum of de voorziening voor gastouderopvang; of

d. de houder of gastouder verwacht redelijkerwijs dat de ouder de ouderbijdrage niet zal voldoen en uiterlijk zes maanden voor de beoogde ingangsdatum van de nieuwe kinderopvangovereenkomst is de kinderopvangvergoeding beëindigd op grond van artikel 3.3, derde lid, onderdeel c, van de wet in het kader van een voorgaande kinderopvangovereenkomst tussen de houder of gastouder en de ouder.

Artikel 2.2. Verantwoorde kinderopvang

In het kader van het bieden van verantwoorde kinderopvang draagt de houder of gastouder ervoor zorg dat, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden:

a. op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;

b. kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;

c. kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden;

d. kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij; en

e. de speelleeromgeving taalrijk is en gekenmerkt wordt door positieve en hoogwaardige interacties met en tussen kinderen.

Artikel 2.3. Deskundige bij strafbare feiten in de kinderopvang

De deskundige, bedoeld in artikel 2.10a van de wet:

a. is in de uitoefening van diens taken neutraal en onafhankelijk ten opzichte van:

1°. de personen van wie wordt vermoed dat zij een misdrijf hebben gepleegd, bedoeld in het eerste lid, aanhef, van dat artikel; en

2°. de personen, genoemd in het eerste lid, onderdelen a tot en met d, van dat artikel;

b. is deskundig op het gebied van strafrechtelijke verdenking van mishandeling en misdrijven tegen de zeden jegens kinderen;

c. heeft ervaring met professionele omgang met betrokkenen bij mishandeling of misdrijven tegen de zeden jegens kinderen; en

d. heeft ervaring met het vervullen van een vertrouwensrol.

Paragraaf 2.2. Veiligheids- en gezondheidsbeleid bij een kindercentrum of voorziening voor gastouderopvang

Artikel 2.4. Veiligheids- en gezondheidsbeleid

1. De houder of gastouder stelt voor elk kindercentrum of voorziening voor gastouderopvang een veiligheids- en gezondheidsbeleid vast als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, van de wet.
2. De houder of gastouder draagt er zorg voor dat er bij de kinderopvang conform het veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt gehandeld.

Artikel 2.5. Inhoud van het veiligheids- en gezondheidsbeleid bij een kindercentrum

1. Het veiligheids- en gezondheidsbeleid bij een kindercentrum bevat:
 - a. een concrete beschrijving van de wijze waarop de houder samen met de beroepskrachten ervoor zorgdraagt dat het veiligheids- en gezondheidsbeleid een continu proces is van het vormen van beleid, implementeren, evalueren en actualiseren;
 - b. een concrete beschrijving van de risico's die de opvang van kinderen bij het desbetreffende kindercentrum met zich brengt, waarbij wordt ingegaan op:
 - 1°. de voornaamste risico's met grote gevolgen voor de veiligheid of gezondheid van kinderen; en
 - 2°. het risico op grensoverschrijdend gedrag door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers, overige aanwezige volwassenen en kinderen;
 - c. een concreet omschreven plan van aanpak over de maatregelen om de risico's, bedoeld in onderdeel b, in te perken, waaronder de termijn waarbinnen maatregelen worden genomen, en de handelwijze indien deze risico's zich verwezenlijken;
 - d. een beschrijving in algemene zin van de wijze waarop kinderen wordt geleerd om te gaan met risico's waarvan de gevolgen voor de veiligheid en gezondheid van kinderen beperkt zijn en welke derhalve geen risico's vormen als bedoeld in onderdeel b;
 - e. een concrete beschrijving van de wijze waarop de houder ervoor zorgdraagt dat het actuele veiligheids- en gezondheidsbeleid en de evaluaties daarvan inzichtelijk zijn voor de beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers en ouders; en
 - f. een concrete beschrijving van de wijze waarop achterwacht is geregeld, indien op grond van artikel 2.13, zevende of achtste lid, slechts een beroepskracht in het centrum aanwezig is.
2. In het plan van aanpak, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, beschrijft de houder hoe deze de dagopvang zodanig organiseert dat een beroepskracht, beroepskracht in opleiding of stagiair de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl deze gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene.

Artikel 2.6. Inhoud van het veiligheids- en gezondheidsbeleid bij een voorziening voor gastouderopvang

- Het veiligheids- en gezondheidsbeleid bij een voorziening voor gastouderopvang bevat een concrete beschrijving van:
- a. de risico's die de opvang van kinderen bij de desbetreffende voorziening voor gastouderopvang met zich brengt, waarbij wordt ingegaan op de voornaamste risico's met grote gevolgen voor de veiligheid of gezondheid van kinderen; en
 - b. de wijze waarop achterwacht als bedoeld in artikel 2.18 is geregeld.

Paragraaf 2.3. Opleidings-, scholings- en ervaringseisen

Artikel 2.7. Bewijsstukken en ervaringscertificaten

1. Bij ministeriële regeling kunnen bewijsstukken worden aangewezen met betrekking tot de opleidings- en ervaringseisen voor beroepskrachten of gastouders.
2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld aan ervaringscertificaten voor beroepskrachten of gastouders.

Artikel 2.8. Opleidings- en ervaringseisen voor beroepskrachten bij een kindercentrum

1. Een beroepskracht beschikt over een opleiding, gericht op pedagogie, op ten minste het niveau, bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel c, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel c, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES.
2. In afwijking van het eerste lid, is het toegestaan dat een beroepskracht die met een ervaringscertificaat aantoonbaar dat deze handelt op het niveau, bedoeld in dat lid, beschikt over een opleiding, gericht op pedagogie, op ten minste het niveau:
 - a. bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES; of
 - b. 2 van de Caribbean Vocational Qualification.

Artikel 2.9. Aanwezigheid van een beroepskracht met middenkaderopleiding bij een kindercentrum

1. Gedurende ten minste de helft van de dagdelen per week waarin op een locatie van een kindercentrum kinderopvang plaatsvindt, zet de houder daar een beroepskracht in die beschikt over een opleiding, gericht op pedagogie, op ten minste het niveau, bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel d, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel d, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES.
2. In de opleiding, bedoeld in het eerste lid, is aantoonbaar aandacht besteed aan:
 - a. het werken met programma's voor voor- en voorschoolse educatie;
 - b. het stimuleren van de ontwikkeling van het jonge kind, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling;
 - c. het volgen van de ontwikkeling van peuters en het hierop afstemmen van het aanbod van voorschoolse educatie;
 - d. het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen;
 - e. het betrekken van de ouders bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen; en
 - f. het vormgeven van de inhoudelijke aansluiting tussen voor- en voorschoolse educatie en een zorgvuldige overgang van het kind van voor- naar voorschoolse educatie.

Artikel 2.10. Opleidingseisen voor gastouders

- Een gastouder beschikt over een opleiding, gericht op pedagogie, op ten minste het niveau:
- a. bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES; of
 - b. 2 van de Caribbean Vocational Qualification.

Artikel 2.11. Scholingseisen eerste hulp

1. De houder of gastouder draagt er zorg voor dat er gedurende de kinderopvang te allen tijde ten minste één volwassene aanwezig is die gekwalificeerd is voor het verlenen van eerste hulp aan kinderen.
2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de kwalificatie, bedoeld in het eerste lid.

Paragraaf 2.4. Stabiliteit van de opvang, groepsgrootte en inzet pedagogisch medewerkers

Artikel 2.12. Stabiliteit van de kinderopvang in een kindercentrum

1. In een kindercentrum vindt de kinderopvang plaats in stamgroepen of basisgroepen.
2. Een kind wordt opgevangen in één stamgroep of basisgroep.
3. De grootte van de stamgroep of basisgroep wordt afgestemd op de leeftijd van de kinderen daarin, waarbij naarmate de kinderen daarin ouder zijn, deze uit meer kinderen mag bestaan.
4. Onverminderd het derde lid, volgt de maximale grootte van:
 - a. stamgroepen uit bijlage 1 bij dit besluit; en
 - b. basisgroepen uit bijlage 2 bij dit besluit.
5. De houder deelt de ouders en het kind mee tot welke stamgroep het kind behoort en welke beroepskracht dan wel beroepskrachten op welke dag aan de desbetreffende stamgroep zijn toegewezen.
6. Binnen een stamgroep of basisgroep wordt zo veel mogelijk gewerkt met vaste beroepskrachten.
7. In de dagopvang wordt een kind gedurende de week in ten hoogste twee verschillende stamgroepruimtes opgevangen.
8. Indien kinderen bij activiteiten als bedoeld in artikel 2.32, tweede lid, onderdeel b:
 - a. de stamgroep of basisgroep verlaten, zijn het eerste, tweede en vierde lid niet van toepassing;
 - b. de stamgroepruimte verlaten, is het zevende lid niet van toepassing.
9. Indien een stamgroep wordt gecombineerd met een basisgroep volgt de maximale grootte van de gecombineerde groep uit bijlage 3 bij dit besluit.

Artikel 2.13. Aantal beroepskrachten in een kindercentrum en beroepskracht-kindratio

1. Het aantal in te zetten beroepskrachten op een stamgroep of basisgroep wordt afgestemd op het aantal daarin aanwezige kinderen, waarbij naarmate de kinderen ouder zijn, minder beroepskrachten hoeven te worden ingezet.
2. Onverminderd het eerste lid volgt de verhouding tussen het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten en het aantal aanwezige kinderen:
 - a. voor stamgroepen uit bijlage 1 bij dit besluit;
 - b. voor basisgroepen uit bijlage 2 bij dit besluit; en
 - c. voor gecombineerde groepen uit bijlage 3 bij dit besluit.
3. In afwijking van het tweede lid kunnen voor ten hoogste drie uren per dag minder beroepskrachten worden ingezet, indien:
 - a. per dag ten minste tien aaneengesloten uren opvang wordt geboden;
 - b. de kaders, bedoeld in artikel 2.32, tweede lid, onderdeel a, in acht worden genomen;
 - c. gedurende die tijd ten minste de helft van het aantal beroepskrachten, vereist op grond van het tweede lid, wordt ingezet; en
 - d. indien het buitenschoolse opvang betreft, dit gebeurt op vrije dagen van de basisschool of tijdens de schoolvakanties.
4. In afwijking van het tweede lid kunnen bij buitenschoolse opvang voor en na de dagelijkse schooltijd en gedurende vrije middagen van de basisschool voor ten hoogste een half uur per dag minder beroepskrachten worden ingezet, indien gedurende die tijd ten minste de helft van het aantal beroepskrachten, vereist op grond van het tweede lid, wordt ingezet.
5. Indien kinderen bij een activiteit als bedoeld in artikel 2.32, tweede lid, onderdeel b, de stamgroep of basisgroep verlaten, leidt dit niet tot een verlaging van het totaal aantal minimaal in te zetten beroepskrachten op of vanuit het kindercentrum ten opzichte van de situatie direct voorafgaand aan de activiteit.

6. In de dagopvang kan de afwijkende inzet, bedoeld in het derde lid, op de dagen van de week verschillen, met dien verstande dat de afwijkende inzet niet per week verschilt.
7. Indien op grond van het tweede lid slechts één beroepskracht in het kindercentrum aanwezig is, is tevens een volwassene beschikbaar die telefonisch bereikbaar is en die binnen vijftien minuten in het kindercentrum aanwezig kan zijn in geval van een calamiteit. De houder informeert de bij het kindercentrum werkzame personen over de naam en het telefoonnummer van deze persoon.
8. Indien op grond van het derde of vierde lid slechts één beroepskracht op het kindercentrum wordt ingezet, is ter ondersteuning van deze beroepskracht ten minste één andere volwassene in het kindercentrum aanwezig.

Artikel 2.14. Overzicht van ingezette beroepskrachten en presentielijsten

De houder toont aan, door middel van een overzicht van de ingezette beroepskrachten en presentielijsten van kinderen, inclusief een indicatie van aankomst- en vertrektijden:

- a. de verhouding tussen het minimaal in te zetten aantal beroepskrachten en het aantal aanwezige kinderen in een stamgroep of basisgroep, bedoeld in artikel 2.13, tweede lid; en
- b. indien van toepassing, de toepassing van artikel 2.13, derde of vierde lid.

Artikel 2.15. Inzet van beroepskrachten in opleiding, stagiairs en toepassing teamkwalificatie

1. Bij de inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs:
 - a. houdt de houder rekening met de opleidingsfase waarin zij zich op dat moment bevinden;
 - b. wordt te allen tijde binnen de betreffende stamgroep, basisgroep of gecombineerde stamgroep en basisgroep ook ten minste een beroepskracht ingezet als bedoeld in artikel 2.8; en
 - c. draagt de houder zorg voor begeleiding.
2. Het totaal minimum aantal in te zetten beroepskrachten op de locatie waar de houder een kindercentrum exploiteert, dat wordt gevormd door de optelsom van het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten op de afzonderlijke stamgroepen of basisgroepen binnen die locatie, bestaat gedurende de opvang:
 - a. voor minimaal twee derde uit beroepskrachten als bedoeld in artikel 2.8; en
 - b. voor maximaal een derde uit:
 - 1°. beroepskrachten in opleiding; of
 - 2°. stagiairs.
3. In afwijking van artikel 2.8, is het toegestaan dat een beroepskracht beschikt over een opleiding, gericht op pedagogie, op ten minste het niveau:
 - a. bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES; of
 - b. 2 van de Caribbean Vocational Qualification.
4. Indien een beroepskracht als bedoeld in het derde lid wordt ingezet:
 - a. houdt de houder rekening met de ervaring en expertise waarover die beroepskracht op dat moment beschikt;
 - b. is het eerste lid, onderdelen b en c, van overeenkomstige toepassing bij die inzet; en
 - c. wordt die beroepskracht voor de toepassing van het tweede lid beschouwd als een beroepskracht in opleiding.

Artikel 2.16. Mentor

1. Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen.

2. De mentor is een beroepskracht op de stamgroep of basisgroep van het kind.
3. De mentor:
 - a. bespreekt de ontwikkeling van het kind periodiek met de ouders; en
 - b. is aanspreekpunt voor de ouders bij vragen over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind.

Artikel 2.17. Groepsgrootte bij een voorziening voor gastouderopvang

Bij een voorziening voor gastouderopvang worden maximaal:

- a. zes kinderen in de leeftijd tot 13 jaar gelijktijdig opgevangen, waarbij eigen kinderen tot 10 jaar worden meegerekend;
- b. vijf kinderen tot vier jaar gelijktijdig opgevangen; en
- c. vier kinderen tot twee jaar gelijktijdig opgevangen, waarvan maximaal twee kinderen tot één jaar.

Artikel 2.18. Achterwacht bij een voorziening voor gastouderopvang

Gedurende de kinderopvang is een volwassene beschikbaar die telefonisch bereikbaar is en die binnen vijftien minuten in de voorziening voor gastouderopvang aanwezig kan zijn in geval van een calamiteit.

Paragraaf 2.5. Activiteitenprogramma bij een kindercentrum of voorziening voor gastouderopvang

Artikel 2.19. Activiteitenprogramma

1. Het activiteitenprogramma bij een kindercentrum of voorziening voor gastouderopvang is gevarieerd en bevat activiteiten die:
 - a. de ontspanning van het kind bevorderen; en
 - b. de ontwikkeling van het kind stimuleren.
2. Het activiteitenprogramma past bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van de kinderen in de stamgroep, basisgroep of groep in de gastouderopvang.

Paragraaf 2.6. Bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind en kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte bij een kindercentrum of voorziening voor gastouderopvang

Paragraaf 2.6.1. Bijzonderheden in de ontwikkeling of extra ondersteuningsbehoefte

Artikel 2.20. Pedagogische ondersteuning en advies

1. De taken met betrekking tot pedagogische ondersteuning en advies, bedoeld in artikel 2.3, vijfde lid, van de wet, betreffen:
 - a. de houder, de beroepskracht of de gastouder pedagogisch ondersteunen en adviseren over het aanbieden van verantwoorde kinderopvang binnen een basisgroep, stamgroep of groep in de gastouderopvang met een kind met een bijzonderheid in diens ontwikkeling of een extra ondersteuningsbehoefte;
 - b. de houder of gastouder ondersteunen en adviseren bij een verzoek aan het expertisecentrum onderwijszorg om deskundige ondersteuning te bieden als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, van de wet; en
 - c. de houder, de beroepskracht of de gastouder ondersteunen en adviseren bij het opstellen en uitvoeren van het begeleidingsplan, bedoeld in artikel 2.23.
2. Het bestuurscollege bevordert de samenwerking tussen de aanbieder van pedagogische ondersteuning en advies, de aanbieder van op preventie gerichte

ondersteuning van jeugdigen als bedoeld in artikel 18.4.5, eerste lid, onderdeel b, van de Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de uitvoerder van de jeugdgezondheidszorg, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet publieke gezondheid.

Artikel 2.21. Signaleren van bijzonderheden

Indien de houder of gastouder bijzonderheden signaleert in de ontwikkeling van een kind:

- a. overleggen de houder en de betrokken beroepskrachten of de gastouder met de verlener van pedagogische ondersteuning en advies als bedoeld in artikel 2.3, vierde lid, van de wet; en
- b. legt de houder of gastouder dit vast in het dossier van het kind.

Artikel 2.22. Signaleren van extra ondersteuningsbehoefte

Indien de houder of gastouder signaleert dat een kind een extra ondersteuningsbehoefte heeft:

- a. overleggen de houder en de betrokken beroepskrachten of de gastouder met de verlener van pedagogische ondersteuning en advies als bedoeld in artikel 2.3, vierde lid, van de wet;
- b. stelt de houder of gastouder een begeleidingsplan op als bedoeld in artikel 2.23; en
- c. kan de houder of gastouder het expertisecentrum onderwijszorg verzoeken deskundige ondersteuning te bieden als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, van de wet, indien de ouders daarmee instemmen.

Artikel 2.23. Begeleidingsplan

1. Een begeleidingsplan bevat ten minste een beschrijving van:
 - a. de extra ondersteuningsbehoefte van het kind;
 - b. de voorgestelde aanpak en de planning daarvan;
 - c. het beoogde resultaat van de voorgestelde aanpak;
 - d. de evaluatie en de planning daarvan.
2. De houder of gastouder betreft de ouders bij het opstellen van het begeleidingsplan.

Artikel 2.24. Reflecteren op bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind

De houder reflecteert periodiek op de ontwikkeling van het kind met de betrokken beroepskrachten, indien bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind zijn signaleerd.

Paragraaf 2.6.2. Plusopvang

Artikel 2.25. Termijn vergunning voor plusopvang

De termijn, bedoeld in artikel 2.1, derde lid, van de wet, bedraagt drie jaar.

Artikel 2.26. Schorsing of intrekking vergunning voor plusopvang

De periode, genoemd in artikel 5.11, tweede lid, van de wet bedraagt een jaar.

Artikel 2.27. Opleidings- en ervaringseisen voor plusopvang bij een kindercentrum of voorziening voor gastouderopvang

1. Gedurende alle dagdelen waarin in een stamgroep of basisgroep plusopvang plaatsvindt, zet de houder daar ten minste een beroepskracht in die beschikt over een opleiding, gericht op pedagogie, op ten minste het niveau bedoeld in artikel 7.2.2, eerste

lid, onderdeel d, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel d, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES.

2. In afwijking van artikel 2.10 beschikt een gastouder die plusopvang aanbiedt over een opleiding, gericht op pedagogie, op ten minste het niveau bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel d, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel d, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES.

3. Indien een beroepskracht of gastouder, bedoeld in het eerste of tweede lid, met een ervaringscertificaat aantoonbaar dat deze handelt op ten minste het niveau, bedoeld in dat lid, kan deze in afwijking van dat lid beschikken over een opleiding, gericht op pedagogie, op ten minste het niveau bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel c, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel c, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES.

Artikel 2.28. Aantal beroepskrachten in de plusopvang bij een kindercentrum

In afwijking van artikel 2.13, tweede lid, bedraagt het totaal aantal in te zetten beroepskrachten in de plusopvang, indien binnen de plusopvang enkel kinderen worden opgevangen met een extra ondersteuningsbehoefte:

- a. in de dagopvang: minimaal een beroepskracht per drie op te vangen kinderen;
- b. in de buitenschoolse opvang: minimaal een beroepskracht per vijf op te vangen kinderen.

Artikel 2.29. Groepsgrootte in de plusopvang bij een voorziening voor gastouderopvang

In afwijking van artikel 2.17 vangt een gastouder die plusopvang aanbiedt maximaal het volgende aantal kinderen gelijktijdig op, waaronder begrepen de eigen kinderen tot de leeftijd van tien jaar:

- a. in de dagopvang drie; en
- b. in de buitenschoolse opvang vijf.

Artikel 2.30. Eisen aan ruimtes bij plusopvang

De ruimte waarin de houder of gastouder plusopvang biedt, beschikt over een ruimte en spelmaterialen die voldoende zijn toegerust op de extra ondersteuningsbehoefte van de kinderen.

Paragraaf 2.7. Pedagogisch en educatief beleid bij een kindercentrum

Artikel 2.31. Pedagogisch en educatief beleid

1. Elk kindercentrum beschikt over een pedagogisch en educatief beleidsplan.
2. De houder draagt er zorg voor dat er bij het aanbieden van kinderopvang conform het pedagogisch en educatief beleidsplan wordt gehandeld.
3. De houder maakt het pedagogisch en educatief beleid schriftelijk bekend aan de ouders die gebruikmaken van kinderopvang in het kindercentrum.

Artikel 2.32. Inhoud van het pedagogisch en educatief beleid

1. Een pedagogisch en educatief beleidsplan in een kindercentrum bevat ten minste een concrete beschrijving van:
 - a. de wijze waarop invulling wordt gegeven aan verantwoorde kinderopvang als bedoeld in artikel 2.2;
 - b. de wijze waarop bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind of problemen worden gesignaleerd en ouders worden doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning;

- c. de wijze waarop de mentor, bedoeld in artikel 2.16, de verkregen informatie over de ontwikkeling van het kind periodiek met de ouders bespreekt en de wijze waarop aan de ouders en het kind bekend wordt gemaakt welke beroepskracht de mentor is van het kind;
 - d. de werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw van de stamgroepen of basisgroepen en de wijze waarop wordt voldaan aan artikel 2.13, tweede lid;
 - e. de wijze waarop kinderen kunnen wennen aan een nieuwe stamgroep of basisgroep waarin zij zullen worden opgevangen;
 - f. het activiteitenprogramma en het dagritme;
 - g. de voertaal in het kindercentrum;
 - h. de kwaliteitsdoelen die de houder wil behalen en een plan van aanpak, planning en periodieke evaluatie daarvan;
 - i. de verdeling van taken, rollen en verantwoordelijkheden binnen het kindercentrum;
 - j. de wijze waarop de houder samenwerkt met ouders om de ontwikkeling van het kind te stimuleren; en
 - k. indien het dagopvang betreft, de wijze waarop:
 - 1°. ontwikkel- en leerachterstanden worden voorkomen en bestreden en het programma dat wordt gebruikt voor voorschoolse educatie;
 - 2°. de ontwikkeling van het kind wordt gevolgd en gestimuleerd en daarbij naar een doorlopende ontwikkellijn met het basisonderwijs wordt gestreefd; en
 - 3°. met instemming van de ouders kennis over de ontwikkeling van het kind wordt overgedragen aan de school bij de overgang van het kind naar het basisonderwijs.
2. Indien van toepassing bevat het pedagogisch en educatief beleidsplan, in aanvulling op het eerste lid, tevens een concrete beschrijving van:
- a. de kaders waarbinnen met inachtneming van artikel 2.13, derde of vierde lid, verantwoord afgeweken kan worden van de personele inzet, bedoeld in artikel 2.13, tweede lid;
 - b. de aard en de organisatie van de activiteiten waarbij kinderen de stamgroep, stamgroepruimte of basisgroep kunnen verlaten;
 - c. het beleid ten aanzien van flexibele opvang;
 - d. de taken die beroepskrachten in opleiding, beroepskrachten als bedoeld in artikel 2.15, derde lid, stagiairs en vrijwilligers kunnen uitvoeren en de wijze waarop zij hierbij worden begeleid en ingezet;
 - e. de wijze waarop kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte worden opgevangen en hoe externe organisaties hierbij worden betrokken;
 - f. indien het dagopvang betreft, de wijze waarop bij toepassing van artikel 2.12, zesde lid, de emotionele veiligheid van en stabiliteit voor de betreffende kinderen wordt geborgd; en
 - g. indien het buitenschoolse opvang betreft, de omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan dertig kinderen.

Artikel 2.33. Educatief beleid omtrent voorschoolse educatie in de dagopvang

De houder gebruikt voor de voorschoolse educatie in de dagopvang een programma dat:

- a. de ontwikkeling van kinderen op een gestructureerde, samenhangende en spelende wijze stimuleert;
- b. gericht is op ten minste de aandachtsgebieden taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen;
- c. inhoudelijk past bij de Caribische context;
- d. past bij de ontwikkelfase waarin de kinderen zich bevinden;
- e. bijdraagt aan de soepele overgang tussen de kinderopvang en het basisonderwijs.

Paragraaf 2.8. Eisen aan ruimtes bij een kindercentrum

Artikel 2.34. Eisen aan ruimtes bij een kindercentrum

1. De binnen- en buitenruimtes waar kinderen verblijven gedurende de tijd dat zij in een kindercentrum worden opgevangen, zijn veilig, toegankelijk en passend ingericht in overeenstemming met het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen.
2. Een kindercentrum beschikt per in het kindercentrum aanwezig kind over een binnenspeelruimte van ten minste:
 - a. indien het dagopvang betreft, 3 m²;
 - b. indien het buitenschoolse opvang betreft:
 - 1°. tot en met 31 december 2029 2,5 m²;
 - 2°. vanaf 1 januari 2030 3 m².
3. Een kindercentrum beschikt per in het kindercentrum aanwezig kind over ten minste 3 m² vaste buitenspeelruimte.
4. De binnenspeelruimte is zodanig geventileerd dat sprake is van een gezond binnenmilieu.
5. Elke stamgroep beschikt over een afzonderlijke vaste stamgroepruimte.
6. Passend voor spelactiviteiten ingerichte binnenruimtes buiten de stamgroepruimte worden naar evenredigheid aan de groepen van het kindercentrum toebedeeld.
7. Een kindercentrum beschikt voor kinderen tot de leeftijd van anderhalf jaar over een op het aantal aanwezige kinderen afgestemde afzonderlijke slaapruiimte.
8. De buitenspeelruimte:
 - a. is schaduwrijk; en
 - b. grenst aan het gebouw waarin het kindercentrum is gevestigd.

Artikel 2.35. Gebruik van porches bij een kindercentrum

1. Een porch kan tot maximaal 18 m² worden meegerekend voor het minimale aantal vierkante meters binnenspeelruimte, bedoeld in artikel 2.34, tweede lid, indien de porch:
 - 1°. direct grenst aan het kindercentrum;
 - 2°. beschikt over een permanente en stevige constructie;
 - 3°. is gebouwd op een vaste ondergrond;
 - 4°. is voorzien van een omheining; en
 - 5°. overdekt is.
2. Porches worden niet ingezet als afzonderlijke stamgroepruimte.
3. Indien een porch niet voldoet aan de eisen, bedoeld in het eerste lid, kan deze worden meegerekend als buitenspeelruimte, indien de porch voldoet aan artikel 2.34, eerste, derde en achtste lid.

Hoofdstuk 3. Financiering

Artikel 3.1. Structurele kinderopvang

1. Van structurele kinderopvang als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel g, van de wet is sprake indien het kind per tijdvak van drie maanden buiten de schoolvakanties van scholen voor het basisonderwijs in het openbare lichaam in het kindercentrum of de voorziening voor gastouderopvang aanwezig is, gedurende ten minste:
 - a. 80 procent van het aantal in de kinderopvangovereenkomst overeengekomen dagdelen; en
 - b. 50 procent van de duur van het aantal in de kinderopvangovereenkomst overeengekomen dagdelen.

2. In afwijking van het eerste lid is sprake van structurele kinderopvang indien niet aan de voorwaarden als bedoeld in het eerste lid is voldaan, omdat:

a. het kind ziek is, tenzij:

1°. het kind langer dan twee maanden aaneengesloten afwezig is; of

2°. het kind langer dan zes maanden minder dan 25 procent van het aantal in de kinderopvangovereenkomst overeengekomen dagdelen afwezig is;

b. indien het buitenschoolse opvang betreft, de verantwoordelijke personen, bedoeld in artikel 6 van de Leerplichtwet BES, ten aanzien van het kind zijn vrijgesteld van de leerplicht in overeenstemming met paragraaf 4 van de Leerplichtwet BES; of

c. indien het buitenschoolse opvang betreft, het kind ten behoeve van een vaste buitenschoolse activiteit niet meer dan een dagdeel per week afwezig is bij het kindercentrum of de voorziening voor gastouderopvang.

Artikel 3.2. Verstrekken van kinderopvangvergoeding

1. Het op aanvraag verstrekken van kinderopvangvergoeding, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, van de wet, geschiedt per kwartaal.

2. De datum, bedoeld in artikel 3.3, tweede lid, van de wet is de laatste dag van het kwartaal waarin de kinderopvang start.

Artikel 3.3. Maximering dagdelen kinderopvangvergoeding

1. Bij de besluitvorming omtrent maximering als bedoeld in artikel 3.4, tweede lid, van de wet wordt betrokken:

a. de demografische ontwikkeling van het aantal kinderen;

b. het aantal vergunningen als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van de wet, en de daarin opgenomen kindplaatsen op dat moment en in de verwachte situatie na maximering;

c. het totaal aantal dagdelen per maand voor de soort kinderopvang waarvoor een kinderopvangvergoeding wordt verstrekt op dat moment en in de verwachte situatie na de maximering;

d. reacties op de voorgenomen maximering van ouders, houders en gastouders;

e. de kwaliteit van de soort kinderopvang;

f. de duur, beëindiging of verlenging van de maximering; en

g. indien noodzakelijk ten behoeve van de continuïteit van de kinderopvang, de wijze van verstrekking van kinderopvangvergoeding gedurende de maximering, in relatie tot de vergunningen, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van de wet, en de daarin opgenomen kindplaatsen.

2. Het advies, bedoeld in artikel 3.4, tweede lid, van de wet, bevat een omschrijving en afweging omtrent:

a. de redenen voor en tegen maximering; en

b. de onderwerpen, genoemd in het eerste lid, onderdelen a, b en d tot en met g.

Artikel 3.4. Hoogte van de kinderopvangvergoeding

1. Voor de dagopvang bij een kindercentrum of voorziening voor gastouderopvang bedraagt de kinderopvangvergoeding per dagdeel per kind over de periode:

a. tot en met 31 december 2025: USD 22,40 op Bonaire, USD 24,80 op Sint Eustatius en USD 26,40 op Saba;

b. van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026: USD 26,00 op Bonaire, USD 28,90 op Sint Eustatius en USD 30,70 op Saba;

c. van 1 januari 2027 tot en met 31 december 2027: USD 28,00 op Bonaire, USD 31,10 op Sint Eustatius en USD 33,00 op Saba;

- d. van 1 januari 2028 tot en met 31 december 2028: USD 29,00 op Bonaire, USD 32,20 op Sint Eustatius en USD 34,20 op Saba;
- e. van 1 januari 2029 tot en met 31 december 2029: USD 30,00 op Bonaire, USD 33,30 op Sint Eustatius en USD 35,40 op Saba;
- f. vanaf 1 januari 2030: USD 31,00 op Bonaire, USD 34,40 op Sint Eustatius en USD 36,60 op Saba.

2. Voor de buitenschoolse opvang bij een kindercentrum of voorziening voor gastouderopvang bedraagt de kinderopvangvergoeding per dagdeel per kind over de periode:

- a. tot en met 31 december 2025: USD 25,40 op Bonaire, USD 28,10 op Sint Eustatius en USD 29,90 op Saba;
- b. van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026: USD 25,40 op Bonaire, USD 28,10 op Sint Eustatius en USD 29,90 op Saba;
- c. van 1 januari 2027 tot en met 31 december 2027: USD 26,00 op Bonaire, USD 28,90 op Sint Eustatius en USD 30,70 op Saba;
- d. van 1 januari 2028 tot en met 31 december 2028: USD 27,00 op Bonaire, USD 30,00 op Sint Eustatius en USD 31,90 op Saba;
- e. van 1 januari 2029 tot en met 31 december 2029: USD 28,00 op Bonaire, USD 31,10 op Sint Eustatius en USD 33,00 op Saba;
- f. vanaf 1 januari 2030: USD 29,00 op Bonaire, USD 32,20 op Sint Eustatius en USD 34,20 op Saba.

3. De kinderopvangvergoeding, bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt per dagdeel per kind dat jonger is dan een jaar verhoogd met:

- a. USD 6 op Bonaire;
- b. USD 6 op Sint Eustatius; en
- c. USD 6 op Saba.

4. Indien de bedragen, bedoeld in het eerste, tweede of derde lid, worden gewijzigd, verstrekt Onze Minister de gewijzigde kinderopvangvergoeding met ingang van het kwartaal nadat de wijziging heeft plaatsgevonden.

5. Op de aanspraak op kinderopvangvergoeding die voorafgaat aan de wijziging, bedoeld in het vierde lid, en gedurende het kwartaal waarin die wijziging heeft plaatsgevonden, blijft dit besluit, zoals dat luidde op de dag voorafgaand aan die wijziging, van toepassing.

Artikel 3.5. Wijziging hoogte kinderopvangvergoeding

1. De bedragen, bedoeld in artikel 3.4, eerste, tweede en derde lid, worden jaarlijks aangepast met ingang van 1 januari, overeenkomstig de ontwikkeling van de consumentenprijsindexcijfers voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba van het derde kwartaal van het lopende jaar, vergeleken met het derde kwartaal van het voorafgaande jaar, zoals blijkt uit de bekendmaking door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

2. Indien de toepassing van het eerste lid zou leiden tot verlaging van de bedragen, bedoeld in artikel 3.4, eerste, tweede of derde lid:

- a. worden die bedragen in afwijking van het eerste lid ongewijzigd vastgesteld; en
- b. wordt de procentuele verlaging die op grond van onderdeel a achterwege is gelaten bij de eerstvolgende toepassing van het eerste lid en voor zover nodig tevens bij de daaropvolgende toepassingen alsnog in aanmerking genomen, telkens met overeenkomstige toepassing van de aanhef en onderdeel a.

3. Indien het bruto minimumuurloon, bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Wet minimumlonen BES, wordt verhoogd:

- a. past Onze Minister overeenkomstig die procentuele verhoging de per openbaar lichaam onderscheiden bedragen, bedoeld in artikel 3.4, eerste en tweede lid, aan op

een bij besluit van Onze Minister aan te geven datum, met dien verstande dat de aanpassing slechts het deel van die bedragen betreft dat correspondeert met de loonkosten van medewerkers in de kinderopvang die minder verdienen dan het verhoogde bruto minimumuurloon; en

b. indien het aantal medewerkers, bedoeld in onderdeel a, zodanig substantieel is dat in verband met de opbouw van de loongebouwen in de kinderopvang daartoe bijzondere aanleiding bestaat, kan Onze Minister de bedragen, bedoeld in artikel 3.4, eerste en tweede lid, aanvullend verhogen op een bij besluit van Onze Minister aan te geven datum.

4. Indien een verhoging als bedoeld in het derde lid wordt toegepast met ingang van 1 januari, vindt deze verhoging plaats nadat het eerste lid en, indien van toepassing, het tweede lid toepassing hebben gevonden.

5. De overeenkomstig het eerste, tweede of derde lid gewijzigde bedragen:

a. treden in de plaats van de bedragen, genoemd in artikel 3.4, eerste, tweede of derde lid; en

b. worden door of namens Onze Minister medegedeeld in de Staatscourant.

Artikel 3.6. Voorschot

1. Onze Minister kan op aanvraag van de houder of gastouder een voorschot als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van de wet verstrekken, indien:

a. per aanvraag het voorschot niet meer dan een kwartaal betreft; en

b. kinderopvangovereenkomsten zijn gesloten voor het aantal dagdelen waarvoor het voorschot wordt verstrekt.

2. Onze Minister kan op aanvraag van de houder of gastouder het verstrekte voorschot verhogen, indien de houder of gastouder na de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, op grond van nieuwe kinderopvangovereenkomsten substantieel meer dagdelen kinderopvang zal verzorgen dan waarop het oorspronkelijke voorschot was gebaseerd.

Artikel 3.7. Hoogte van de ouderbijdrage tot en met 31 december 2026

1. De hoogte van de maandelijkse ouderbijdrage per kind over de periode tot en met 31 december 2026 betreft het bedrag, bedoeld in het tweede lid, naar rato verminderd met het verschil tussen het maximale aantal dagdelen, bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, van de wet, voor de betreffende maand en het aantal dagdelen kinderopvang in die maand dat voor dat kind volgt uit de kinderopvangovereenkomst van de ouder met de houder of gastouder.

2. De hoogte van de maandelijkse ouderbijdrage bij het maximale aantal dagdelen per maand, bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, van de wet, betreft over de periode tot en met 31 december 2026:

a. indien het de dagopvang betreft:

1°. USD 100 op Bonaire;

2°. USD 75 op Saba; en

3°. USD 75 op Sint Eustatius.

b. indien het de buitenschoolse opvang betreft:

1°. USD 100 op Bonaire;

2°. USD 40 op Saba; en

3°. USD 40 op Sint Eustatius.

Artikel 3.8. Hoogte van de ouderbijdrage vanaf 1 januari 2027

De hoogte van de ouderbijdrage per dagdeel per kind bedraagt vanaf 1 januari 2027 4,17% van de op dat moment geldende hoogte van de kinderopvangvergoeding, bedoeld in:

- a. indien het de dagopvang betreft: artikel 3.4, eerste lid;
- b. indien het de buitenschoolse opvang betreft: artikel 3.4, tweede lid.

Hoofdstuk 4. Gegevensverwerking

Artikel 4.1. Te verwerken persoonsgegevens ten behoeve van doorstroom naar het basisonderwijs

De persoonsgegevens, bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, van de wet, betreffen persoonsgegevens over de ontwikkeling van het kind omtrent:

- a. taalvaardigheden;
- b. rekenvaardigheden;
- c. motorische vaardigheden; of
- d. sociaal-emotionele vaardigheden.

Artikel 4.2. Verstrekking van persoonsgegevens van het Europese deel van Nederland naar Bonaire, Sint Eustatius of Saba

1. Op grond van de artikelen 5.1, eerste lid, van de wet of 184 van het Wetboek van strafvordering BES aangewezen ambtenaren kunnen persoonsgegevens verstrekken vanuit het Europese deel van Nederland aan de volgende instanties binnen de openbare lichamen:

- a. andere, op grond van de artikelen 5.1, eerste lid, van de wet of 184 van het Wetboek van strafvordering BES aangewezen ambtenaren, voor zover de verstrekking noodzakelijk is voor:
 - 1°. het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk 2 van de wet of de uitoefening van de taken, bedoeld in artikel 2.18 van de wet; of
 - 2°. een samenwerkingsverband tussen de aangewezen ambtenaren als bedoeld in artikel 4.5, tweede lid, van de wet;
- b. het bestuurscollege voor zover de verstrekking noodzakelijk is voor de advisering, bedoeld in artikel 2.1, vijfde lid, onderdeel a, van de wet of het toezicht op de uitoefening van de taken, bedoeld in artikel 2.18 van de wet;
- c. Onze Minister voor zover de verstrekking noodzakelijk is voor het toezicht op het bepaalde bij of krachtens de hoofdstukken 3 of 4 van de wet; of
- d. de houder of gastouder voor zover de verstrekking noodzakelijk is voor de uitvoering van artikel 5.4 van de wet.

2. De persoonsgegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b of d, kunnen betreffen:

- a. met betrekking tot de houder of gastouder:
 - 1°. naam;
 - 2°. administratie- of ID-nummer;
 - 3°. contactgegevens;
 - 4°. leeftijd;
 - 5°. geboortedatum;
 - 6°. sekse;
 - 7°. nationaliteit;
 - 8°. opleiding; of
 - 9°. verklaring omtrent het gedrag;
- b. met betrekking tot de beroepskracht:
 - 1°. verklaring omtrent het gedrag; en
 - 2°. diploma's, ervaringscertificaten en andere bewijsstukken omtrent opleiding, ervaring en scholing;
- c. met betrekking tot kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte: gegevens betreffende de gezondheid, voor zover deze noodzakelijk zijn voor toezicht op de

kwaliteit van de opvang van kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte of de uitoefening van de taken, bedoeld in artikel 2.18 van de wet.

3. De persoonsgegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, kunnen betreffen, met betrekking tot de houder of gastouder:

- a. naam;
- b. administratie- of ID-nummer;
- c. contactgegevens;
- d. leeftijd;
- e. geboortedatum;
- f. sekse; of
- g. nationaliteit.

Artikel 4.3. Technische en organisatorische maatregelen tot gegevensbescherming

De verstreckende en ontvangende partij nemen passende technische en organisatorische maatregelen ter bescherming van de persoonsgegevens.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Artikel 5.1. Overgangsrecht met betrekking tot opleidingseisen voor beroepskrachten en gastouders

a. Tot en met 31 december 2029 is het in afwijking van artikel 2.8 toegestaan dat een beroepskracht beschikt over een opleiding, gericht op pedagogie, op ten minste het niveau:

1°. bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES; of

2°. 2 van de Caribbean Vocational Qualification;

b. Tot en met 31 december 2029 is het in afwijking van artikel 2.27 toegestaan dat een beroepskracht als bedoeld in dat artikel, eerste lid, of gastouder in de plusopvang beschikt over een opleiding, gericht op pedagogie, op ten minste het niveau bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel c, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of artikel 7.2.2, eerste lid, onderdeel c, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES, indien deze tevens beschikt over aantoonbare extra training of specialisatie, passend bij de extra ondersteuningsbehoefte van de kinderen in de plusopvang.

Artikel 5.2. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 5.3. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit kinderopvang BES.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

J.N.J. Nobel

CONCEPT

Bijlage 1 als bedoeld in de artikelen 2.12, vierde lid, onderdeel a, en 2.13, tweede lid, onderdeel a, van het Besluit kinderopvang BES

Het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen in een stamgroep wordt bepaald op basis van tabel 1 (op grond van artikel 2.13, tweede lid, onderdeel a, van dit besluit). De tabel wordt toegepast in de volgorde waarin zij onderstaand zijn opgenomen. De maximale grootte van een stamgroep volgt uit tabel 1 (op grond van artikel 2.12, vierde lid, onderdeel a, van dit besluit).

Tabel 1. Berekening van het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten en de maximale grootte van stamgroepen

	Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
Horizontale stamgroepen (zelfde leeftijd)	0 tot 1	1	4	2	8
	1 tot 2	1	6	2	12
	2 tot 4	1	8	2	16
Verticale stamgroepen (gemengde leeftijden)	0 tot 2	1	5 ¹	2	10 ²
	0 tot 4	1	6 ³	2	12 ⁴
	2 tot 4	1	8	2	16

¹ Waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 1 jaar.

² Waarvan maximaal zes kinderen van 0 tot 1 jaar.

³ Waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 1 jaar.

⁴ Waarvan maximaal zes kinderen van 0 tot 1 jaar.

Bijlage 2 als bedoeld in de artikelen 2.12, vierde lid, onderdeel b, en 2.13, tweede lid, onderdeel b, van het Besluit kinderopvang BES

Het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen in een basisgroep wordt bepaald op basis van tabel 2 (op grond van artikel 2.13, tweede lid, onderdeel b, van dit besluit). De maximale grootte van een basisgroep volgt uit tabel 2 (op grond van artikel 2.12, vierde lid, onderdeel b, van dit besluit).

Tabel 2. Berekening van het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten en de maximale grootte van basisgroepen

Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
4 tot 7	1	10	2	20
7 tot leeftijd waarop basisschool eindigt	1	12	2	24
4 tot leeftijd waarop basisschool eindigt	1	11 ⁵	2	22 ⁶

⁵ Waarvan maximaal acht kinderen van 4 tot 7 jaar.

⁶ Waarvan maximaal tien kinderen van 4 tot 7 jaar.

Bijlage 3 als bedoeld in de artikelen 2.12, negende lid, en 2.13, tweede lid, onderdeel c, van het Besluit kinderopvang BES

Op het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen in een combinatiegroep met dagopvang en buitenschoolse opvang is Bijlage 1, Tabel 1, onderdelen "verticale stamgroepen", van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor "2 tot 4" gelezen moet worden: "2 tot de leeftijd waarop het basisonderwijs eindigt". Dit is op grond van artikel 2.13, tweede lid, onderdeel c, van dit besluit.

Op de maximale grootte van een combinatiegroep is Bijlage 1, Tabel 1, onderdelen "verticale stamgroepen", van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor "2 tot 4" gelezen moet worden: "2 tot de leeftijd waarop het basisonderwijs eindigt". Dit is op grond van artikel 2.12, negende lid, van dit besluit.

CONCEPT

Nota van toelichting

Algemeen

1. Inleiding

Uitgangspunt van het kabinet is dat alle kinderen in Nederland dezelfde ontwikkelingskansen moeten hebben en dat ouders onbezorgd naar hun werk kunnen gaan. Dit geldt ook voor Caribisch Nederland. Kinderopvang levert daaraan een belangrijke bijdrage. Om die reden zijn de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba samen met de Ministeries van SZW, OCW, VWS en BZK in 2018 het programma BES(t) 4 kids gestart. Het programma heeft tot doel de kwaliteit van de kinderopvang op de eilanden structureel te verbeteren en de kosten voor de opvang voor ouders te verlagen.

Vanuit het programma is de Wet kinderopvang BES voorbereid. In die wet is de kwaliteit van de kinderopvang op hoofdlijnen vastgelegd, is de wettelijke grondslag gelegd voor het toezicht en is de financiering duurzaam geregeld. In dit besluit worden verschillende regels die hun basis vinden in de wet (nader) uitgewerkt. Het gaat om (nadere) regels over de kwaliteit, financiering, gegevensverwerking en de externe deskundige bij vermoedens van strafbare feiten.

In aanloop naar de inwerkingtreding van de wet en dit besluit, zijn vanuit het programma BES(t) 4 kids al belangrijke stappen gezet. Zo is met de Tijdelijke subsidieregeling financiering kinderopvang Caribisch Nederland de ouderbijdrage verlaagd en ontvangen kinderopvangorganisaties subsidie om de kwaliteit van de kinderopvang te verbeteren. Daarmee is kinderopvang betaalbaarder geworden op alle drie de eilanden. Het programma heeft er ook toe bijgedragen dat meer pedagogisch medewerkers een (hogere) beroepsopleiding hebben afgerond, waardoor de kwaliteit van de kinderopvang is verbeterd.

Hoewel er in een relatief korte periode al mooie resultaten zijn geboekt, moeten er nog (meer) stappen worden gezet om de kwaliteit naar het gewenste (hogere) niveau te tillen. Dat constateert de Inspectie van het Onderwijs (hierna: de inspectie) in haar onderzoek naar de kwaliteit van kinderopvang in Caribisch Nederland. De inspectie geeft aan dat de kwaliteit van de kinderopvang in Caribisch Nederland verbeterd dient te worden om te voldoen aan de eisen uit de op dat moment geldende Eilandsverordeningen en de toekomstige wettelijke eisen.

Het kabinet onderschrijft de conclusie van de inspectie en beseft daarbij dat het verbeteren van de kwaliteit een proces is van lange adem. In de memorie van toelichting bij de wet is beschreven dat wordt verwacht dat het tot 2030 duurt voordat over de gehele linie het beoogde kwaliteitsniveau wordt behaald. Om hier gehoor aan te geven en organisaties hierbij te ondersteunen, zijn de volgende maatregelen genomen. Allereerst heeft het kabinet besloten om het programma te verlengen tot en met 2028. Ten tweede worden in dit besluit op sommige onderdelen van de kwaliteitseisen overgangsregelingen getroffen (zie hoofdstuk 13). Ten derde is met de inspectie afgesproken dat de komende periode de nadruk ligt op stimulerend toezicht (zie hoofdstuk 9).

Dit regels in dit besluit worden inhoudelijk toegelicht in de hoofdstukken 2 tot en met 6. Daarna wordt stilgestaan bij de gevolgen (H7), de uitvoering (H8), toezicht en handhaving (H9), de financiële gevolgen (H10), de evaluatie (H11), advies en consultatie (H12), en overgangsrecht en inwerkingtreding (H13). Omdat deze punten voor een groot deel al beschreven zijn in de memorie van toelichting bij de wet, waarbij ook al een doorkijk is gegeven naar de voorgenomen (nadere) regels in voorliggend besluit, wordt er waar mogelijk naar de memorie van toelichting bij de wet verwezen, met waar nodig voor de leesbaarheid een korte samenvatting van de wettelijke context. Alleen als er aanvullende punten of gewijzigde inzichten zijn, worden die in deze nota van toelichting nader toegelicht.

CONCEPT

2. Doel van dit besluit, afbakening en relatie andere regelgeving

2.1 Doel

Het doel van dit besluit is om het kader van regels op het gebied van kwaliteit en financiering zoals vastgelegd in de Wet kinderopvang BES nader uit te werken. De wet bevat ook delegatiegrondslagen voor de Eilandsverordeningen kinderopvang. De wet, dit besluit en de Eilandsverordeningen samen vormen het pakket aan regels voor de kinderopvang in Caribisch Nederland. Op enkele onderdelen worden ook nog regels vastgelegd in een ministeriële regeling en Eilandsbesluiten.

Het doel van het pakket aan regels is het verbeteren van de kwaliteit en het verhogen van de financiële toegankelijkheid van de kinderopvang in Caribisch Nederland. Een stelsel van veilige, kwalitatief goede en betaalbare kinderopvang moet bijdragen aan de optimale doorlopende ontwikkeling en het reduceren van achterstanden ten behoeve van een perspectiefrijke toekomst voor kinderen. Daarnaast draagt het bij aan de lastenverlichting en ontzorging van ouders, zodat zij kunnen werken en zelf een inkomen kunnen genereren.

2.2 Comply or explain

Streven is dat op termijn de kwaliteit van de kinderopvang in Caribisch Nederland vergelijkbaar is met de kwaliteit van de kinderopvang in Europees Nederland. In het kader van het principe 'comply or explain' is afgewogen welke regels die in Europees Nederland gelden ook geïntroduceerd kunnen worden in Caribisch Nederland. Veel van de regels in dit besluit zijn tot stand gekomen op basis van 'comply': deze regels komen overeen met de regels zoals die in Europees Nederland voor de kinderopvang gelden. Op een aantal onderdelen is gekozen voor 'explain': vanwege de Caribische context (bijvoorbeeld vanwege de schaal van de eilanden of schaarste aan voldoende opgeleid personeel) worden regels voorgesteld die afwijken van de regels in Europees Nederland. Indien dit laatste het geval is, wordt dit in deze toelichting onderbouwd.

2.3 Relatie met andere regelgeving

Op een aantal onderdelen bevat dit besluit geen regels omdat daar via andere regelgeving al voldoende regels over gelden. Het gaat hierbij met name om het Besluit maatschappelijke ondersteuning en bestrijding huiselijk geweld en kindermishandeling BES en de Wet bescherming persoonsgegevens BES. In het Besluit maatschappelijke ondersteuning en bestrijding huiselijk geweld en kindermishandeling BES dat wordt voorbereid door VWS worden regels gesteld voor Caribisch Nederland in het kader van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze worden ook van toepassing verklaard op de kinderopvang in Caribisch Nederland. De Wet bescherming persoonsgegevens BES bevat regels om de privacy van mensen te beschermen. Omdat die wet al regels bevat over onder andere het sluiten van een verwerkersovereenkomst en het organiseren van voldoende waarborgen ten aanzien van technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen, worden in dit besluit alleen aanvullende regels ten aanzien van gegevensverwerking gesteld.

3. Nadere regels kwaliteit kinderopvang

Kwalitatief goede en verantwoorde kinderopvang is van groot belang. Kinderen moeten zich veilig voelen en de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen. Daarom bevat dit besluit nadere regels over de kwaliteit van de kinderopvang. Deze regels gaan onder andere over zaken als de zorg voor het kind en diens ontwikkeling, veiligheid en gezondheid, hygiëne en huisvesting.

In paragraaf 3.1. wordt ingegaan op wat verstaan wordt onder verantwoorde kinderopvang en worden de nadere regels hierover beschreven. In paragraaf 3.2. worden regels beschreven rondom veiligheid en gezondheid. In paragraaf 3.3. wordt ingegaan op de regels omtrent het pedagogisch en educatief handelen van houders van kindercentra en gastouders. In paragraaf 3.4. wordt ingegaan op de ondersteuning van het openbaar lichaam aan de houders van kindercentra en gastouders. Tot slot zal in paragraaf 3.5. ingegaan worden op de nadere regels voor de ondersteuningsstructuur voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte.

3.1 Verantwoorde kinderopvang

Als overkoepelende kwaliteitseis wordt in de Wet kinderopvang BES gesteld dat houders van kindercentra en gastouders de kinderopvang op zodanige wijze moeten organiseren dat dit redelijkerwijs leidt tot verantwoorde kinderopvang. Onder verantwoorde kinderopvang wordt verstaan "het in een veilige en gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid aan kinderen, het bevorderen van de persoonlijke en sociale competentie van kinderen, de socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen en het spelenderwijs en doelgericht stimuleren van taalvaardigheden, rekenvaardigheden, motorische vaardigheden en sociaal-emotionele vaardigheden ten behoeve van een doorlopend ontwikkelingsproces voor kinderen."

Het eerste deel van deze definitie ("het in een veilige en gezonde omgeving [...] overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen") komt overeen met de definitie in Europees Nederland. Het laatste deel van de definitie ("het spelenderwijs en doelgericht stimuleren [...] doorlopend ontwikkelingsproces voor kinderen.") is een aanvulling op de definitie van Europees Nederland, omdat de Wet kinderopvang BES de doelen van voorschoolse educatie in de kinderopvang integreert in de kinderopvang, gebaseerd op de aanname dat veel kinderen in Caribisch Nederland baat hebben bij extra aandacht voor hun ontwikkeling. In paragraaf 4.2.2 van de memorie van toelichting van de wet is het begrip verantwoorde kinderopvang nader toegelicht.

Zoals in de memorie van toelichting is aangekondigd, bevat dit besluit dezelfde nadere regels als de regels die in Europees Nederland gelden ten aanzien van het eerste deel van de definitie van verantwoorde kinderopvang.⁷ Daarnaast bevat dit besluit enkele aanvullende regels ten aanzien van het tweede deel van bovengenoemde definitie van verantwoorde kinderopvang. Bij elkaar gaat het om de volgende regels.

Houders van kindercentra en gastouders moeten ervoor zorgen dat kinderen in de opvang worden gestimuleerd in hun ontwikkeling. Kinderen moeten worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun taalvaardigheden, rekenvaardigheden, motorische

⁷ De artikelen 2 en 11 van het Besluit kwaliteit kinderopvang.

vaardigheden, cognitieve vaardigheden en creatieve vaardigheden, zodat kinderen in staat worden gesteld om steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving. Ook moeten kinderen begeleid worden in hun interacties, waarbij hen kennis en vaardigheden op sociaal-emotioneel gebied wordt bijgebracht (socialisatie), zodat kinderen in staat worden gesteld om steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden. Bovendien moeten kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Houders van kindercentra en gastouders moeten de kinderen een taalrijke speelleeromgeving bieden, gekenmerkt door hoogwaardige, positieve interacties zowel met als tussen de kinderen. Dit loopt vooruit op een beoogde wijziging van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie in Europees Nederland. Er wordt nadruk gelegd op interactie omdat jonge kinderen vooral leren van interactie met hun omgeving. Het is daarbij van belang dat deze interactie hoogwaardig is: het gaat erom dat de kinderen door de interactie worden geprikkeld om zelf na te denken, verbanden te leggen en te praten, waarbij ze gerichte en specifieke feedback krijgen die ze in staat stelt een stapje verder te komen in hun ontwikkeling. Dat kan bijvoorbeeld door open en prikkelende vragen te stellen, en interactief voor te lezen. Daarnaast dient de interactie positief te zijn: het kind moet aangemoedigd worden bij iedere poging van het kind om een stapje te maken in diens ontwikkeling, ook als het niet meteen lukt. Zo blijft leren leuk. De eerdergenoemde feedback moet dus stimulerend zijn en passen bij het begripsniveau van het jonge kind.

Het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen dient spelenderwijs te gebeuren. Onderzoek wijst uit dat kinderen – zeker jonge kinderen – leren van (begeleid) spelen. Door de nadruk te leggen op spel en ook op ontspanning, vormt de kinderopvang – vooral de buitenschoolse opvang – bovendien een goede aanvulling op en afwisseling met het basisonderwijs, waar kinderen langs leerlijnen doelgericht gestimuleerd worden in hun ontwikkeling.

Daarnaast dienen houders van kindercentra en gastouders rekening te houden met de ontwikkelfase waarin kinderen zich bevinden. Kinderen ontwikkelen zich op het gebied van cognitieve en sociaal-emotionele vaardigheden in hoog tempo, en de ontwikkeling gaat vaak sprongsgewijs. Naarmate kinderen ouder worden, hebben kinderen daardoor telkens behoefte aan een ander soort begeleiding. Zo hebben peuters bijvoorbeeld behoefte aan veel een-op-een contact met de pedagogisch medewerker, terwijl oudere kinderen juist ook van elkaar kunnen leren (peer-tutoring) en meer behoefte hebben aan vrij spel. Om die reden is het van belang dat het aanbod en de begeleiding van kinderen in de kinderopvang is afgestemd op de ontwikkelfase van de kinderen in de groep. Op deze manier blijft spelen, ontwikkelen en leren leuk voor kinderen.

Ten slotte dienen houders van kindercentra en gastouders er zorg voor te dragen dat binnen de kinderopvang op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen. Emotionele veiligheid is een

randvoorwaarde voor een prettig verblijf van kinderen in de kinderopvang: in een veilige omgeving nemen kinderen de ruimte om te ervaren en te ontdekken.

3.2 Veiligheid en gezondheid

Op basis van de Wet kinderopvang BES zijn de houders van kindercentra en gastouders verantwoordelijk voor het bieden van een veilige en gezonde omgeving in het kader van het bieden van verantwoorde kinderopvang. Veiligheid en gezondheid zijn breder dan alleen de fysieke omgeving en de lichamelijke toestand, zoals zorgen voor kindvriendelijke en hygiënische ruimtes, het bieden van gezonde voeding en adequaat handelen bij pijn en ziekte. Het gaat ook om emotionele veiligheid en mentale gezondheid: heeft een kind bijvoorbeeld de ruimte om zelf te ontdekken maar ook om hulp te vragen, en hoe wordt het welbevinden van kinderen gestimuleerd?

De Wet kinderopvang BES schept de mogelijkheid om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de veiligheid en gezondheid in de kinderopvang. Op grond daarvan bevat dit besluit regels over het veiligheids- en gezondheidsbeleidsbeleid. Bovendien bevat dit besluit regels over de maximale groeps grootte en de beroepskracht-kindratio, de beschikbare ruimte en de inrichting, de herkenbaarheid van ruimtes en personen, en het "vierogenprincipe". In de volgende paragrafen worden deze regels nader toegelicht. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen houders van kindercentra enerzijds en gastouders anderzijds, omdat de setting en de omvang (en daarmee vaak ook de organisatiekracht) van gastouderopvang anders is dan die van kindercentra. De eisen voor gastouders zijn daarom minder vergaand, maar wel met voldoende waarborgen voor de veiligheid en gezondheid voor kinderen.

3.2.1 Eisen voor houders van kindercentra

Veiligheids- en gezondheidsbeleid

De Wet kinderopvang BES bevat de eis dat houders van kindercentra hun veiligheids- en gezondheidsbeleid schriftelijk vastleggen en dit evalueren en waar nodig bijstellen.⁸ In dit besluit worden nadere regels gesteld over veiligheid en gezondheid. Het besluit regelt dat de houder of gastouder voor elk kindercentrum of voorziening voor gastouderopvang een veiligheids- en gezondheidsbeleid moet opstellen; dus niet enkel per houder of gastouder, indien deze meer kindercentra of voorzieningen voor gastouderopvang onder zich heeft. Ook regelt het besluit dat de houder of gastouder ervoor zorgdraagt dat conform het veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt gehandeld. Daarnaast is in dit besluit vastgelegd welke elementen in het veiligheids- en gezondheidsbeleidsplan beschreven dienen te worden.

Het veiligheids- en gezondheidsbeleidsplan van houders van kindercentra moet tenminste de onderstaande elementen bevatten. Dit komt overeen met het Besluit kwaliteit kinderopvang dat in Europees Nederland geldt. Deze regels zijn voor een groot deel nu al van kracht via de Eilandsverordeningen kinderopvang, dus houders van kindercentra zijn er al bekend mee.

1. een concrete beschrijving van de wijze waarop de houder van een kindercentrum er zorg

⁸ Wet kinderopvang BES, artikel 2.3, tweede lid.

- voor draagt dat het veiligheids- en gezondheidsbeleid samen met de beroepskrachten een continu proces is van het vormen van beleid, implementeren, evalueren en actualiseren;
2. een concrete beschrijving van de risico's die de opvang van kinderen van het desbetreffende kindercentrum met zich brengt, waarbij in ieder geval wordt ingegaan op:
 - a. de voornaamste risico's met grote gevolgen voor de veiligheid en gezondheid van kinderen; en
 - b. het risico op grensoverschrijdend gedrag door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers, overige aanwezige volwassenen en kinderen;
 3. een concreet omschreven plan van aanpak over de maatregelen om de risico's in te perken, waaronder de termijn waarbinnen maatregelen worden genomen, en de handelwijze indien deze risico's zich verwezenlijken;
 4. een beschrijving in algemene zin van de wijze waarop kinderen wordt geleerd om te gaan met risico's waarvan de gevolgen voor de veiligheid en gezondheid van kinderen beperkt zijn;
 5. een beschrijving van de wijze waarop de houder van een kindercentrum er zorg voor draagt dat het actuele veiligheids- en gezondheidsbeleid en de evaluaties daarvan inzichtelijk zijn voor de beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers en ouders; en
 6. een beschrijving van de wijze waarop bij het kindercentrum achterwacht is geregeld in de situaties dat er slechts één beroepskracht aanwezig is.

Bij het tweede punt dienen de begrippen veiligheid en gezondheid in de brede zin belicht te worden: het gaat niet alleen om fysieke en lichamelijke gezondheid, maar ook om emotionele veiligheid, mentale gezondheid en digitale veiligheid.

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid stimuleert de houders van kindercentra om de risico's in kaart te brengen, maatregelen te treffen om de risico's zo klein mogelijk te maken, en een werkwijze te formuleren in het geval een risico zich toch voordoet. Dit hangt samen met de kwaliteitszorg, en wordt verder beschreven in paragraaf 5.1.

Herkenbaarheid van ruimtes en personen: stamgroepen, basisgroepen en mentoren
Een stamgroep is een vaste groep kinderen in de dagopvang en een basisgroep is een vaste groep kinderen in de buitenschoolse opvang. In het kader van de emotionele veiligheid is het namelijk voor kinderen wenselijk dat zij zo veel mogelijk met dezelfde pedagogisch medewerkers in aanraking komen. Elke stamgroep heeft binnen de locatie een afgebakende ruimte ter beschikking om als groep bij elkaar te komen. Zo zijn personen herkenbaar, en raken de kinderen makkelijker gewend. Daarom wordt net als in Europees Nederland het gebruik van zogenaamde stamgroepen en basisgroepen in kindercentra verplicht gesteld.

Als een kind instroomt in de kinderopvang wordt het kind ingedeeld in een stamgroep of basisgroep. De houder van het kindercentrum deelt de ouders en het kind mee tot welke stamgroep of basisgroep het kind behoort, welke pedagogisch medewerkers op welke dag aan de desbetreffende groep zijn toegewezen en wie de mentor van het kind is. Deze mentor vormt het eerste aanspreekpunt voor de ouders en het kind.

Maximale groepsgrootte en de beroepskracht-kindratio

Het is van belang dat het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten op een stamgroep en basisgroep wordt afgestemd op het aantal aanwezige kinderen in de groep. In dit besluit worden naar analogie van Europees Nederland regels gesteld aan de maximale groepsgrootte en de beroepskracht-kindratio. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat jonge kinderen in het kader van hun cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling gebaat zijn bij veel direct contact met de pedagogisch medewerkers. Bovendien hebben de jongste kinderen ook in het kader van voeding en verschooning meer individuele aandacht nodig. Naarmate de kinderen in de groep ouder zijn, hoeven er daarom minder beroepskrachten te worden ingezet.

De volgende regels worden gesteld:

Het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen bij groepen in de dagopvang waar alle kinderen dezelfde leeftijd hebben (horizontale groepen):

Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
0 tot 1	1	4	2	8
1 tot 2	1	6	2	12
2 tot 4	1	8	2	16

Het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen bij groepen in de dagopvang waar kinderen verschillende leeftijden hebben (verticale groepen):

Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
0 tot 2	1	5 ⁹	2	10 ¹⁰
0 tot 4	1	6 ¹¹	2	12 ¹²
2 tot 4	1	8	2	16

Het minimaal in te zetten beroepskrachten en de maximale groep in de buitenschoolse opvang:

Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
4 tot 7	1	10	2	20
7 tot leeftijd waarop basisonderwijs eindigt	1	12	2	24

⁹ Waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 1 jaar.

¹⁰ Waarvan maximaal zes kinderen van 0 tot 1 jaar.

¹¹ Waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 1 jaar.

¹² Waarvan maximaal zes kinderen van 0 tot 1 jaar.

4 tot leeftijd waarop basisonderwijs eindigt	1	11 ¹³	2	22 ¹⁴
--	---	------------------	---	------------------

Bovenstaande maximale groepsgroottes en beroepskracht-kindratio's gelden zowel voor activiteiten binnen als buiten het kindercentrum. De houder toont aan dat de beroepskracht-kindratio voldaan wordt door middel van een overzicht van de ingezette beroepskrachten en presentielijsten van de kinderen. Hierin worden ook de randen van de dag meegenomen.

Overeenkomstig de regels in Europees Nederland wordt tevens geregeld dat houders van kindercentra voor ten hoogste drie uren per dag minder beroepskrachten mogen inzetten indien per dag tenminste tien aaneengesloten uren opvang wordt geboden. Tijdens die uren moet wel tenminste de helft van het aantal beroepskrachten aanwezig zijn zoals weergegeven in bovenstaande tabel. Ook moeten de kaders uit het pedagogische beleidsplan omtrent de randen van de dag in acht genomen worden. Bij buitenschoolse opvang is het voorgaande enkel mogelijk op vrije dagen van de basisschool of tijdens de schoolvakanties. Op andere dagen kunnen bij buitenschoolse opvang gedurende ten hoogste een halfuur per dag minder beroepskrachten worden ingezet.

De aantallen komen voor de dagopvang in belangrijke mate overeen met de regels die in Europees Nederland gelden op basis van het Besluit kwaliteit kinderopvang. Op enkele punten wijken de regels af: in Caribisch Nederland is voor de horizontale groepen 0-1 en 1-2 één extra kind per beroepskracht toegestaan. Datzelfde geldt voor de verticale groepen 0-2 en 0-4. Op dit moment gelden deze (afwijkende) aantallen al via de Eilandsverordeningen kinderopvang. De reden om af te wijken is dat er (nog) onvoldoende geschoolde pedagogisch medewerkers op de eilanden zijn waardoor er een tekort aan opvangplaatsen is; op Bonaire zijn er wachtlijsten. Door het verkleinen van de toegestane groepsgrootte zou de druk op de sector nog meer toenemen. Vanuit het programma BES(t) 4 kids wordt op verschillende manieren gewerkt aan een oplossing, onder andere door het beroep aantrekkelijker te maken door met een hogere kinderopvangvergoeding betere arbeidsvoorwaarden en salariëring mogelijk te maken. Dit is echter een proces dat veel tijd vergt en de verwachting is dat er op korte termijn nog geen zichtbaar effect is dat de toegestane groepsgrootte verkleind kan worden. Bij de evaluatie van de wet zal de toegestane groepsgrootte en de beroepskracht-kindratio nadrukkelijk worden meegenomen.

Voor de buitenschoolse opvang is er op verzoek van de brancheorganisaties in Europees Nederland ten tijde van het opstellen van dit besluit een verandering doorgevoerd in de regels over de beroepskracht-kindratio: mag per 1 juli 2024 de beroepskracht-kindratio in Europees Nederland op locatieniveau worden berekend, in plaats van op groepsniveau. In dat kader komt er wel een regel bij: de houder van een kindercentrum moet in het pedagogisch beleidsplan beschrijven welke overwegingen er zijn gemaakt bij de inzet van de beroepskrachten en de groepsindeling van kinderen in de basisgroepen.

¹³ Waarvan maximaal acht kinderen van 4 tot 7 jaar

¹⁴ Waarvan maximaal tien kinderen van 4 tot 7 jaar

In de aankomende periode worden de gevolgen van deze wijziging in Europees Nederland gemonitord. Voor Caribisch Nederland wordt deze wijziging in eerste instantie nog niet doorgevoerd, maar vooralsnog vastgehouden aan de regels die al gelden op basis van de Eilandsverordeningen. Reden hiervoor is dat dan de uitkomsten van de monitor in Europees Nederland kunnen worden afgewacht. Bij positieve uitkomsten kan de regel dan bij gelegenheid van de evaluatie van de Wet kinderopvang BES alsnog in dit besluit worden doorgevoerd. Daarnaast komt er al erg veel op de organisaties af: onder andere de Raad van State in diens advies bij de Wet kinderopvang BES heeft al aandacht gevraagd voor de uitvoerbaarheid van de regels voor de kinderopvangorganisaties in Caribisch Nederland. Aansluiten bij de gewijzigde regelgeving in Europees Nederland zou betekenen een verandering ten opzichte van de huidige regels in de Eilandsverordening, en een aanvullende regel in het pedagogisch beleidsplan.

Ook in het kader van de behapbaarheid wordt nog niet aangesloten bij de nieuwe regelgeving in Europees Nederland.

Combineren van stamgroepen en basisgroepen

Het is wenselijk dat kinderen zo veel mogelijk opgevangen worden in de eigen stamgroep of basisgroep. Er kunnen zich echter omstandigheden voordoen waarop er gekozen wordt voor het combineren van deze groepen. Zeker op de eilanden is er sprake van kleine organisaties waarbij het logistiek gunstig kan zijn om groepen te combineren.

Daarom bevat dit besluit de mogelijkheid om, indien een stamgroep wordt gecombineerd met een basisgroep, dezelfde beroepskracht-kindratio te hanteren als bij dagopvang (zie tabellen bij Maximale groeps grootte en de beroepskracht-kindratio hierboven). Kinderen van 4 jaar tot de leeftijd waarop het basisonderwijs eindigt, worden daarbij beschouwd als een kind dat in de categorie 2 tot 4 jaar valt.

Met deze aantallen wordt aangesloten bij de regels zoals die in Europees Nederland gelden.

Mentor

Net als in Europees Nederland wordt in dit besluit geregeld dat ieder kind in de kinderopvang een mentor toegewezen krijgt. Dit geldt voor zowel de dagopvang als de buitenschoolse opvang. De mentor is een beroepskracht op de stamgroep of basisgroep van het kind en die de ontwikkeling van het kind volgt. Dit bespreekt de mentor periodiek met de ouders. Daarnaast is de mentor het aanspreekpunt voor de ouders bij vragen over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Hiermee hebben ouders en kinderen dus een vast aanspreekpunt, die zicht heeft op de ontwikkeling van het kind en (potentiële) ontwikkelingsproblemen kan signaleren.

Beschikbare ruimte

Het is van belang dat de binnen- en buitenruimtes waar kinderen verblijven veilig, toegankelijk en passend zijn ingericht in overeenstemming met het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen. Daarom zijn hierover in dit besluit specifieke eisen opgenomen, grotendeels overeenkomstig de regels die in Europees Nederland gelden op basis van het Besluit kwaliteit kinderopvang.

Net als in Europees Nederland wordt geregeld dat kindercentra beschikken over een minimaal aantal vierkante meter binnenspeelruimte en een minimaal aantal vierkante meter buitenspeelruimte. Kinderen hebben immers voldoende ruimte nodig om veilig te kunnen bewegen en spelen. Bovendien kan de beschikbare ruimte bijdragen aan de pedagogische en educatieve doelen van de kinderopvang. Niet voor niets wordt de fysieke ruimte binnen de pedagogiek¹⁵ soms gezien als de "derde pedagoog": de fysieke ruimte kan een kind uitdagen om te ontdekken en te leren.

Na overleg met de openbare lichamen en verschillende andere partners en experts wordt 3 m² bruto binnenspeelruimte en 3 m² bruto buitenspeelruimte als minimaal benodigde ruimte gezien ten behoeve van de veiligheid en gezondheid van de kinderen en ter ondersteuning aan de pedagogische en educatieve doelen van de kinderopvang.

Voor de binnenspeelruimte gaat het om het totale aantal vierkante meters in de groepsruimtes: de lengte vermenigvuldigd met de breedte van de ruimtes waar de kinderen spelen. Indien een andere ruimte als speelruimte is ingericht, dan wordt deze ruimte evenredig toebedeeld aan de groepen. Dit betekent bijvoorbeeld dat een speelhal die door meerdere groepen wordt gebruikt kan worden meegerekend. De bruto oppervlakte van de speelhal wordt in dat geval gedeeld door het aantal groepen en dit wordt opgeteld bij de oppervlakte van de groepsruimte. In de ruimte aanwezige kasten, stoelen, tafels en verwarmingen worden niet afgetrokken van de bruto oppervlakte. Slaapkamers kunnen alleen dan worden meegerekend indien deze ruimtes ook daadwerkelijk als speelruimte worden gebruikt. Een vaste slaapkamer met vaste bedden kan dus niet worden meegerekend, maar wel een slaapruijme met stretchers die na het slapen van de kinderen kunnen worden verwijderd.

Voor de buitenspeelruimte geldt dat deze bij voorkeur aangrenzend is aan het kindercentrum. In het geval een buitenspeelruimte niet aangrenzend is, is deze gelegen in de directe nabijheid van het kindercentrum en voor kinderen toegankelijk en veilig bereikbaar. Als het bijvoorbeeld gaat om een openbare speeltuin, dan moet die speeltuin daadwerkelijk open zijn op de tijden dat de kinderen worden opgevangen. De buitenspeelruimte beslaat per aanwezig kind minimaal 3 m² bruto oppervlakte. Met 'aanwezig kind' wordt bedoeld op in het kindercentrum aanwezige kinderen, niet noodzakelijkerwijs buitenspelend.

Op dit moment geldt de 3 m² al als minimale eis voor de binnen- en buitenspeelruimtes op basis van de Eilandsverordening kinderopvang van ieder openbaar lichaam. De openbare lichamen hebben wel aan veel organisaties zogenoemde 'grace periods' afgegeven, waarmee aan de organisatie uitstel voor deze eis is toegekend. De inspectie concludeert in haar rapport dat veel van de organisaties op dit moment nog niet voldoen aan het minimum aantal vierkante meters voor zowel binnen- als buitenruimte. Daarbij dient te worden opgemerkt dat de inspectie in een aantal gevallen niet heeft kunnen constateren dat de buitenruimte niet voldoet vanwege het ontbreken van plattegronden. Naar aanleiding van deze bevinding adviseert de inspectie om 'streng aan de poort' te zijn door voor nieuwe locaties alleen een vergunning af te geven als ze voldoen aan de gestelde eisen.

¹⁵ Binnen de 'Reggio Emilia-benadering' van Loris Malaguzzi wordt de ruimte beschouwd als de derde pedagoog, naast de andere kinderen in de groep als eerste en de pedagogisch medewerker als tweede pedagoog.

Aanpassing van de fysieke ruimte vraagt om een grote investering in tijd en geld. Bovendien maken veel organisaties op Bonaire gebruik van huurhuizen, wat aanpassingen aan het gebouw extra bemoeilijkt. Daarom bevat dit besluit een overgangperiode tot 2030 voor de eisen aan binnenspeelruimte voor de buitenschoolse opvang. In de tussentijd geldt dat organisaties die buitenschoolse opvang aanbieden moeten beschikken over 2,5 m2 binnenspeelruimte per aanwezig kind. Reden om dit alleen te doen voor de buitenschoolse opvang is dat de kinderen in de buitenschoolse opvang veel buitenspelen en activiteiten hebben buiten het kindercentrum. Kinderen in de dagopvang zijn vaker binnen, en dan is 3 m2 noodzakelijk voor de goede motorische ontwikkeling van de kinderen.

Daarnaast biedt dit besluit de mogelijkheid om zogenoemde 'porches' onder voorwaarden mee te rekenen als binnenruimte, om organisaties binnen de Caribische context meer ruimte te geven om kinderen te kunnen opvangen. Porches zijn overdekte buitenruimtes, aangrenzend aan het gebouw. Het Caribische klimaat maakt het mogelijk om een groot deel van de dag in de porch te zijn in plaats van binnen. De kinderopvangorganisaties hebben aangegeven de porch feitelijk in te zetten als binnenruimte, en beschouwen porches daarom als binnenruimte. Het kabinet heeft besloten om de mogelijkheid te geven porches als binnenruimte te beschouwen als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan, te weten:

1. de porch moet direct grenzen aan het kindercentrum;
2. gebouwd zijn met een permanente en stevige constructie;
3. gebouwd zijn op een vaste ondergrond (dus geen zandgrond);
4. voorzien zijn van een omheining; en
5. overdekt zijn (geen schaduwdoek).

De verwachting is dat met deze voorwaarden de veiligheid en gezondheid van de kinderen geborgd is. Daarnaast wordt geregeld dat het aantal vierkante meters waarvoor een porch mag meetellen als binnenruimte gelimiteerd wordt tot 18 m2. Dat betekent dat een organisatie in de dagopvang zes en in de buitenschoolse opvang zeven extra kinderen kan opvangen.

De reden voor een limiet is dat er altijd omstandigheden kunnen zijn waaronder de kinderen toch naar binnen moeten – denk aan geluids- of stankoverlast door een omgevingsfactor, of zeer slecht weer – en dan moet de daadwerkelijke binnenruimte daar toereikend voor zijn. De inschatting is dat dat met dit aantal extra kinderen altijd het geval zal zijn.

Tot slot wordt de porch gezien als verlengstuk van een bestaande stamgroepruimte. De porch mag dus niet als zelfstandige stamgroepruimte worden ingezet.

Aanvullende eisen aan de fysieke ruimte

Naast eisen aan de binnen- en buitenspeelruimte worden nog enkele andere eisen aan de fysieke ruimte geregeld. Allereerst moeten kindercentra voor kinderen tot 1,5 jaar beschikken over een afzonderlijke slaapruiimte met vaste bedden. De slaapruiimte is afgestemd op het aantal aanwezige kinderen. Voor kinderen ouder dan 1,5 jaar moet ook ruimte zijn om te rusten, maar dat kan ook in een andere ruimte waarbij gebruik wordt gemaakt van stretchers.

Daarnaast bevat het besluit ten opzichte van Europees Nederland twee aanvullende regels te stellen voor de kinderopvang in Caribisch Nederland, omdat het klimaat in Caribisch Nederland anders is dan in Europees Nederland. Ten eerste dienen alle ruimtes in een kindercentrum voorzien te zijn van goede ventilatie. Dit is noodzakelijk voor een gezond binnenmilieu. Belangrijk aandachtspunt daarbij is de CO₂-concentratie in de ruimte. Hoe slechter de luchtverversing, hoe groter de hoeveelheid CO₂ in de binnenlucht. De houder van het kindercentrum moet zich ervan bewust zijn dat een eventuele airco niet per definitie zorgt voor luchtverversing en daarmee de luchtkwaliteit op termijn juist verslechterd. Ten tweede dienen de buitenruimtes schaduwrijk te zijn, bijvoorbeeld door gedeeltelijke overdekking. Deze regels waren voor inwerkingtreding van de relevante onderdelen van dit besluit al van kracht via de Eilandsverordeningen kinderopvang.

Vierogenprincipe

Ter bevordering van de veiligheid van kinderen en om misdrijven te voorkomen wordt, conform de aanbeveling uit het Rapport onafhankelijke Commissie Onderzoek Zedenzaak Amsterdam van april 2011, bevat het besluit het zogenoemde "vierogenprincipe" ook in de dagopvang in Caribisch Nederland. Met het vierogenprincipe wordt bedoeld dat een medewerker altijd gezien en gehoord kan worden door een andere volwassene. De houder van het kindercentrum dient in het veiligheids- en gezondheidsbeleidsplan te beschrijven hoe hier uitvoering aan gegeven wordt. Op basis van de Eilandsverordeningen kinderopvang gold deze regel al.

Een houder van een kindercentrum kan uitvoering geven aan het vierogenprincipe door het bijvoorbeeld mogelijk te maken dat er altijd een andere volwassene de ruimte in kan komen, of langs kan lopen en door een raam naar binnen kan kijken. De huisvesting van het kindercentrum moet hierop zijn ingericht. Een camera mag geen permanente vervanging zijn van het menselijk oog, maar alleen ingezet worden bij onverwachte situaties. Een camera mag door een houder van een kindercentrum dus niet als structurele oplossing voor het vierogenprincipe worden ingezet.

Achterwacht

Ook in het kader van veiligheid is in dit besluit opgenomen dat als er slechts één pedagogisch medewerker aanwezig is in het kindercentrum, er een achterwacht beschikbaar moet zijn. De achterwacht is een volwassene die beschikbaar is, telefonisch bereikbaar is en in geval van calamiteiten binnen 15 minuten in het kindercentrum aanwezig kan zijn. In het geval van een calamiteit moet de pedagogisch medewerker snel kunnen handelen. Moet de pedagogisch medewerker bijvoorbeeld naar het ziekenhuis met een van de kinderen, dan kan de achterwacht in dat geval tijdelijk zorg dragen voor de andere kinderen.

Dit is vergelijkbaar met de achterwachting in Europees Nederland.

3.2.2 Eisen voor gastouders

Voor gastouders zijn regels gesteld met betrekking tot de veiligheid en gezondheid. De andere onderdelen waarover voor houders van kindercentra wel eisen worden gesteld zijn voor de gastouderopvang niet relevant of deze kunnen bij of krachtens eilandsverordening worden gesteld. Ten aanzien van de groepsgrootte is in artikel 1.1 van de Wet kinderopvang BES al gedefinieerd dat gastouders gelijktijdige opvang bieden

aan ten hoogste zes kinderen, onder wie de bloedverwant of aanverwant in de neergaande lijn van de gastouder of zijn partner. De herkenbaarheid van de ruimte en personen is vanzelfsprekend bij gastouderopvang, en stamgroepen en basisgroepen zijn niet van toepassing. Het vierogenprincipe is voor gastouderopvang – net als in Europees Nederland – niet haalbaar, omdat gastouderopvang in feite een eenmansbedrijf is. Wel kan de toezichthouder op de kwaliteit geregeld onaangekondigde bezoeken brengen.

Groepssamenstelling gastouders

De groepssamenstelling voor gastouders wordt afgestemd op de leeftijdscategorieën van de kinderen die opgevangen worden. Gastouders mogen meer kinderen opvangen naarmate er meer kinderen in een hogere leeftijdscategorie vallen.

In het besluit is opgenomen dat gastouders gelijktijdige opvang mogen bieden aan ten hoogste zes kinderen in de leeftijd tot 13 jaar. Eigen kinderen van de gastouder tot 10 jaar worden hierin meegerekend. Dit aantal wordt lager als er jongere kinderen opgevangen worden: in de groep mogen maximaal vijf kinderen tot 4 jaar opgevangen worden. Worden er kinderen tot 2 jaar opgevangen dan zijn de aantallen nog lager: er mogen maximaal vier kinderen tot 2 jaar gelijktijdig opgevangen worden, waarvan maximaal twee kinderen tot 1 jaar.

Bovenstaande aantallen komen overeen met de regels die in Europees Nederland gelden op basis van de Regeling kwaliteit gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang.

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid

Op basis van de Wet kinderopvang BES zijn gastouders verantwoordelijk voor het uitvoeren van veiligheids- en gezondheidsbeleid dat ertoe leidt dat de veiligheid en de gezondheid van de kinderen in de gastouderopvang zoveel mogelijk zijn gewaarborgd.¹⁶ Dat is anders dan in Europees Nederland, waar gastouderbureaus verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van dit beleid.

In Caribisch Nederland zijn echter geen gastouderbureaus. Daar heeft het bestuurscollege van het openbaar lichaam de taak om de gastouders te ondersteunen. Het is echter ook in Caribisch Nederland voor gastouders noodzakelijk dat zij hun veiligheids- en gezondheidsbeleid schriftelijk vastleggen. Omdat gastouders alleen werken waarbij een kleine groep wordt opgevangen in een huiselijke setting, wordt het verantwoord en passend bij de schaal geacht dat de eisen aan het veiligheids- en gezondheidsbeleidsplan minder vergaand zijn dan voor houders van kindercentra. In de geest van de regels die in Europees Nederland gelden wordt geregeld dat het veiligheids- en gezondheidsbeleidsplan een concrete beschrijving bevat van de veiligheids- en gezondheidsrisico's die de opvang van kinderen in alle voor kinderen toegankelijke ruimtes met zich brengt.

Achterwacht

Net zoals voor kindercentra geldt ook voor gastouders dat zij een achterwachtregeling moeten hebben. Dit houdt in dat een gastouder een achterwacht moet hebben die beschikbaar is, telefonisch bereikbaar is en in geval van calamiteiten binnen 15 minuten

¹⁶ Wet kinderopvang BES, artikelen 2.3, tweede lid, en 2.6, eerste lid, onderdeel c.

aanwezig kan zijn op de opvanglocatie van de gastouder. Het is belangrijk dat de gastouder in het geval van een calamiteit snel kan handelen. Als de gastouder bijvoorbeeld met spoed met een kind naar het ziekenhuis moet, kan de achterwacht in dat geval tijdelijk zorg dragen voor de andere kinderen.

3.3 Pedagogisch en educatief handelen

Zoals in hoofdstuk 2 is toegelicht is het in het kader van verantwoorde kinderopvang van belang dat houders van kindercentra en gastouders een pedagogisch klimaat organiseren dat de kinderen in staat stelt om spelend te leren en te ontwikkelen. Het pedagogisch en educatief handelen binnen de kinderopvang is daarbij cruciaal. De Wet kinderopvang BES scheidt in de artikelen 2.3, derde lid, 2.4, vierde lid, en 2.6, vierde lid, de mogelijkheid om bij of krachtens AMvB nadere regels te stellen over het pedagogisch beleid, de pedagogische praktijk en het educatieve beleid in de kinderopvang. Ook bevat de wet grondslagen in bovengenoemde artikelen om bij of krachtens AMvB nadere regels te stellen omtrent het pedagogisch beleidsplan, het programma voor voorschoolse educatie, het opleidingsniveau van de pedagogisch medewerkers, het volgen van de ontwikkeling van kinderen en het signaleren van bijzonderheden, het dagritme en het gevarieerde activiteitenprogramma, en voor de kwaliteitszorg en de professionele kwaliteitscultuur. In dit besluit zijn nadere regels hieromtrent uitgewerkt. In de volgende paragrafen worden deze regels nader toegelicht. Daarbij wordt net zoals bij de veiligheid en gezondheid (paragraaf 3.2) onderscheid gemaakt tussen houders van kindercentra enerzijds en gastouders anderzijds.

3.3.1 Eisen voor houders van kindercentra

Pedagogisch beleidsplan

De Wet kinderopvang BES bevat de eis dat houders van kindercentra en gastouders hun pedagogische en educatieve beleid schriftelijk vastleggen en dit evalueren en waar nodig bijstellen.¹⁷ Dit besluit bevat regels omtrent het pedagogisch en educatief beleidsplan, waaronder welke elementen in het pedagogisch en educatief beleidsplan beschreven dienen te worden.

Het pedagogisch en educatief beleidsplan van houders van kindercentra moet tenminste onderstaande elementen bevatten. De inhoud komt voor een groot deel overeen met het Besluit kwaliteit kinderopvang dat in Europees Nederland geldt. Daarnaast waren de meeste van deze regels voorafgaand aan inwerkingtreding van dit besluit al van kracht via de Eilandsverordeningen kinderopvang, dus bestaande houders van kindercentra dienen al een beleidsplan te hebben opgesteld.

1. de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de aspecten van verantwoorde kinderopvang;
2. de wijze waarop bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind of problemen worden gesignaleerd en ouders worden doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning;
3. de wijze waarop de mentor de verkregen informatie over de ontwikkeling van het kind periodiek met de ouders bespreekt en de wijze waarop aan de ouders en het kind bekend wordt gemaakt welke beroepskracht de mentor is van het kind;

¹⁷ Wet kinderopvang BES, artikel 2.3 tweede lid.

4. de werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw van de stamgroepen en basisgroepen, en de aard en de organisatie van de activiteiten waarbij kinderen de stamgroep of basisgroep kunnen verlaten;
5. de wijze waarop kinderen kunnen wennen aan een nieuwe stamgroep of basisgroep waarin zij zullen worden opgevangen;
6. het activiteitenprogramma en het dagritme;
7. de voertaal in het kindercentrum;
8. de kwaliteitsdoelen die de houder wil behalen en een plan van aanpak, planning en periodieke evaluatie daarvan;
9. de verdeling van taken, rollen en verantwoordelijkheden binnen het kindercentrum.

De dagopvang dient daarnaast ook de volgende elementen op te nemen in het beleidsplan:

10. de wijze waarop ontwikkel- en leerachterstanden worden voorkomen en bestreden en het programma dat wordt gebruikt voor voorschoolse educatie;
11. de wijze waarop de ontwikkeling van het kind wordt gevolgd en gestimuleerd en daarbij naar een doorlopende ontwikkellijn met het basisonderwijs wordt gestreefd;
12. de wijze waarop met instemming van de ouders kennis over de ontwikkeling van het kind wordt overgedragen aan de school bij de overgang van het kind naar het basisonderwijs.

Indien van toepassing dient het pedagogisch beleidsplan ook de volgende punten bevatten:

13. de momenten waarop – met inachtneming van de regels die daarop van toepassing zijn – verantwoord wordt afgeweken van de algemeen geldende beroepskracht-kindratio;
14. de aard en de organisatie van de activiteiten waarbij kinderen de stamgroep, stamgroepruimte, of basisgroep kunnen verlaten;
15. de taken die beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers in de kinderopvang kunnen uitvoeren en de wijze waarop zij hierbij worden begeleid en ingezet;
16. de wijze waarop kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte worden opgevangen en hoe externe organisaties hierbij worden betrokken;
17. in de dagopvang: de wijze waarop de emotionele veiligheid van en stabiliteit voor de kinderen wordt geborgd door zoveel mogelijk te werken met vaste beroepskrachten;
18. in de buitenschoolse opvang: de omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan dertig kinderen.

Ten opzichte van de voorgeschreven inhoud van het beleidsplan in Europees Nederland zijn punten 6, 7, 10 en 16 toegevoegd voor Caribisch Nederland. De punten 6, 10 en 16 worden in de komende alinea's toegelicht. Ten aanzien van de voertaal in het kindercentrum (punt 7) is, gezien de meertaligheid op de eilanden, in artikel 2.7, eerste lid, van de Wet kinderopvang BES opgenomen dat in de kinderopvang op Bonaire Papiaments en Nederlands als voertaal kan worden gebruikt, en op Saba en Sint Eustatius Engels en Nederlands. De wet biedt ook ruimte aan de beroepskrachten om met kinderen te communiceren in een andere taal als de ontwikkeling of de situatie van

het kind daarom vraagt.¹⁸ In het beleidsplan dient de houder van het kindercentrum te verduidelijken welke taal als voertaal wordt gebruikt in het kindercentrum.

Opleidings-, scholings- en ervaringseisen pedagogisch medewerkers

De kwaliteit van de kinderopvang en de veiligheid van de kinderen valt of staat bij goed opgeleide beroepskrachten. Om kinderen daadwerkelijk gericht te kunnen stimuleren in hun ontwikkeling is het van belang dat de beroepskrachten een pedagogische opleiding hebben afgerond. De beroepskrachten moeten onder andere toegerust zijn om de ontwikkeling van kinderen te volgen, het aanbod op de ontwikkelfase van de kinderen in de groep af te stemmen en waar nodig te differentiëren per kind. Ook dienen zij het activiteitenprogramma zodanig gevarieerd en met de nadruk op spelend leren vorm te geven dat kinderen hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. De verwachting¹⁹ is dat pedagogisch medewerkers die beschikken over een vakopleiding (niveau 3)²⁰ pedagogiek dit kunnen bieden.

Op basis van de Eilandsverordeningen kinderopvang van Saba en Sint Eustatius geldt voorafgaand aan inwerkingtreding van dit besluit de basisberoepsopleiding (niveau 2)²¹ als minimale eis. Op Bonaire is wel al niveau 3 vereist, maar daar geldt een overgangperiode tot juli 2025. Op dit moment voldoet ongeveer twee-derde van de pedagogisch medewerkers aan de geldende eisen. Vanuit het programma BES(t) 4 kids worden opleidingen gefaciliteerd.

Gelet op de grote discrepantie tussen het benodigde aantal goed gekwalificeerde pedagogisch medewerkers en het beschikbare aanbod is het de verwachting dat het niet haalbaar is dat alle pedagogisch medewerkers nu en in de toekomst over niveau 3 (gaan) beschikken.²² Daarom wordt het volgende in dit besluit opgenomen.

Tot 1 januari 2030 is de basiseis een afgeronde basisberoepsopleiding (niveau 2) gericht op pedagogie. Deze overgangperiode stelt de kinderopvangorganisaties in staat om het huidige personeel een opleiding te laten volgen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wens van kinderopvangorganisaties.

Vanaf 1 januari 2030 geldt er een zogenaamde "teamkwalificatie". Dat wil zeggen dat het team als geheel op niveau 3 moet opereren, maar dat niet alle individuele medewerkers over niveau 3 hoeven te beschikken als er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. De teamkwalificatie bevat twee categorieën:

- A. minimaal 2/3^e van de pedagogisch medewerkers van een kinderopvanglocatie moeten minimaal

¹⁸ Wet kinderopvang BES, artikel 2.7, tweede lid.

¹⁹ Op basis van Europees Nederlandse regelgeving, en op basis van gesprekken met lokale partijen en de Inspectie van het Onderwijs

²⁰ Met een vakopleiding wordt mbo3-niveau bedoeld

²¹ Met een basisberoepsopleiding wordt mbo2-niveau bedoeld

²² Hierbij speelt mee dat de mbo3-opleiding op Bonaire wordt aangeboden in het Nederlands en dit voor sommige pedagogisch medewerkers een taalbarrière oplevert. Daarnaast is er op de bovenwinden geen mbo3-opleiding voor pedagogisch medewerkers op het eiland. Voor het bijscholen van de huidige pedagogisch medewerkers is er vanuit het programma BES(t) 4 kids een samenwerking aangegaan met het National Institute for Professional Advancement (NIPA) op Sint Maarten. Vanuit OCW wordt gewerkt aan een structurele oplossing.

- geschoold zijn op niveau 3; of
 - geschoold zijn op niveau 2, en beschikken over een ervaringscertificaat waarmee zij aantonen dat zij op niveau 3 handelen.
- B. maximaal 1/3^e van de pedagogisch medewerkers van een kinderopvanglocatie mag
- stagiair zijn;
 - beroepskracht in opleiding zijn; of
 - geschoold zijn op niveau 2.

Indien de houder categorie B wil inzetten, dan

- 1) moet er altijd ook iemand van categorie A op de groep staan;
- 2) moet de houder zorgen voor begeleiding voor de pedagogisch medewerker van categorie B;
- 3) moet de houder rekening houden met de opleidingsfase, ervaring of expertise van die pedagogisch medewerker op dat moment; en
- 4) moet de houder in het pedagogisch beleidsplan beschrijven welke taken de pedagogische medewerker van categorie B mag uitvoeren.

Door deze voorwaarden aan categorie B te stellen, is de verwachting dat het gewenste kwaliteitsniveau behaald kan worden. Bij de evaluatie van de wet zal hier specifieke aandacht voor zijn.

In aanvulling op de teamkwalificatie dient er daarnaast gedurende de helft van de week een pedagogisch medewerker op de kinderopvanglocatie aanwezig te zijn die beschikt over een afgeronde middenkaderopleiding (niveau 4). Deze pedagogisch medewerker kan in ieder geval een rol spelen in de ondersteuningsstructuur (zie paragraaf 3.5) en bij het signaleren van bijzonderheden. Hiervoor is meer specialistische kennis nodig die niet van iedere pedagogisch medewerker verwacht kan worden. Daarnaast ligt het voor de hand dat deze pedagogisch medewerker de medewerkers van categorie B begeleidt en ondersteunt. Bovendien kan de pedagogisch medewerker op niveau 4 een rol spelen bij het ontwikkelen en implementeren van pedagogisch en educatief beleid, bijvoorbeeld op het gebied van het programma van voorschoolse educatie en het betrekken van ouders bij de ontwikkeling van kinderen. Om ervoor te zorgen dat de pedagogisch medewerker op niveau 4 in staat is om bovenstaande te doen, schrijft het besluit voor dat in diens opleiding aantoonbaar aandacht is besteed aan:

- a) het werken met programma's voor voor- en voorschoolse educatie;
- b) het stimuleren van de ontwikkeling van het jonge kind, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling;
- c) het volgen van de ontwikkeling van peuters en het hierop afstemmen van het aanbod van voorschoolse educatie;
- d) het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen;
- e) het betrekken van de ouders bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen; en
- f) het vormgeven van de inhoudelijke aansluiting tussen voor- en voorschoolse educatie en een zorgvuldige overgang van het kind van voor- naar voorschoolse educatie.

Deze eisen komen overeen met de eisen voor de aanvullende opleiding die pedagogisch medewerkers in de voorschoolse educatie in Europees Nederland moeten volgen op basis van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.

Tot slot dient de houder er zorg voor te dragen dat er in het kindercentrum altijd minimaal één volwassene aanwezig is die gekwalificeerd is voor het verlenen van eerste hulp aan kinderen.

Eisen aan programma voor voorschoolse educatie in de dagopvang

In de memorie van toelichting bij de Wet kinderopvang BES is beschreven dat kan worden aangenomen dat de omstandigheden in Caribisch Nederland (sociaaleconomisch, taal) van dien aard zijn dat het merendeel van de kinderen in Caribisch Nederland een groot risico loopt op een achterstand in de ontwikkeling. Daarom wordt in de wet uitgegaan van kinderopvang als integrale voorziening: opvang die toegankelijk is voor alle kinderen en waar kinderen spelenderwijs en gericht worden gestimuleerd in hun ontwikkeling ten behoeve van het voorkomen en bestrijden van ontwikkel- en leerachterstanden. Dat houdt in dat de Wet kinderopvang BES de dagopvang verplicht om een programma voor voorschoolse educatie aan te bieden.²³ Dit besluit stelt nadere regels aan dat programma.

Net als in Europees Nederland op basis van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie, is gespecificeerd dat het programma op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling van kinderen stimuleert op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Tijdens consultatiesessies gaven houders van kindercentra aan dat dit nog een te breed kader vormt voor Caribisch Nederland. Daarom is in dit besluit hieraan toegevoegd dat het programma de ontwikkeling van kinderen, gezien hun jonge leeftijd, spelenderwijs stimuleert. Ook moet het programma passen bij de ontwikkelfase waarin de kinderen zich bevinden. Naarmate de kinderen ouder worden, moet het programma dus oplopen qua moeilijkheidsgraad. Tot slot moet het programma passen bij de Caribische context. Thema's moeten dus tot de verbeelding spreken van de kinderen. Waar een veelvoorkomend thema in Europees Nederland 'de vier seizoenen' is, is een aansprekend thema voor Caribisch Nederland bijvoorbeeld de onderwaterwereld.

Houders van kindercentra zijn vrij in de keuze voor een programma, zolang het programma aan de gestelde eisen voldoet. De beroepskrachten spelen een belangrijke rol in de kwaliteit van het educatieve aanbod en de pedagogische kwaliteit van de opvang. Het programma dient ter ondersteuning van het pedagogisch en educatief handelen van de beroepskrachten.

Volgen van de ontwikkeling van kinderen en signaleren van bijzonderheden

Zoals eerder beschreven is het van belang dat de ontwikkeling van kinderen wordt gevolgd zodat het aanbod van de kinderopvang op de ontwikkelfase van de kinderen kan worden aangepast. Hiervoor zijn adequaat geschoolde beroepskrachten nodig. Een andere reden waarom het volgen van de ontwikkeling van kinderen van belang is, is om bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen te kunnen signaleren. Hoewel ieder kind diens eigen ontwikkeltempo heeft, volgt het gros van de kinderen vaak ongeveer hetzelfde ontwikkelpad. Er zijn echter kinderen bij wie bijzonderheden optreden, zoals een achterstand of juist een voorsprong op het gebied van leren en ontwikkelen. Dit besluit schrijft voor dat als de houder of gastouder dergelijke bijzonderheden signaleert,

²³ Wet kinderopvang BES, artikel 2.4, derde lid.

deze vastgelegd worden in het dossier. Zo kan ingespeeld worden op de specifieke ondersteuningsbehoeften van kinderen. Indien bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind zijn gesignaleerd en zijn vastgelegd in het dossier van het kind, dient de houder periodiek te reflecteren op de ontwikkeling van het kind met de betrokken beroepskrachten. Waar nodig kunnen ouders worden doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning. In hoofdstuk 6 over de zorgstructuur wordt dit nader toegelicht.

Om de ontwikkeling van kinderen te volgen, wordt voorgeschreven dat houders van kindercentra de ontwikkeling van kinderen systematisch registreren. Het gaat om ontwikkelgegevens op het gebied van taalvaardigheden, rekenvaardigheden, motorische vaardigheden en sociaal-emotionele vaardigheden. Op basis van de gegevens kunnen beroepskrachten met ouders in gesprek over de ontwikkeling van hun kind. Beroepskrachten kunnen advies en informatie aan de ouders geven over het kind en vice versa. Zo kan er 'educatief partnerschap' ontstaan tussen ouders en de kinderopvang. Ouders kunnen bijvoorbeeld thuis verder oefenen met taal, aansluitend op de observaties en thema's van de kinderopvang.

Daarbij kunnen de gegevens, met toestemming van de ouders, worden gedeeld met de basisschool, zie ook hoofdstuk 5.

Dagritme en gevarieerd activiteitenprogramma

In voorliggend besluit is opgenomen dat houders van kindercentra een concreet dagritme moeten implementeren in het kindercentrum. Dit is onderdeel van het pedagogisch en educatief beleidsplan. Een vertrouwd dagritme in de kinderopvang geeft houvast aan kinderen, ouders en de beroepskrachten. De pedagogische en educatieve doelen die ten grondslag liggen aan verantwoorde kinderopvang, zie hoofdstuk 2, moeten tot uiting komen in het dagritme. Het dagritme bestaat uit vaste onderdelen, zoals brengen, spelen, eten en slapen. Tegelijkertijd is er ruimte voor flexibiliteit, zodat het aanbod aangepast kan worden op de ontwikkelfase en ondersteuningsbehoeften van de kinderen. Doordat kinderen weten wat er komen gaat, wordt er een (emotioneel) veilige omgeving gecreëerd. Bovendien is het voor ouders duidelijk wanneer de brengen haalmomenten zijn.

In het dagritme is ruimte voor een gevarieerd activiteitenprogramma. Het kan gaan om activiteiten die gericht zijn op het spelend stimuleren van de ontwikkeling van kinderen – zoals de activiteiten van het programma voor voorschoolse educatie –, activiteiten die gericht zijn op het ontdekken en ontwikkelen van talenten – zoals sportactiviteiten, toneel, muziekles en excursies in de natuur – en activiteiten gericht op ontspanning. Bovendien kunnen via een activiteit meerdere doelen bereikt worden. Zo kan een ontspannende activiteit als voorlezen tegelijkertijd de taalontwikkeling van kinderen stimuleren.

Het activiteitenprogramma moet dus gevarieerd en in balans zijn. Daarom is in het besluit opgenomen dat het activiteitenprogramma zowel activiteiten bevat die ontspanning bevorderen als activiteiten die ontwikkeling stimuleren. Een bepaald type activiteit mag niet de boventoon voeren. Buitenschoolse opvang mag bijvoorbeeld niet alleen of vooral uit huiswerkbegeleiding bestaan. Buitenschoolse opvang die hoofdzakelijk huiswerkbegeleiding aanbiedt, valt niet onder de noemer kinderopvang en

komt dan ook niet in aanmerking voor financiering voor kinderopvang vanuit het Rijk. Vanuit het programma BES(t) 4 kids is gesignaleerd dat de buitenschoolse opvang geneigd is veel huiswerkbegeleiding aan te bieden, omdat er scholen zijn die in verhouding veel huiswerk geven. Het ligt voor de hand dat het huiswerk (voor een belangrijk deel) onder de begeleiding van de buitenschoolse opvang wordt gemaakt. Ouders verwachten dat in zekere zin ook. Vanuit pedagogisch oogpunt heeft individueel huiswerk maken voor jonge kinderen weinig toegevoegde waarde en ook voor oudere kinderen is een te grote hoeveelheid huiswerk niet effectief. Kinderen leren meer van spel en interactie.

Schoolbesturen, houders van kindercentra en het openbaar lichaam zijn op basis van de wet verplicht om op initiatief van het openbaar lichaam tweemaal per jaar overleg te voeren over de doorgaande ontwikkel- en leerlijn²⁴. In het zogenoemde pedagogisch netwerk kunnen afspraken worden gemaakt over het belang van een gevarieerd programma, een beperkt aanbod van huiswerk en de rol van de buitenschoolse opvang daarin. Het vergt daarnaast ook verwachtingsmanagement bij de ouders. Openbaar Lichaam en het ministerie van OCW zullen/zijn een bewustwordingscampagne gestart om deze problematiek bespreekbaar te maken.

Kwaliteitszorg en professionele kwaliteitscultuur

De Wet kinderopvang BES scheidt de mogelijkheid om nadere regels te stellen aan de kwaliteitszorg en de professionele kwaliteitscultuur binnen het kindercentrum²⁵. Het is de bedoeling dat de houder en de medewerkers van een kindercentrum samen continu werken aan het verbeteren van de kwaliteit van het kindercentrum. Met kwaliteitszorg wordt bedoeld dat dit op een systematische en gestructureerde wijze gebeurt en een impliciet onderdeel van de werkwijze is.

Ten opzichte van Europees Nederland is dit een nieuw element in de wet. De wens om hiervoor aandacht te vragen kwam enerzijds van de openbare lichamen om houders van kindercentra meer richting te kunnen geven over hoe zij kunnen werken aan continue kwaliteitsverbetering. Anderzijds heeft ook de Inspectie van het Onderwijs aangegeven dat het voor het toezicht op de kwaliteit wenselijk is om een grondslag te hebben om houders aan te spreken op het realiseren van een proces van continue kwaliteitsverbetering.

Houders van kindercentra dienen het kwaliteitsbeleid schriftelijk vast te leggen in het pedagogisch beleidsplan. Het moet in elk geval een beschrijving bevatten van de kwaliteitsdoelen en een plan van aanpak om de doelen te behalen. Door deze verplichting wordt de houder gestimuleerd om continue aandacht te hebben voor kwaliteitsverbetering en ook daadwerkelijk stappen te zetten.

Daarnaast dient de houder zorg te dragen voor een concrete beschrijving van de taken, rollen en verantwoordelijkheidsverdeling binnen het kindercentrum. Een houder van een kindercentrum is vrij om te kiezen voor een bepaalde organisatievorm en -structuur, zolang de houder van het kindercentrum aan alle kwaliteitseisen voldoet. Maar het moet voor alle betrokkenen binnen het kindercentrum wel duidelijk zijn wie welke taken, rollen en verantwoordelijkheden heeft. Als voor iedereen de taken, rollen en

²⁴ Wet kinderopvang BES, artikel 2.16, eerste lid, onderdeel b.

²⁵ Wet kinderopvang BES, artikel 2.4, vierde lid, onderdeel j.

verantwoordelijkheden helder zijn, dan kunnen mensen elkaar ook daarop aanspreken ten behoeve van het verbeteren van de kwaliteit.

3.3.2 Eisen voor gastouders

Voor gastouders worden regels gesteld met betrekking tot de opleidings- en scholingseisen en het activiteitenprogramma. De andere onderdelen omtrent pedagogisch en educatief handelen waarover voor houders van kindercentra wel eisen worden gesteld, zijn voor de gastouderopvang ofwel niet van toepassing dan wel in de Wet kinderopvang BES gedelegeerd naar nadere regeling bij of krachtens eilandsverordening. Zo verplicht de wet gastouders het pedagogisch beleid schriftelijk vast te leggen²⁶, maar regelt dat bij of krachtens eilandsverordening nadere regels gesteld kunnen worden over het pedagogisch beleid, in plaats van bij algemene maatregel van bestuur.²⁷ De reden om dit voor gastouderopvang te regelen via de eilandsverordening, is omdat de specifieke lokale context bepalend kan zijn voor de invulling van het gastouderschap. Gezien de setting en de omvang van gastouderopvang zijn gastouders niet verplicht een programma voor voorschoolse educatie aan te bieden. Een gastouder moet wel voldoen aan de definitie van verantwoorde kinderopvang, en daarmee dus ook de ontwikkeling van kinderen stimuleren op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden.

Opleidings- en scholingseisen

Net als in Europees Nederland wordt een pedagogische opleiding op niveau 2 als minimum opleidingseis gesteld aan gastouders. Voorafgaand aan inwerkingtreding van dit besluit gold deze eis al op basis van de eilandsverordeningen. Daarnaast dienen gastouders gekwalificeerd te zijn in het verlenen van eerste hulp aan kinderen. Ook de gastouders moeten jaarlijks een kinder-EHBO-training volgen.

Volgen van de ontwikkeling van kinderen en signaleren van bijzonderheden

Ook voor de gastouderopvang regelt het besluit dat de ontwikkeling van kinderen wordt gevolgd zodat bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind kunnen worden gesignaleerd. Zo kunnen het aanbod en de begeleiding door de gastouder op de ontwikkelfase van de kinderen worden aangepast. Ouders kunnen waar dit aan de orde is worden doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning bij de ontwikkeling van hun kind.

Ook ten behoeve van ouderbetrokkenheid en een goede overdracht en samenwerking met het basisonderwijs regelt dit besluit dat gastouders hun observaties over bijzonderheden vastleggen in het dossier van het kind. Het openbaar lichaam moet de gastouders op dit terrein ondersteuning gaan bieden, bijvoorbeeld door de gastouders te ondersteunen met een (eenvoudig) observatie-instrument dat hen helpt bij het observeren en registreren van de ontwikkeling van kinderen.

Activiteitenprogramma

Ook gastouders moeten een gevarieerd activiteitenprogramma aanbieden, waarbinnen zowel ruimte is voor de ontwikkeling van kinderen, het ontplooiën van talenten, als voor ontspanning.

²⁶ Wet kinderopvang BES, artikel 2.3, tweede lid.

²⁷ Wet kinderopvang BES, artikel 2.6, vijfde lid, onderdeel f.

3.4 Ondersteuningsstructuur kinderopvang door het openbaar lichaam

In paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 zijn de kwaliteitseisen beschreven waaraan de kinderopvang in Caribisch Nederland moeten voldoen. De houders van kindercentra en gastouders zijn hiervoor verantwoordelijk. Dit vraagt echter veel van hen; uit het Eindrapport bestandsopname kwaliteit kinderopvang Caribisch Nederland van de inspectie van 3 maart 2023 blijkt dat er nog veel moet gebeuren om het gewenste kwaliteitsniveau te behalen. Om houders van kindercentra en gastouders te ondersteunen bij het behalen en behouden van de vereiste kwaliteit, is in de wet opgenomen dat de bestuurscolleges van de openbare lichamen zorgdragen voor begeleiding en ondersteuning aan de houder of gastouder bij het aanbieden van verantwoorde kinderopvang (ook wel "ondersteuningsstructuur" genoemd), waaronder pedagogische ondersteuning en advies. De wet geeft de mogelijkheid bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen met betrekking tot de onderwerpen en taken waarover het bestuurscollege zorgdraagt voor een ondersteuningsstructuur.²⁸

In voorliggend besluit wordt – in lijn met paragraaf 5.3.2 van de memorie van toelichting bij de wet – geregeld wat de bestuurscolleges in het kader van de ondersteuningsstructuur op het gebied van pedagogische ondersteuning en advies aan ondersteuning aan houders van kindercentra en gastouders moeten bieden. Zie hierover nader paragraaf 3.5.2. Het is aan de openbare lichamen om de ondersteuning effectief en efficiënt in te richten, waarbij wordt verwacht dat de openbare lichamen waar mogelijk ook onderling met elkaar samenwerken.

3.5 Ondersteuningsstructuur voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte

In de Wet kinderopvang BES is het streven naar een inclusief kinderopvangstelsel opgenomen: een kinderopvangstelsel dat in beginsel toegankelijk is voor alle kinderen, voor zover dat vanuit medisch, pedagogisch, psychologisch en organisatorisch oogpunt verantwoord is. Om dit te bereiken is in de wet een gelaagde ondersteuningsstructuur geïntroduceerd, waarin verantwoordelijkheden worden belegd bij de houders van kindercentra en gastouders, het openbaar lichaam en het expertisecentrum onderwijszorg (hierna: EOZ). Onderstaande tabel bevat een schematische weergave van de ondersteuningsstructuur.

	<i>0^e lijn</i>	<i>1^e lijn</i>	<i>2^e lijn</i>	<i>3^e lijn</i>	
Rol	<i>Opvang</i>	<i>Pedagogische ondersteuning</i>	<i>Expertise</i>	<i>Specialistische ondersteuning</i>	<i>Plusopvang</i>
Taak	<i>Signaleren</i>	<i>Eerste aanspreekpunt voor de kinderopvang t.b.v. pedagogisch advies en</i>	<i>Adviseert op begeleidingsplan; Organiseert zorg op basis van diagnose/observatie;</i>	<i>Bieden van specialistische ondersteuning in de kinderopvang</i>	<i>Extra ondersteuning aan zorgkinderen, eventueel d.m.v. een plusgroep.</i>

²⁸ Wet kinderopvang BES, artikel 2.3, vijfde lid.

		<i>ondersteuning</i>	<i>Verwijzer plusopvang.</i>		
Verantwoordelijk	<i>Kinderopvang</i>	<i>Openbaar lichaam</i>	<i>Expertisecentra onderwijszorg</i>	<i>Zorgaanbieders op basis van verwijzing</i>	<i>Door OL aangewezen kinderopvang/BSO</i>

De Wet kinderopvang BES voorziet in de mogelijkheid om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over elementen van de ondersteuningsstructuur, onder andere over het begeleidingsplan voor kinderen indien bijzonderheden worden gesignaleerd,²⁹ de pedagogische ondersteuning en advies door het openbaar lichaam³⁰ en de voorwaarden voor plusopvang.³¹ Daarnaast dienen bij algemene maatregel van bestuur nadere regels gesteld te worden over de te verwerken gezondheidsgegevens.³² Deze nadere regels worden toegelicht in hoofdstuk 5 over gegevensverstrekking. Tot slot biedt de wet ook de mogelijkheid om de taken van het EOZ nader te regelen,³³ maar omdat de taken voldoende zijn uitgewerkt in de wet is daar op dit moment geen aanleiding toe.

In onderstaande paragrafen worden respectievelijk de nadere regels met betrekking tot het begeleidingsplan, de pedagogische ondersteuning en advies, en de voorwaarden voor plusopvang toegelicht.

3.5.1 Begeleidingsplan

Uitgangspunt van de zorgstructuur is dat alle kinderen, ook kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte, zoveel mogelijk binnen reguliere groepen worden opgevangen. De houder van een kindercentrum of de gastouder is op basis van de wet verantwoordelijk voor het creëren van aanbod dat aansluit op de ontwikkelfase en ondersteuningsbehoefte van het kind.

Op het moment dat er een extra ondersteuningsbehoefte in de ontwikkeling van een kind tijdens de intake of gedurende de opvang wordt geconstateerd, dan is de houder van het kindercentrum of gastouder verantwoordelijk voor het opstellen van een begeleidingsplan voor het betreffende kind. Er hoeft alleen een individueel begeleidingsplan worden opgesteld als de ondersteuningsbehoefte van dusdanige aard is dat dit daadwerkelijk vraagt om een aangepaste aanpak voor het betreffende kind (extra ondersteuningsbehoefte). In het begeleidingsplan beschrijft de houder van het kindercentrum of de gastouder – al dan niet in samenspraak met andere betrokken partners – hoe zij aandacht besteedt aan de ontwikkeling van het kind. In voorliggend besluit is geregeld dat in het plan ten minste wordt beschreven:

²⁹ Wet kinderopvang BES, de artikelen 2.4, vierde lid, onderdeel I, en 2.6, vierde lid, onderdeel c.

³⁰ Wet kinderopvang BES, artikel 2.3, vijfde lid.

³¹ Wet kinderopvang BES, artikel 2.17.

³² Wet kinderopvang BES, artikel 2.19, vijfde lid.

³³ Wet kinderopvang BES, artikel 2.18, tweede lid.

1. De beginsituatie: welk gedrag vertoont het kind en welke extra ondersteuningsbehoefte blijkt daaruit?
2. De aanpak en de planning: welke ondersteuning gaat de houder van het kindercentrum of de gastouder aan het kind bieden? Worden daar andere partijen bij betrokken, en zo ja: welke? Wat is de planning?
3. Het beoogde resultaat: welk resultaat wil de houder van het kindercentrum of de gastouder met de aanpak bereiken?
4. Afloop en evaluatie: tot wanneer loopt de aanpak en hoe wordt de aanpak (tussentijds) geëvalueerd door de houder van het kindercentrum of de gastouder?

Door deze eisen aan het begeleidingsplan wordt duidelijkheid aan de houders van kindercentra en gastouders geboden over waar het plan minimaal aan moet volden. Bovendien weten daardoor de andere partijen in de ondersteuningsstructuur, zoals het EOZ en de verlener van pedagogische ondersteuning en advies, ook wat zij kunnen verwachten van een begeleidingsplan van houders van kindercentra en gastouders.

Het EOZ kan de houder van het kindercentrum of de gastouders adviseren bij het opstellen van het begeleidingsplan; deze taak van het EOZ is vastgelegd in de wet.³⁴ De houder van het kindercentrum of gastouder is ervoor verantwoordelijk dat het begeleidingsplan ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Uiteindelijk gaat het er immers om dat het kind de juiste ondersteuning krijgt in de kinderopvang, zodat het kind zich optimaal kan ontwikkelen. De houder van het kindercentrum of de gastouder kan voor ondersteuning bij de uitvoering van het begeleidingsplan terecht bij de pedagogische ondersteuning en advies, zie paragraaf 3.5.2. In ieder geval is in het besluit geregeld dat de houder of gastouder bij het signaleren van een extra ondersteuningsbehoefte moet overleggen met de verlener van pedagogische ondersteuning en advies.

Het is wenselijk dat de houder van het kindercentrum of de gastouder de ouders van het kind actief betreft bij het begeleidingsplan, zodat de ondersteuning die een kind in de opvang en thuis ontvangt op elkaar aansluit. De houder van het kindercentrum of de gastouder wordt daarom verplicht de ouders in ieder geval bij de totstandkoming van het plan te betrekken. De houder van het kindercentrum of de gastouders kan ouders tijdens het gesprek eventueel wijzen op de mogelijkheden van ondersteuning in de thuissituatie.

Indien een kind ook vanuit andere partijen ondersteuning ontvangt, bijvoorbeeld in de thuissituatie of op school, dan is het wenselijk dat de betreffende partijen hun ondersteuning op elkaar afstemmen en verwoorden in een integraal plan. De houder van het kindercentrum of de gastouder is dan verantwoordelijk voor de totstandkoming en uitvoering van het onderdeel kinderopvang in het integrale plan. Voor zover de verwerking van gezondheidsgegevens daartoe noodzakelijk is, kan daarvoor een grondslag gevonden worden in artikel 2.19 van de Wet kinderopvang BES, met voorafgaande instemming van de ouders.

3.5.2 Pedagogische ondersteuning en advies

Zoals eerder beschreven vormen de reguliere groepen de basis voor de ondersteuningsstructuur voor kinderen in de kinderopvang met een extra

³⁴ Wet kinderopvang BES, artikel 2.18, eerste lid, onderdeel a.

ondersteuningsbehoefte. Dit vraagt veel van de pedagogisch medewerkers op de groepen: zij moeten signaleren welke ondersteuning de kinderen in de groep (individueel en collectief) nodig hebben, en daar het aanbod op aanpassen. Daar waar in Europees Nederland kinderopvangorganisaties vaak zelf binnen de organisatie ondersteuning bieden aan de pedagogisch medewerkers – bijvoorbeeld door de pedagogisch beleidsmedewerker of orthopedagoog in dienst van de organisatie – is dat in Caribisch Nederland niet het geval. Bovendien is dat, gezien de vaak kleine omvang van de organisaties in Caribisch Nederland, ook niet haalbaar. Daarom is er in de ondersteuningsstructuur voor gekozen om pedagogische ondersteuning en advies eilandbreed te organiseren. Dat wil zeggen dat het bestuurscollege verantwoordelijk is voor het organiseren van deze pedagogische ondersteuning en advies. Dit is de zogenoemde 1^e lijn, die externe versterking moet bieden aan de pedagogisch medewerkers op de groepen.

Op de eilanden is hier reeds ervaring mee opgedaan. In aanloop naar de wet zijn op de verschillende eilanden pilots gestart met het bieden van extra ondersteuning aan kinderen met een ondersteuningsbehoefte. Een onderdeel van deze pilots was de inzet van pedagogische coaches. Deze coaches ondersteunen pedagogische medewerkers en/of gastouders bij het signaleren van een ondersteuningsbehoefte bij kinderen. Op basis van de ervaringen die zijn opgedaan in de pilots worden in dit besluit voor de structurele situatie voor de pedagogische ondersteuning en advies de taken als volgt gespecificeerd.

De eerste taak van de pedagogische ondersteuning en advies is het fungeren als eerste aanspreekpunt voor ouders, pedagogisch medewerkers en gastouders in het geval zij behoefte hebben aan pedagogische ondersteuning en advies. De hulpvraag van de houder, de pedagogisch medewerker of gastouder staat daarbij dus centraal.³⁵ De hulpvraag kan heel breed zijn: het aanbieden van alle aspecten van verantwoorde kinderopvang binnen de basisgroep, stamgroep of groep met een kind met een bijzonderheid in diens ontwikkeling of een extra ondersteuningsbehoefte. In veel gevallen zal de vraag van de pedagogisch medewerker of gastouder gaan over de relatie tussen de pedagogisch medewerker of gastouder en het kind of de groep: hoe kan de medewerker of gastouder diens handelen aanpassen om het kind of de groep beter te stimuleren in de ontwikkeling? Het kan ook zijn dat de pedagogisch medewerker of gastouder vragen heeft over hoe iets bespreekbaar te maken met ouders.

Bij de uitvoering van deze taak zorgt het openbaar lichaam ervoor dat de pedagogische ondersteuning en advies toegankelijk is voor de pedagogisch medewerkers en de gastouders. Hoewel de pedagogische ondersteuning en advies buiten de organisatie is gepositioneerd, is het de bedoeling dat pedagogisch medewerkers en gastouders de pedagogische ondersteuning en advies ervaren als collegiale sparringpartner. De verlener van pedagogische ondersteuning en advies werkt op afroep en ambulant: bij een hulpvraag gaat de verlener naar de kinderopvanglocatie toe. De verlener van pedagogische ondersteuning en advies kan observeren in de kinderopvang, om een goed beeld te krijgen van de situatie zodat de verlener concrete tips en adviezen aan de houder, pedagogisch medewerker of gastouder kan bieden.

³⁵ In tegenstelling tot het EOZ (2^e lijn), die zich richt op de ondersteuningsbehoefte van een individueel kind.

De tweede taak van de pedagogische ondersteuning en advies is het fungeren als voordeur voor de tweedelijns ondersteuning; de tweedelijns ondersteuning is in de wet belegd bij het EOZ in artikel 2.18, eerste lid. Indien een pedagogisch medewerker of gastouder iets opmerkt in de ontwikkeling van een kind en vermoedt dat het kind aanvullende ondersteuning nodig heeft die verder rijkt dan de mogelijkheden van de pedagogisch medewerker of gastouder, schakelt de pedagogisch medewerker of gastouder de pedagogische ondersteuning en advies in. De pedagogische ondersteuning en advies observeert – met instemming van de ouder – het kind in de groep om signalen te duiden: wordt het beeld van de opvang dat er mogelijk sprake is van een bijzonderheid bij een kind gedeeld? Als pedagogische ondersteuning en advies evenals de pedagogisch medewerker en/of gastouder van mening is dat er sprake is van een bijzonderheid bij een kind, dan wordt – met instemming van de ouder – contact opgenomen met het EOZ. Als de ouder akkoord is, wordt – bij voorkeur in aanwezigheid van de ouder – het kind in een multidisciplinair overleg besproken. In het multidisciplinair overleg worden de vervolgstappen uitgestippeld, zie hiervoor verder paragraaf 5.3.1 van de memorie van toelichting bij de wet.

De derde taak van pedagogische ondersteuning en advies is het ondersteunen van pedagogisch medewerkers bij het opstellen en uitvoeren van begeleidingsplannen voor een individueel kind. Ook hiertoe kan de verlener van pedagogische ondersteuning en advies – met instemming van de ouders – observeren op de groep, om de pedagogisch medewerker of gastouder van tips en advies te voorzien om het kind zo goed mogelijk te ondersteunen.

Tot slot dient het bestuurscollege de samenwerking te bevorderen tussen de pedagogische ondersteuning en advies met de eerstelijns opvoedondersteuning en de jeugdgezondheidszorg. Het bestuurscollege is immers ook verantwoordelijk voor deze taken. Het op elkaar afstemmen van de taken draagt bij aan de integraliteit van de ondersteuning aan het kind in het gezin.

3.5.3 Plusopvang

Plusopvang is in de Wet kinderopvang BES gedefinieerd als kinderopvang die valt onder deze wet en waar extra zorg en ondersteuning wordt geboden aan kinderen die dat nodig hebben, bijvoorbeeld vanwege een verstandelijke of fysieke handicap, ontwikkelachterstand of gedragsproblemen. In de praktijk zullen er exclusieve plusgroepen voorkomen – groepen waar alleen kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte worden opgevangen – en samengestelde plusgroepen – groepen waar zowel kinderen zonder als met extra ondersteuningsbehoefte worden opgevangen. De wet maakt het mogelijk om de condities van plusopvang nader te specificeren, om zo het onderscheid met reguliere opvang te maken.

Dit besluit stelt de volgende aanvullende regels aan de plusopvang. In het geval van een exclusieve plusgroep, dus een groep waar alleen kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte worden opgevangen, geldt een afwijkende beroepskracht-kindratio: voor de dagopvang 1 op 3 en voor de buitenschoolse opvang 1 op 5.

Ten tweede dienen de ruimte en spelmaterialen van de plusopvang, zowel van exclusieve plusgroep als een samengestelde plusgroep, toegerust te zijn op de extra

ondersteuningsbehoefte van de kinderen in de groep. Zo kan voor kinderen met autisme spectrum stoornis bijvoorbeeld gedacht worden aan een prikkelarme ruimte, en voor kinderen met een fysieke handicap aan een rolstoeltoegankelijke ruimte.

Ten derde moeten de pedagogisch medewerkers of gastouders, zowel van een exclusieve plusgroep als een samengestelde plusgroep, toegerust zijn om de kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte daadwerkelijk de ondersteuning te kunnen bieden die zij nodig hebben. De verwachting is dat er tenminste één pedagogisch medewerker aanwezig moet zijn op de groep met een passende, afgeronde opleiding op niveau 4 nodig is, of een opleiding op niveau 3 met een ervaringscertificaat op niveau 4. Vanuit het programma BES(t) 4 kids kwam echter het signaal dat dit niet direct bij inwerkingtreding van de wet gerealiseerd kan worden; het volgen van de opleiding niveau 4 kost immers tijd. Daarom bevat dit besluit een overgangsperiode tot 2030 voor deze opleidingseis. In de tussentijd moeten pedagogisch medewerkers of gastouders in de plusopvang minstens beschikken over een passende afgeronde opleiding op niveau 3.

Ten vierde moet de houder van het kindercentrum die plusopvang aanbiedt in het pedagogisch beleidsplan beschrijven hoe het pedagogisch beleid is ingericht passend bij de ondersteuningsbehoefte van de kinderen in de groep.

Vergunning plusopvang

In de Wet kinderopvang BES is opgenomen dat het bestuurscollege de vergunning voor plusopvang verleent.³⁶ In voorliggend besluit is opgenomen dat de vergunning voor plusopvang voor de termijn van drie jaar wordt verstrekt. Het bestuurscollege kan deze vergunning ook intrekken of schorsen als blijkt dat er gedurende een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur vast te stellen periode geen kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte opvangen zijn.³⁷ In dit besluit wordt dit ingevuld met een termijn van 1 jaar.

³⁶ Wet kinderopvang BES, artikel 2.1, derde lid.

³⁷ Wet kinderopvang BES, artikel 5.11, tweede lid.

4. Nadere regels financiering kinderopvang

Goede kinderopvang stelt hoge eisen aan de kinderopvangorganisaties en de pedagogisch medewerkers. Zonder financiële ondersteuning van de overheid is voor de meeste ouders kinderopvang die aan de eisen van de wet voldoet niet te betalen. Er is als uitgangspunt voor de wet en aansluitend op de al bestaande inrichting van de kinderopvang in Caribisch Nederland gekozen voor een publiek stelsel dat privaat wordt uitgevoerd. Het is in die zin een publiek stelsel omdat de bekostiging vrijwel volledig door het Rijk wordt gedragen. Een essentieel onderdeel van de wet is dan ook de bekostiging van de kinderopvangorganisaties die kinderopvang aanbieden.

Gelet op de beperkte omvang van de eilanden en de ongewenste effecten van vrije prijsvorming in de Wet kinderopvang BES is een regulering van de marktwerking op de eilanden noodzakelijk. Kinderopvangorganisaties die in aanmerking willen komen voor bekostiging vanuit het Rijk hebben bijvoorbeeld niet de vrijheid om hun tarieven zelf vast te stellen. Dat stelt eisen aan de bekostiging vanuit het Rijk. In de Wet kinderopvang BES zijn daarvoor de kaders gesteld, maar die vragen een uitwerking in lagere regelgeving die in onderhavig besluit zijn opgenomen.

In paragraaf 4.1 wordt ingegaan op de hoogte van de ouderbijdrage. In 4.2 wordt de kinderopvangvergoeding toegelicht. Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 ingegaan op regels met betrekking tot de mogelijkheid het aantal dagdelen kinderopvangvergoeding te maximeren. In paragraaf 4.4 wordt ingegaan op nadere regels over structurele kinderopvang, een van de voorwaarden voor verstrekking van kinderopvangvergoeding. Tot slot wordt in paragraaf 4.6 stilgestaan bij flexibele opvang en de financiering van plusopvang.

4.1 Hoogte ouderbijdrage

De berekeningswijze en de hoogte van de ouderbijdrage worden in dit besluit voor de dagopvang en buitenschoolse opvang vastgelegd.

Ouderbijdrage tot 2027

In de jaren 2025 en 2026 blijft de ouderbijdrage op het niveau van 2024.

Overzicht 1: Hoogte maandelijkse ouderbijdrage 2025 en 2026 bij het maximaal aantal dagdelen per maand

In \$	Bonaire	Sint Eustatius	Saba
Dagopvang	100	75	75
Buitenschoolse opvang	100	40	40

De exacte ouderbijdrage voor 2025 en 2026 en volgende jaren worden in dit besluit vastgelegd. Als een ouder minder kinderopvang afneemt, dan wordt de ouderbijdrage lager.

De ouderbijdrage voor baby's tot 1 jaar is dezelfde als de ouderbijdrage voor de dagopvang van kinderen van 1 tot en met 3 jaar.

Zoals in de memorie van toelichting is aangegeven prefereert het kabinet voor de meeste kinderen de opvang in een professionele setting van een kindercentrum.

Gastouderopvang wordt als aanvullend op het stelsel van de reguliere kinderopvang gezien. Het kabinet wil de opvang in kindercentra voor ouders niet minder financieel aantrekkelijk laten zijn dan gastouderopvang. De ouderbijdrage voor gastouderopvang is daarom hetzelfde als de ouderbijdrage voor de betreffende opvangsoort van een kindercentrum binnen het openbare lichaam.

Ouderbijdrage vanaf 2027

Zoals verwoord in de memorie van toelichting bij de Wet kinderopvang BES is het uitgangspunt van het kabinet dat de hoogte van de ouderbijdrage in Europees en Caribisch Nederland zo veel mogelijk gelijk oploopt. Dat betekent dat vanaf 2027 de ouderbijdrage 4% van de kostprijs van de betreffende soort kinderopvang op het eiland wordt. De kostprijs bestaat uit de kinderopvangvergoeding (96%) en de ouderbijdrage (4%). De ouderbijdrage bedraagt dan 4,17% van de kinderopvangvergoeding ($4\%/96\%*100\%= 4,17\%$).

4.2 De kinderopvangvergoeding

Hoogte van de kinderopvangvergoeding

De hoogte van de kinderopvangvergoeding is gebaseerd op een uitgevoerd kostprijsonderzoek en de daarbij genomen beleidsbeslissingen. Hierover is de Tweede Kamer op 18 oktober 2023 geïnformeerd.³⁸ Op 4 april 2024 is een beleidsreactie aan de Tweede Kamer gezonden.³⁹

Bij het vaststellen van de hoogte van de kinderopvangvergoeding per dagdeel is een onderscheid gemaakt naar soort opvang en de kosten van levensonderhoud binnen het openbare lichaam. Voor baby's tot 1 jaar wordt een extra toeslag uitgekeerd.

In dit besluit wordt de hoogte van de kinderopvangvergoeding, onderscheiden naar opvangsoort, voor de komende jaren en tot en met 2030 vastgelegd. Daarnaast zal de kinderopvangvergoeding jaarlijks worden aangepast voor de ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud op basis van door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgestelde consumentenprijsindex Caribisch Nederland. Ook wordt de kinderopvangvergoeding aangepast, indien het wettelijk bruto minimumuurloon voor Caribisch Nederland wordt verhoogd. De mogelijkheden tot wijziging van de kinderopvangvergoeding worden nader toegelicht in paragraaf 4.3.

In overzicht 2 is de hoogte van de kinderopvangvergoeding per jaar vanaf 1 juli 2025 tot en met 2031 opgenomen voor de drie eilanden. Het zijn op dit moment nog tentatieve bedragen. In het najaar 2024 zullen de subsidiebedragen van de tijdelijke subsidieregeling voor 2025 definitief worden vastgesteld en daarmee wordt dan ook de basis gelegd voor de kinderopvangvergoeding voor de jaren erna. De hoogte van de kinderopvangvergoeding zal in het definitieve besluit worden opgenomen.

Overzicht 2: Ontwikkeling kinderopvangvergoeding dagopvang: voorlopige cijfers (exclusief aanpassing aan de prijsontwikkeling) 2025 – 2030

³⁸ Kamerbrief: Rapport Bekostiging kinderopvang Caribisch Nederland d.d. 18 oktober 2023 – vergaderstukken 31322 nr. 514

³⁹ Verzamelbrief kinderopvang in Caribisch Nederland d.d. 4 april 2024 - Vergaderstukken 31322 nr. 527

Vergoeding per dagdeel dagopvang	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bonaire	\$22,40	\$26,00	\$28,00	\$29,00	\$30,00	\$31,00
Sint Eustatius	\$24,80	\$28,90	\$31,10	\$32,20	\$33,30	\$34,40
Saba	\$26,40	\$30,70	\$33,00	\$34,20	\$35,40	\$36,60

Overzicht 3: Ontwikkeling kinderopvangvergoeding bso: voorlopige cijfers (exclusief aanpassing aan de prijsontwikkeling) 2025 – 2030

Vergoeding per dagdeel bso	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bonaire	\$25,40	\$25,40	\$26,00	\$27,00	\$28,00	\$29,00
Sint Eustatius	\$28,10	\$28,10	\$28,90	\$30,00	\$31,10	\$32,20
Saba	\$29,90	\$29,90	\$30,70	\$31,90	\$33,00	\$34,20

Uit de Prijsniveaumeting van het CBS uit 2023 is duidelijk geworden dat ten opzichte van het niveau op Bonaire op Sint Eustatius de kosten van het levensonderhoud gemiddeld 11% hoger zijn en op Saba 18%.⁴⁰ Omdat uit het kostprijsonderzoek duidelijk is geworden dat er tussen de openbare lichamen verschillen zijn in de kosten voor de kinderopvang, wordt de kinderopvangvergoeding voor Sint Eustatius en Saba met het betreffende percentage verhoogd.

Vanaf 2027 zal de kinderopvangvergoeding worden vastgesteld op 96% van de kostprijs. In 2025 en 2026 zal bij het bepalen van de hoogte van de kinderopvangvergoeding rekening worden gehouden met de hoogte van de ouderbijdrage per dagdeel voor de betreffende opvangsoort op het eiland. De kinderopvangvergoeding zal in die jaren lager zijn dan 96% van de kostprijs.

Het kostprijsonderzoek zal periodiek, naar verwachting elke vijf jaar, worden herhaald en op basis daarvan zal de kinderopvangvergoeding worden aangepast.

Toeslag voor baby's

Voor baby's tot de leeftijd van 1 jaar zal een extra toeslag, de babytoeslag, worden verstrekt die is gebaseerd op het maximaal aantal baby's dat een pedagogisch medewerker mag opvangen en de extra kosten die daarmee samenhangen. De babytoeslag bedraagt vanaf 2024 \$ 6 dollar per dagdeel per baby. Omdat het hier een toeslag betreft bovenop de vergoeding wordt het bedrag niet verhoogd voor Sint Eustatius en Saba. Wel wordt de babytoeslag meegenomen in de aanpassingen van de kinderopvangvergoeding (zie daarover paragraaf 4.3).

Kinderopvangvergoeding gastouderopvang

Voor gastouderopvang geldt dezelfde kinderopvangvergoeding binnen het betreffende openbare lichaam voor dagopvang respectievelijk buitenschoolse opvang als voor kindercentra.

In overzicht 3 wordt de wijze van berekening van de kinderopvangvergoeding per dagdeel geconcretiseerd.

⁴⁰ Prijsniveaumeting Caribisch Nederland 2023, Centraal Bureau van de Statistiek, 8 december 2023.

Overzicht 3: Nadere toelichting bepaling kinderopvangvergoeding

De soort kinderopvang

Dagopvang

Hiervoor geldt dat voor de dagopvang wordt uitgegaan van een maximaal aantal dagdelen van 2 per dag, 20 dagen per maand. Dus 40 dagdelen per maand.

Vergoeding dagdeel dagopvang = Kostprijs op basis van onderzoek minus ouderbijdrage per maand/ 40.

Baby's tot 1 jaar

Voor baby's tot 1 jaar zal een aparte toeslag boven op de gebruikelijke kinderopvangvergoeding voor de dagopvang worden ingevoerd gebaseerd op een pedagogisch medewerker-kind ratio van 1 op 4.

Buitenschoolse opvang

Voor de buitenschoolse opvang geldt dat in de kostprijs rekening moet worden gehouden met het feit dat de buitenschoolse opvang gedurende de vakantieperiode 2 dagdelen en hiernaast ook studiedagen kan declareren.

Vergoeding dagdeel buitenschoolse opvang = kostprijs op basis van onderzoek minus ouderbijdrage per maand plus extra kosten vakanties / 20 + (aantal vakantiedagen per jaar/12)

Gastouderopvang dagopvang

Vergoeding dagdeel gastouderopvang = kostprijs op basis van onderzoek minus ouderbijdrage per maand/ 40

Gastouderopvang buitenschoolse opvang

Vergoeding dagdeel buitenschoolse opvang = kostprijs minus ouderbijdrage op basis van onderzoek per maand plus extra kosten vakanties / 20 + (aantal vakantiedagen per jaar/12)

Het kostenniveau op het eiland

Het is bekend dat de kosten voor levensonderhoud op de eilanden verschillen. Daarvoor wordt de kinderopvangvergoeding op het betreffende eiland aangepast.

De extra ondersteuningsbehoefte van het kind

Er komt een afzonderlijk onderzoek naar de vergoeding voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte van kinderen.

4.3 Wijziging van de kinderopvangvergoeding en de babytoeslag

De bedragen van de kinderopvangvergoeding en de babytoeslag worden jaarlijks met ingang van 1 januari geïndexeerd. Daarnaast kan Onze Minister deze bedragen wijzigen, samenhangend met een verhoging van het wettelijk minimumloon voor Caribisch Nederland. Hieronder worden beide mogelijkheden nader uitgewerkt.

Indexatie

Een eerste reden om de kinderopvangvergoeding en de babytoeslag te wijzigen heeft te maken met de jaarlijkse indexatie. Voor de indexatie wordt de ontwikkeling van de consumentenprijsindexcijfers voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba van het derde kwartaal van het lopende jaar vergeleken met het derde kwartaal van het voorgaande jaar. De subsidiebedragen worden aangepast op basis van deze prijsindexatie. Dit betreft een wijziging van bedragen volgens een vaste systematiek.

Met gebruik van die vaste systematiek worden de bedragen die in het besluit zijn vastgelegd door Onze Minister gewijzigd.

Hoewel het uitzonderlijk is, kan het voorkomen dat er sprake is van een negatieve ontwikkeling van de consumentenprijsindex. Dat zou betekenen dat de kinderopvangvergoeding lager wordt vastgesteld. Dat vindt het kabinet onwenselijk. Uit het kostprijsonderzoek is gebleken dat kinderopvangorganisaties meer kosten maken dan wat ze aan subsidie ontvangen. Naar aanleiding daarvan is besloten om de kinderopvangvergoeding te verhogen en is aan kinderopvangorganisaties ook gevraagd om kritisch naar hun bedrijfsvoering te kijken. Bovendien kost het kinderopvangorganisaties tijd om bedrijfsmatige wijzigingen door te voeren. Ook staan kinderopvangorganisaties voor grote uitdagingen om de kwaliteit van de kinderopvang verder te verbeteren. Om de gewenste kwaliteit te realiseren moeten immers nog grote stappen worden gezet. Daarbij is het van belang dat kinderopvangorganisaties over voldoende middelen beschikken, maar ook dat ze ervan uit kunnen gaan dat de kinderopvangvergoeding geen negatieve ontwikkeling laat zien. Daarom is in dit besluit geregeld dat bij een indexatie die tot gevolg zou hebben dat de kinderopvangvergoeding en de babytoeslag omlaag zouden worden aangepast, de bedragen ongewijzigd worden vastgesteld. De achterwege gelaten negatieve indexatie wordt verrekend met positieve indexaties over de volgende periode(s). Daarmee is het netto resultaat positief en worden de kinderopvangvergoeding en de babytoeslag niet lager vastgesteld als gevolg van negatieve indexatie.

Verhoging kinderopvangvergoeding bij verhoging wettelijk minimumloon

Omdat de kinderopvangvergoeding en de beperkte ouderbijdrage de enige bronnen van inkomsten voor de kinderopvangorganisaties zijn, zal bij het vaststellen van de ontwikkeling van de kinderopvangvergoeding rekening moeten worden gehouden met de ontwikkeling van het wettelijk minimumloon. Het kan niet zo zijn dat werken in de kinderopvang niet loont, in de zin dat pedagogisch medewerkers een salaris ontvangen dat gelijk of net boven het wettelijk minimumloon ligt. Op dit moment hebben kinderopvangorganisaties al moeite met het vinden van pedagogisch medewerkers. Pedagogisch medewerkers kiezen voor andere sectoren – waaronder het onderwijs – omdat dat beter betaalt en of omdat de arbeidsvoorwaarden beter zijn. Om de opgave waar kinderopvangorganisaties voor staan te kunnen realiseren is geschikt personeel een cruciale voorwaarde. Daarom moet de hoogte van de kinderopvangvergoeding zo worden bepaald dat de kinderopvangorganisaties ten minste voor werknemers met een salaris op of in de buurt van het minimumloon aan hun verplichtingen kunnen voldoen.

Het bruto minimumloon voor de openbare lichamen is geregeld in de Wet minimumlonen BES. Indexatie en andere wijzigingen van het wettelijke bruto minimumuurloon worden op ministerieel niveau vastgesteld (zie met name artikel 13, eerste en derde lid, van de Wet minimumlonen BES). Om de kinderopvangvergoeding tijdig te laten meegroeien, is het noodzakelijk dat verhoging van de betreffende bedragen kan plaatsvinden op ministerieel niveau, net als bij het wettelijke bruto minimumuurloon. Hiermee wijkt dit besluit af van Aanwijzing 2.32 van de Aanwijzingen voor de regelgeving, waarin tot uitgangspunt wordt genomen dat een hogere regeling niet wordt gewijzigd bij lagere regeling. Kinderopvangorganisaties zijn evenwel in grote mate afhankelijk van de financiering van het Rijk. Het is daarom van belang dat hun vergoeding zo snel mogelijk

meegroeit met het wettelijk bruto minimumuurloon, zodat zij kunnen blijven voldoen aan hun verplichtingen op grond van de Wet minimumlonen BES.

Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij voornoemde aanwijzing, is de wijziging die samenhangt met verhoging van het bruto minimumuurloon zoveel mogelijk vormgegeven als een vaste systematiek. Het volgens vaste systematiek aanpassen van bedragen is immers op grond van de aanwijzing wel mogelijk bij lagere regeling. Het gaat hierbij om twee afzonderlijke wijzigingen. De eerste wijziging volgt de procentuele verhoging van het bruto minimumuurloon, met dien verstande dat deze enkel wordt toegepast op het deel van de kinderopvangvergoeding dat correspondeert met de loonkosten van medewerkers in de kinderopvang die minder of evenveel verdienen dan het verhoogde bruto minimumuurloon. Daarbij betreft deze verhoging een dwingende bevoegdheid: de minister kan hiervan niet afzien. Omdat het onduidelijk is met hoeveel het wettelijk minimumloon zal stijgen en omdat er beperkte informatie beschikbaar is over welk deel van de medewerkers minder dan of rond het wettelijk minimumloon verdient is een vaste systematiek niet haalbaar.

De tweede wijziging betreft een discretionaire aanvullende verhoging voor een concreet omschreven situatie. Van die situatie is enkel sprake als het voornoemde aantal medewerkers in de kinderopvang dat minder dan of rond het verhoogde bruto minimumuurloon verdient zodanig substantieel is dat bijzondere aanleiding bestaat om tot een aanvullende verhoging van de kinderopvangvergoeding over te gaan. Die bijzondere aanleiding moet verband houden met de opbouw van de loongebouwen in de kinderopvang. Dat is het geval als de verhoging van het bruto minimumuurloon dusdanig groot is, dat deze invloed heeft op de gehele salarisstructuur in de kinderopvang. Ook hiervoor geldt dat – om dezelfde redenen als eerder aangestipt – dit niet past in een vaste systematiek. De minister heeft daarom de bevoegdheid om hierin eigenstandige keuzes te maken.

In de praktijk betekent dat dat de minister de nieuwe bedragen voor de kinderopvangvergoeding als gevolg van verhoging van het bruto minimumuurloon meedeelt in de Staatscourant, net als wanneer sprake is van indexatie. In andere gevallen die aanleiding geven tot aanpassing van de bedragen in dit besluit, zal moeten worden overgegaan tot reguliere wijziging van het besluit, te weten op het niveau van algemene maatregel van bestuur. Dit zal bijvoorbeeld kunnen plaatsvinden op basis van het periodieke kostprijsonderzoek.

De toeslag voor baby's zal niet worden verhoogd vanwege een verhoging van het bruto minimumuurloon. De toeslag is namelijk een aanvulling op de kinderopvangvergoeding voor kinderopvangorganisaties die baby's tot een jaar opvangen. Het is geen onderdeel van de kinderopvangvergoeding.

Aanvraag voorschot

De kinderopvangorganisatie wordt in de gelegenheid gesteld om een voorschot op de kinderopvangvergoeding aan te vragen voor het kwartaal waarin de kinderen worden opgevangen zodat de organisatie over voldoende middelen beschikt om de kinderen in het betreffende kwartaal te kunnen opvangen. Deze werkwijze sluit aan bij de tijdelijke subsidieregeling.

Om te voorkomen dat kinderopvangorganisaties in financiële problemen komen doordat ze een te hoge voorschot aanvragen gelden er twee voorwaarden voor de verstrekking van een voorschot: 1) per aanvraag betreft het voorschot niet meer dan een kwartaal en 2) het voorschot wordt enkel verstrekt voor het aantal dagdelen waarvoor kinderopvangovereenkomsten zijn gesloten. De middelen voor het voorschot zijn dus bedoeld om aan de verplichtingen in het kwartaal te kunnen voldoen.

Tweede voorschot

Het besluit biedt daarnaast de mogelijkheid een extra voorschot aan te vragen (ofwel: het verstrekte voorschot te verhogen). Op basis van artikel 3.7, tweede lid, van de Wet kinderopvang BES worden daaraan regels gesteld. Een extra voorschot wordt alleen verstrekt als het aantal op te vangen kinderen ten opzichte van de ingediende aanvraag voor het oorspronkelijke voorschot substantieel hoger is. De kinderopvangorganisatie zal dan op basis van de met ouders afgesloten kinderopvangovereenkomsten bij de minister (in de praktijk: de uitvoeringsorganisatie, RCN Unit SZW) aannemelijk moeten maken dat er sprake is van een onverwachte extra instroom van kinderen die moeten worden opgevangen.

Vaststellen kinderopvangvergoeding a.d.h.v. de peildatum

De kinderopvangorganisatie dient ook een aanvraag voor vaststellen van de kinderopvangvergoeding over het afgelopen kwartaal in. In deze aanvraag geeft de kinderopvangorganisatie de realisatie aan op de peildatum: welke kinderen hebben hoeveel gebruik gemaakt van welke soort opvang op de peildatum. De peildatum wordt vastgesteld op de laatste dag van het lopende kwartaal. Door de peildatum op de laatste dag van het kwartaal te plaatsen, wordt de feitelijke realisatie meegenomen bij de vaststelling van de kinderopvangvergoeding. Mogelijke verrekeningen vinden een kwartaal later plaats. De uitvoerder heeft namelijk aangegeven voldoende tijd nodig te hebben om de kinderopvangvergoeding rechtmatig vast te stellen. Ter illustratie: de kinderopvangvergoeding voor kwartaal 1 wordt in kwartaal 3 vastgesteld. Deze werkwijze maakt dat de kinderopvangorganisatie iets langer in onzekerheid is over een mogelijke verrekening. Bovendien leert de ervaring met de tijdelijke subsidieregeling dat in de meeste gevallen sprake is van een nabetaling. Kinderopvangorganisaties vragen over het algemeen een lagere voorschot aan om te voorkomen dat ze de kinderopvangvergoeding moeten terugvorderen.

De uitvoerder zal het verdere verloop van het proces en de wijze van informatieverstrekking bespreken met de kinderopvangorganisaties en op basis daarvan het proces inrichten.

4.4 Maximum aan het aantal gesubsidieerde opvangplaatsen

Kwalitatief goede kinderopvang is gebaat bij een gezonde bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld als het gaat om investeringen in veilige en gezonde huisvesting. Om die reden is het gewenst dat kinderopvangorganisaties en gastouders zekerheid krijgen om investeringen te doen en daarbij niet het risico te lopen om in de financiële problemen te komen doordat een aantal kinderen overstap naar een nieuwe toetreder. In artikel 3.4, tweede lid, van de Wet kinderopvang BES is aan de regering daarom een instrument in handen gegeven om de continuïteit van de kindercentra op het eiland te beschermen, bij algemene maatregel van bestuur, op advies van het bestuurscollege van het openbaar lichaam. In artikel 3.4, derde lid, van de Wet kinderopvang BES is opgenomen dat er bij

algemene maatregel van bestuur nadere regels kunnen worden gesteld ten aanzien van de maximering.

In dit besluit zijn de elementen opgenomen die in de besluitvorming van de regering, om te komen tot een algemene maatregel van bestuur tot maximering, aan de orde moeten komen. De meeste van deze elementen dienen ook aan de orde te komen in het advies van het bestuurscollege aan de regering, naast een omschrijving en afweging van de redenen voor en tegen maximering. Indien een openbaar lichaam van oordeel is dat een beperking van het aantal te financieren kinderopvangplaatsen wenselijk is, zal het openbaar lichaam een onderbouwd advies aan de minister geven om tot maximeren van het aantal te bekostigen kinderopvangplaatsen op het eiland over te gaan. In de afweging van het openbaar lichaam bij dit advies zal aandacht moeten zijn voor reacties van ouders, zoals omtrent het eventueel inperken van hun keuzemogelijkheden mede in relatie tot de geboden kwaliteit van de soort kinderopvang.

Het advies tot het stellen van een maximum dient daarnaast in elk geval inzicht te geven in de demografische ontwikkelingen en in het aanbod van kinderopvang op het eiland in kwantitatieve en kwalitatieve zin. Het openbaar lichaam zal voordat een dergelijk advies aan de regering wordt gegeven met de kinderopvangorganisaties en ouders op het eiland overleggen.

Uit dat overleg zal bijvoorbeeld duidelijk kunnen worden of de kinderopvangorganisaties en ouders het belang van een maximum aantal bekostigde plaatsen onderschrijven. Het verdient aanbeveling dat in de onderbouwing van het advies een (geanonimiseerd) verslag van het gesprek met de kinderopvangorganisaties en ouders wordt opgenomen.

Het openbaar lichaam zal ook een advies moeten geven over het aantal vergunningen en daarin opgenomen kindplaatsen. Hierbij verdient aanbeveling dit te onderbouwen op basis van bedrijfsmatige overwegingen (zoals bezettingsgraad, exploitatieresultaat), maar ook rekening houdend met de keuzemogelijkheden die ouders wellicht willen hebben. Tot slot dient te worden opgemerkt dat deze procedure tijd vergt.

Besluit maximering van de kinderopvangvergoeding

Als de regering het verzoek inwilligt zal bij Algemene Maatregel van Bestuur de maximering van de kinderopvangvergoeding op het betreffende eiland inclusief, indien noodzakelijk, de nadere regels voor het toekennen van de kinderopvangvergoeding worden vastgelegd.

4.5 Structurele kinderopvang

Met een lage ouderbijdrage kan voor een aantal ouders de financiële prikkel om afspraken te maken over het gebruik in overeenstemming met de feitelijke aanwezigheid van het kind op de opvang beperkt zijn. Het risico is dan ook aanwezig dat kinderopvangorganisaties en ouders meer kinderopvang gaan afspreken dan de feitelijke behoefte van de betreffende ouder is en dat op die manier plekken niet altijd de gehele tijd of zelfs gedurende langere tijd niet worden bezet.

In artikel 3.2, eerste lid, onderdeel g, van de Wet kinderopvang BES is opgenomen dat een kinderopvangvergoeding alleen kan worden verstrekt als er sprake is van structurele kinderopvang. Als niet langer voldaan wordt aan deze voorwaarde, kan de minister de

kinderopvangvergoeding stopzetten op grond van artikel 3.3, derde lid, onderdeel a, van de wet. Op grond van artikel 3.2, vijfde lid, van de wet kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de onderwerpen, bedoeld in het eerste lid. Tegen deze achtergrond worden in dit besluit nadere regels gesteld om te bepalen of sprake is van structurele kinderopvang.

Basis voor het vaststellen of er sprake is van structurele kinderopvang is de privaatrechtelijke overeenkomst van ouder en kinderopvangorganisatie. Daarin staat aangegeven op welke dag(en) (delen) in de week het kind op de kinderopvang aanwezig zal zijn en kinderopvang zal worden aangeboden.

Uitgangspunt is dat ouders die voor opvang voor hun kinderen betalen, ook van de opvang gebruik zullen maken. Incidentele afwezigheid, later brengen of eerder halen, wekelijks een dagdeel deelnemen aan een buitenschoolse activiteit, ziekte van beperkte duur of afwezigheid gedurende reguliere schoolvakanties zijn voor de uitvoerder dan ook geen reden om de kinderopvangvergoeding stop te zetten. Dit geldt ook als het kind is vrijgesteld van leerplicht. Dat wordt anders als buiten de reguliere schoolvakanties gedurende langere periode (3 maanden) geen gebruik wordt gemaakt van de kinderopvang. Als stelregel wordt er van uitgegaan dat er sprake is van structurele kinderopvang als er sprake is van aanwezigheid van meer dan 80% van het aantal in de kinderopvangovereenkomst overeengekomen dagdelen (gerekend buiten de reguliere vakanties). Ook stelselmatige afwezigheid (> 50%) op de dag zelf kan aanleiding zijn om te concluderen dat er geen sprake is van structurele kinderopvang.

Is de uiteindelijke conclusie dat er gebruik is gemaakt van de kinderopvangvergoeding zonder dat er sprake is geweest van structurele kinderopvang dan kan de uitvoerder de kinderopvangvergoeding geheel of gedeeltelijk stopzetten en mogelijk terugvorderen, indien aan de voorwaarden voor terugvordering, gesteld in de wet, is voldaan.

4.6 Flexibele opvang en financiering plusopvang

Voor flexibele kinderopvang geldt dat het kabinet op dit moment onvoldoende middelen ter beschikking heeft om dit structureel te financieren. Ook hebben de bestuurscolleges van de eilanden aangegeven hier de komende tijd geen prioriteit aan te willen geven. De belangrijkste prioriteit voor de eilanden is het verbeteren van de kwaliteit van de kinderopvang.

Voor plusopvang geldt dat een onderzoek is gedaan naar de kosten van plusopvang op Caribisch Nederland. Het onderzoek is in juni 2024 opgeleverd. Uit het onderzoek blijkt dat het ten tijde van de parlementaire behandeling van de Wet kinderopvang BES beschikbare bedrag voor plusopvang onvoldoende is om uitvoering te geven aan het advies uit het onderzoek. Echter is het wel van belang dat er plusopvang op de eilanden beschikbaar is voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte en dat de kwaliteit daarvan van voldoende niveau is. Daarom treden de kwaliteitseisen voor plusopvang in werking, evenals de plicht om in het bezit te zijn van een vergunning voor het aanbieden van plusopvang. Om kwalitatief goede plusopvang aan te bieden is het belangrijk dat kinderopvangorganisaties over voldoende middelen beschikken. Met de openbare lichamen zal worden gesproken over de financiering van plusopvang.

5. Nadere regels gegevens en informatie

De Wet kinderopvang BES bevat grondslagen voor gegevensverstrekking tussen verschillende partijen. Het gaat om de volgende gegevensstromen:

1. Een houder van een kindercentrum of gastouder aan Onze Minister,⁴¹ ten behoeve van de vaststelling of de betaling van de kinderopvangvergoeding of de aanvullende tegemoetkoming voor plusopvang;⁴²
2. Een ouder aan Onze Minister, ten behoeve van de vaststelling of wijziging van de kinderopvangvergoeding of de aanvullende tegemoetkoming voor plusopvang;⁴³
3. Het bestuurscollege van het openbaar lichaam, de toezichthouders⁴⁴ of de ambtenaren⁴⁵ die op grond van artikel 184 van het Wetboek van strafvordering BES zijn belast met de opsporing van strafbare feiten (hierna: opsporingsambtenaren) aan Onze Minister, ten behoeve van het besluiten over de kinderopvangvergoeding of aanvullende tegemoetkoming voor plusopvang;⁴⁶
4. Onze Minister en het bestuurscollege van het openbaar lichaam aan de toezichthouders of de opsporingsambtenaren, ten behoeve van het toezicht en de opsporing van strafbare feiten;⁴⁷
5. Onze Minister en de toezichthouders of de opsporingsambtenaren aan de bestuurscolleges van de openbare lichamen, ten behoeve van het uitvoeren van de taken die het bestuurscollege van het openbaar lichaam heeft op grond van de Wet kinderopvang BES, onder andere het schorsen en intrekken van een exploitatievergunning;⁴⁸
6. Dagopvang aan basisschool, ten behoeve van een goede doorstroom naar het basisonderwijs;⁴⁹
7. De verlener van pedagogisch advies of ondersteuning, het expertisecentrum onderwijszorg en de houder van een kindercentrum of gastouder aan elkaar, ten behoeve van het bieden van de juiste ondersteuning aan een kind met een extra ondersteuningsbehoefte.⁵⁰
8. Een ouder aan een houder van een kindercentrum of gastouder, ten behoeve van de kinderopvangovereenkomst;⁵¹

⁴¹ Zoals in de Memorie van Toelichting bij de Wet kinderopvang BES is beschreven, wordt daar waar in de wet op dit punt wordt verwezen naar 'Onze Minister' de uitvoeringsorganisatie bedoeld, die namens de minister de uitvoering van de financiering van de kinderopvang in Caribisch Nederland op zich neemt.

⁴² Wet kinderopvang BES, artikel 4.2.

⁴³ Wet kinderopvang BES, artikel 4.3.

⁴⁴ Op grond van artikel 5.1 van de Wet kinderopvang BES zal de minister de toezichthouders op de kwaliteit en rechtmatigheid aanwijzen. Zoals in de Memorie van Toelichting bij de wet is beschreven is het voornemen om als toezichthouders op de kwaliteit de Inspectie van het Onderwijs en lokale inspecteurs in dienst bij het openbaar lichaam aan te wijzen, en de RCN-unit SZW als toezichthouder op de rechtmatigheid.

⁴⁵ Het gaat hier om de politie, de recherche en de Koninklijke marechaussee.

⁴⁶ Wet kinderopvang BES, artikel 4.4.

⁴⁷ Wet kinderopvang BES, artikel 4.5.

⁴⁸ Wet kinderopvang BES, artikel 4.6.

⁴⁹ Wet kinderopvang BES, artikel 2.15.

⁵⁰ Wet kinderopvang BES, artikel 2.19.

⁵¹ Wet kinderopvang BES, artikel 2.2.

9. Een houder van een kindercentrum of gastouder aan het bestuurscollege van het openbaar lichaam, ten behoeve van de aanvraag van een exploitatievergunning.⁵²

De Wet kinderopvang BES regelt voor gegevensstromen 1-7 dat er bij AMvB nadere regels worden gesteld die betrekking kunnen hebben op:⁵³

- a) de te verwerken gegevens;
- b) de gevallen waarin in ieder geval gegevens worden verwerkt;
- c) de wijze van verwerking van de gegevens en inlichtingen;
- d) het elektronische gegevensverkeer en de daarbij te gebruiken elektronische infrastructuur;
- e) de eisen die aan de gegevensverwerking worden gesteld.

In dit hoofdstuk worden de nadere regels aangaande gegevensverstrekking die zijn opgenomen in dit besluit beschreven, als uitwerking van de regels en grondslagen die gelden op grond van de Wet kinderopvang BES en aanvullend op de regels die al gelden op basis van de Wet bescherming persoonsgegevens BES (Wbp BES) en – waar van toepassing – de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). In paragraaf 5.1 worden de nadere regels ten aanzien van de wijze van gegevensverstrekking en de (elektronische) infrastructuur beschreven. In paragraaf 5.2 worden de beperkende regels toegelicht bij het verstrekken van gegevens van de dagopvang aan de basisschool ten behoeve van een goede doorstroom naar het basisonderwijs. In paragraaf 5.3 worden de beperkende regels toegelicht bij het verstrekken van gegevens tussen de verlener van pedagogisch advies of ondersteuning, het EOZ en de houder van een kindercentrum of gastouder ten behoeve van het bieden van de juiste ondersteuning aan een kind met een extra ondersteuningsbehoefte. In paragraaf 5.4 wordt ingegaan op de beperkende regels voor het verstrekken van gegevens vanuit Europees Nederland naar Caribisch Nederland. Voor deze gegevensstromen worden beperkende regels gesteld omdat bij deze gegevensstromen de behoefte aan aanvullende waarborgen het grootst wordt geacht. Het kan daar immers gaan om gegevens over bijzonderheden in de ontwikkeling of gezondheid van een kind. Voor de andere gegevensstromen bieden de Wet kinderopvang BES, de Wbp BES en de AVG voldoende waarborgen. Wel is er een gegevensbeschermingseffectbeoordeling opgesteld waarin per gegevensstroom inzichtelijk wordt gemaakt om welke gegevens het in welke situatie kan gaan.

5.1 Regels over de wijze van gegevensverstrekking en de (elektronische) infrastructuur

In dit besluit wordt geregeld dat partijen passende technische en organisatorische maatregelen dienen te nemen ter bescherming van deze persoonsgegevens. Partijen kunnen daarbij denken aan het sluiten van verwerkersovereenkomsten waarin is opgenomen welke gegevens wanneer met wie gedeeld worden.

Er is voor gekozen om de maatregelen niet verder te specificeren, omdat er op wetsniveau voldoende waarborgen bestaan. In artikel 13 van de Wbp BES is bijvoorbeeld al voorgeschreven dat de verantwoordelijke passende technische en organisatorische maatregelen ten uitvoer legt om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. Met de toevoeging van

⁵² Wet kinderopvang BES, artikel 2.1.

⁵³ Wet kinderopvang BES, artikel 4.7.

voornoemde norm over passende technische en organisatorische maatregelen in het besluit wordt deze bestaande verantwoordelijkheid van de verwerkingsverantwoordelijke uitgebreid naar alle partijen die omgaan met verplichte verstrekking van persoonsgegevens op grond van de Wet kinderopvang BES. Er ligt dus een grote verantwoordelijkheid bij de partijen om prudent met gegevensverstrekking om te gaan. Voor de toezichthouders, de uitvoeringsorganisatie en de opsporingsambtenaren geldt dat zij vanuit de andere taken die zij hebben al maatregelen hebben getroffen in het kader van het beschermen van persoonsgegevens. Deze maatregelen kunnen zij betrekkelijk eenvoudig ook voor de taken voortvloeiend uit de Wet kinderopvang BES inzetten. Voor veel houders van kindercentra en gastouders is het treffen van maatregelen ten behoeve van het beschermen van persoonsgegevens wel een groot aandachtspunt. Daarom zal vanuit het programma BES(t) 4 kids in de aanloop naar de inwerkingtreding van de wet en dit besluit worden bezien welke ondersteuning geboden moet worden aan de houders van kindercentra en gastouders. Het is van belang dat aandacht voor de bescherming van persoonsgegevens een vast onderdeel wordt van de ondersteuningsstructuur aan de houders van kindercentra en gastouders. Voor die ondersteuningsstructuur zijn de openbare lichamen op grond van artikel 2.3, vierde lid, van de Wet kinderopvang BES verantwoordelijk.

5.2 Beperkende regels over gegevensverstrekking van de dagopvang aan de basisschool

Ten behoeve van een goede doorstroom is het nodig dat het basisonderwijs informatie ontvangt van de kinderopvangorganisatie. Daarom maakt de Wet kinderopvang BES het mogelijk dat de houder van een kindercentrum of een gastouder waar dagopvang wordt geboden gegevens verstrekt over het ontwikkelproces van een individueel kind aan de basisschool waar het betreffende kind gaat instromen. Hiervoor is wel instemming van de ouders nodig. Zonder instemming van ouders kunnen deze gegevens niet worden gedeeld met de kinderopvangorganisatie. Bij wijze van aanvullende waarborg beperkt dit besluit op grond van artikel 2.15, vierde lid, onderdeel a, de soorten gegevens die gedeeld kunnen worden.

In voorliggend besluit wordt geregeld dat het uitsluitend mag gaan over de volgende gegevens: ontwikkelgegevens op het gebied van taalvaardigheden, rekenvaardigheden, motorische vaardigheden en sociaal-emotionele vaardigheden. Dit zijn de vaardigheden die de dagopvang door middel van het programma voor voorschoolse educatie extra stimuleert. Bovendien dient de dagopvang in het kader van verantwoorde kinderopvang de ontwikkeling van een kind op deze gebieden ook spelenderwijs uit te dagen.

Reden om beperkende regels hierover te stellen omdat het onwenselijk wordt geacht dat een houder van een kindercentrum of gastouder en de school mogelijk ook andere gegevens zou delen, zoals gegevens over de thuissituatie of gegevens betreffende de gezondheid van een kind. Het kabinet is van mening dat het aan de ouders is om dergelijke gegevens aan derden – zoals een school – te verstrekken, en dus niet aan de houder van een kindercentrum of gastouder. Bovendien vindt het kabinet dat er een duidelijke afbakening nodig is van gegevens die gedeeld kunnen worden voor het doel van de bevordering van een goede doorstroom van kinderen naar het basisonderwijs. Het gaat hier immers om jonge kinderen.

5.3 Geen aanvullende beperkende regels over gegevensverstrekking tussen de verlener van pedagogisch advies en ondersteuning, het expertisecentrum onderwijszorg en de houder van een kindercentrum of gastouder

Ten behoeve van het bieden van de juiste ondersteuning aan een kind met een extra ondersteuningsbehoefte, maakt de Wet kinderopvang BES onder meer gegevensverstrekking mogelijk tussen de verlener van pedagogisch advies en ondersteuning, het expertisecentrum onderwijszorg en de houder van een kindercentrum of gastouder.⁵⁴ Deze partijen spelen allemaal een rol in de ondersteuningsstructuur in de kinderopvang voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte; zie voor een toelichting op de ondersteuningsstructuur paragraaf 5.3.2 van de memorie van toelichting bij de wet. De partijen kunnen pas gegevens verstrekken als de ouders hiermee instemmen.

In artikel 2.19, vijfde lid, van de Wet kinderopvang BES is onder meer de mogelijkheid opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur te expliciteren om welke gegevens het gaat. In voorliggend besluit wordt geregeld dat het uitsluitend kan gaan om gegevens, waaronder gegevens betreffende de gezondheid van een kind, die noodzakelijk zijn voor het bieden van veilige, verantwoorde kinderopvang en de juiste ondersteuning aan een kind met een extra ondersteuningsbehoefte. Omdat het altijd gaat om een ondersteuningsbehoefte van een individueel kind en daar veelheid aan situaties in kunnen zijn die vooraf niet allemaal in beeld zijn te brengen, is het niet mogelijk om verder te specificeren om welke gegevens het mag gaan.

5.4 Beperkende regels over gegevensverstrekking Europees Nederland naar Caribisch Nederland

Op basis van artikel 5.1 van de Wet kinderopvang BES zullen toezichthouders op de kwaliteit en de rechtmatigheid worden aangewezen. In de memorie van toelichting bij de wet is beschreven dat het voornemen is om de inspectie als toezichthouder op de kwaliteit aan te wijzen. De inspectie is gehuisvest in Europees Nederland. Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk in beeld is gebracht, biedt de wet grondslagen voor de toezichthouder om gegevens met bepaalde andere partijen te delen. Deze partijen bevinden zich veelal in Caribisch Nederland. Dat betekent dat er dan twee regimes met betrekking tot gegevensdeling van toepassing zijn: voor de inspectie geldt de AVG en voor de partijen gevestigd in Caribisch Nederland geldt de Wbp BES. Omdat dit resulteert in een complexe situatie en de AVG bij doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen (van de EU naar buiten de EU aanvullende passende waarborgen vereist, acht de regering het relevant om in dit besluit nader te regelen om welke situaties het gaat en om welke gegevens het kan gaan. Daarmee introduceert de regering een extra waarborg: alleen deze gegevens kunnen worden verstrekt en alleen in de omschreven situaties van doorgifte aan derde landen.

Het kan gaan om de volgende doorgiftes: 1) de inspectie aan de lokale inspecteurs, 2) de inspectie aan het openbaar lichaam, en 3) de inspectie aan de toezichthouder op de rechtmatigheid (RCN Unit SZW). In de volgende alinea's worden deze doorgiftes nader toegelicht, en wordt per doorgifte beschreven om welke gegevens het kan gaan.

⁵⁴ Wet kinderopvang BES, artikel 2.19.

1) De inspectie aan de lokale inspecteur

Zoals in de memorie van toelichting bij de Wet kinderopvang BES is beschreven, is het voornemen om naast de inspectie ook lokale inspecteurs aan te wijzen, zijnde ambtenaren in dienst van het openbaar lichaam. Hierbij is het de bedoeling dat de inspectie eindverantwoordelijk is voor het toezicht op de kwaliteit en de lokale inspecteurs enkele toezichtstaken kunnen uitvoeren. De toezichthouders op de kwaliteit zullen tot één rapport per locatie komen. Daarvoor is het noodzakelijk om gegevens met elkaar te kunnen delen.

Omdat lokale inspecteurs collega's zijn van de inspecteurs van de inspectie is het van belang dat zij over dezelfde gegevens beschikken en daar geen restricties op zijn, binnen de grenzen van de taken waarvoor zij gegevens verwerken. Dat zou het werk voor beide partijen onnodig ingewikkeld maken. Daarbij is van belang dat de inspectie in het kader van diens bestaande waarborgen rondom verwerking van persoonsgegevens toetst welke doorgifte noodzakelijk is. Daarom heeft het kabinet besloten om geen aanvullende eisen te stellen over de soorten gegevens die de inspectie kan delen met de lokale inspecteurs.

2) De inspectie aan het openbaar lichaam

In artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet kinderopvang BES is opgenomen dat een houder van een kindercentrum of een gastouder enkel kinderopvang mag aanbieden, als deze beschikt over een exploitatievergunning. De houder of de gastouder kan deze aanvragen bij het openbaar lichaam. Om een aanvraag voor een exploitatievergunning te beoordelen dient het openbaar lichaam advies te vragen aan de inspectie. Diens advies ziet op of de exploitatie redelijkerwijs zal plaatsvinden in overeenstemming met de geldende kwaliteitseisen. Daarnaast kan het ook gaan om advisering ten behoeve van het intrekken of schorsen van een vergunning. Daarnaast kan het gaan om informatie in het kader van toezicht op de taken van het EOZ.

In dit kader kan de inspectie aan het openbaar lichaam de volgende persoonsgegevens verstrekken. Ten eerste de naam en contactgegevens (leeftijd, geboortedatum, sekse, nationaliteit opleiding) van de aanvrager, om vast te stellen over welke aanvraag het gaat. Ten tweede de VOG van de aanvrager, en zo mogelijk de VOG van andere personen die al onderdeel zijn van de (te vormen) organisatie. Ten derde, indien bij de organisatie al pedagogisch medewerkers in dienst zijn, kan het gaan om opleidingsgegevens van pedagogisch medewerkers. Ten vierde kan het gaan om gegevens betreffende de gezondheid van kinderen.

3) De inspectie aan de toezichthouder op de rechtmatigheid

In de memorie van toelichting bij de Wet kinderopvang BES is beschreven dat het voornemen is om de RCN-unit SZW aan te wijzen als toezichthouder op de rechtmatigheid. In dat licht is het van belang dat de inspectie persoonsgegevens kan delen met de toezichthouder op de rechtmatigheid, RCN Unit SZW, voor zover die gegevens noodzakelijk zijn voor het toezicht op de financiering en de gegevensverstrekking (hoofdstuk 3 en 4 van de wet). Daarbij kan het gaan om namen, administratie of ID-nummer, contactgegevens, leeftijd, geboortedatum, sekse en of nationaliteit van de houder van een kindercentrum of gastouder.

6. Overige nadere regels

De Wet kinderopvang BES bevat op een aantal andere onderwerpen nog de grondslag om nadere regels te stellen waarvan in dit besluit gebruik is gemaakt. Het betreft de aanwijzing van omstandigheden waaronder een uitzondering kan worden gemaakt op de acceptatieplicht en nadere regels over de deskundige in verband met vermoedens van strafbare feiten. Deze onderwerpen worden respectievelijk in paragraaf 6.1 en 6.2 toegelicht.

6.1 Uitzonderingen op de acceptatieplicht

In artikel 2.2, tweede lid, van de Wet kinderopvang BES is een acceptatieplicht voor de kinderopvang opgenomen: in principe mag een kinderopvangorganisatie een kind dat wordt aangemeld niet weigeren. De wet biedt echter wel de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur omstandigheden aan te wijzen waarin het toch is toegestaan om een kind te weigeren. In dit besluit zijn de volgende vier omstandigheden aangewezen.

De eerste omstandigheid is als er geen plek is op de locatie. Er is geen plek op een locatie als het maximum aantal kinderen is bereikt op basis van de afgegeven exploitatievergunning, of op basis van de geldende kwaliteitseisen, zoals de eisen op het gebied van maximale groepsgrootte.

De tweede omstandigheid is als op de locatie niet de juiste ondersteuning geboden kan worden aan het kind, waardoor er geen sprake kan zijn van verantwoorde kinderopvang aan het kind of aan de andere kinderen binnen het kindercentrum of de voorziening voor gastouderopvang.

De derde omstandigheid om een kind te mogen weigeren is als een houder of gastouder geen kinderopvangvergoeding aanvraagt voor het kind en ook geen kinderopvangvergoeding ontvangt voor andere kinderen binnen het kindercentrum of de voorziening voor gastouderopvang. De acceptatieplicht geldt dus alleen voor organisaties die gebruik maken van de kinderopvangvergoeding van het Rijk. De kinderopvang op de eilanden wordt privaat uitgevoerd, en zonder publieke financiering kan een houder of gastouder verder eigen regels stellen over aannamebeleid. Overigens geldt andere regelgeving ten aanzien van bijvoorbeeld gelijke behandeling uiteraard onverkort.

De vierde omstandigheid is als de houder of gastouder redelijkerwijs verwacht dat de ouder de ouderbijdrage niet zal voldoen. Deze verwachting kan alleen een omstandigheid vormen voor een uitzondering op de acceptatieplicht als uiterlijk zes maanden voor de beoogde ingangsdatum van de nieuwe kinderopvangovereenkomst de kinderopvangvergoeding is beëindigd omdat de ouderbijdrage gedurende drie maanden niet is betaald (ook niet door het openbaar lichaam). Het moet daarbij gaan om beëindiging van de kinderopvangvergoeding in het kader van een voorgaande kinderopvangovereenkomst tussen dezelfde houder of gastouder en ouder.

6.2 Nadere regels deskundige in verband met vermoedens strafbare feiten

De minister zal op grond van artikel 2.10a, eerste lid, van de Wet kinderopvang BES een deskundige aanwijzen bij wie houders van kindercentra, pedagogisch medewerkers,

gastouders en personen van 18 jaar of ouder die structureel aanwezig zijn op een locatie waar gastouderopvang plaatsvindt terecht kunnen indien zij vermoedens hebben van strafbare feiten in de kinderopvang, zoals mishandeling of misbruik. Voor de veiligheid van de kinderen in de kinderopvang is het van groot belang dat in dergelijke situaties snel wordt gehandeld, en de aangewezen deskundige kan de melder hierbij adviseren en begeleiden. Meer informatie is te vinden in paragraaf 5.2 van de memorie van toelichting bij de wet.

Dit besluit bevat de volgende nadere regels aangaande de deskundige.

Allereerst dient de deskundige een onafhankelijke positie te hebben ten opzichte van de melder. Dat betekent dat de deskundige geen persoonlijke dan wel zakelijke relatie mag hebben met de melder, de vermoedelijke dader en/of het vermoedelijke slachtoffer. Ook mag de deskundige geen belang of rol hebben in de betreffende kinderopvangorganisatie. Gezien de schaal van de eilanden valt niet uit te sluiten dat de deskundige een betrokkene kent. In dat geval dient de deskundige af te wegen of diens neutraliteit of onafhankelijkheid in het geding is. Indien dat het geval is, dient de deskundige de melder door te verwijzen naar één van de deskundigen op de andere eilanden.

Ten tweede dient de deskundige aantoonbare kennis en ervaring te hebben met signalen die (mogelijk) wijzen op kindermishandeling of misdrijven tegen de zeden jegens kinderen. De deskundige (her)kent de signalen en mechanismen bij kindermishandeling of zedenmisdrijven, weet hoe om te gaan met alle betrokkenen, en weet hoe te handelen om het kind snel en duurzaam in veiligheid te brengen.

Ten derde dient de deskundige ervaring te hebben in het vervullen van een vertrouwensrol. De deskundige moet een omgeving creëren waarin de melder het vertrouwen krijgt om de deskundige de – vaak zeer gevoelige – informatie toe te vertrouwen.

7. Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen) en regeldruk

In de memorie van toelichting van de wet zijn de gevolgen en de regeldruk uitgebreid beschreven in hoofdstuk 7. Daarbij is ook de voorgenomen nadere regelgeving bij AMvB meegenomen. In dit hoofdstuk wordt daarom uitsluitend ingegaan op elementen die nog niet in de memorie van toelichting van de wet aan bod zijn gekomen. In paragraaf 7.1 worden de aanvullende gevolgen beschreven, en in paragraaf 7.2 de aanvullende regeldruk. In paragraaf 7.3 wordt ingegaan op de bezwaar- en beroepsprocedure.

7.1 Gevolgen

De nadere regels in deze AMvB hebben gevolgen voor verschillende partijen: houders van kindercentra, gastouders, de openbare lichamen, ouders en de RCN unit SZW. Per partij worden de gevolgen beschreven.

Houders van kindercentra

Voor de houders van kindercentra zijn op het gebied van de kwaliteitseisen de meeste gevolgen al beschreven in de memorie van toelichting van de Wet kinderopvang BES. Belangrijke aanvulling zijn de regels in het kader van het programma voor voorschoolse educatie en de regels in het kader van kwaliteitszorg. In het kader van het programma voor voorschoolse educatie zijn de houders in de afgelopen jaren vanuit het programma BES(t) 4 kids ondersteund bij de implementatie van een programma. In het kader van de kwaliteitszorg worden houders van kindercentra onder andere verplicht om kwaliteitsbeleid te beschrijven in het pedagogisch beleidsplan. Dit is iets wat veel houders op dit moment nog niet hebben gedaan en waarvan wordt verwacht dat er ondersteuning op nodig is. Ook dit zal vanuit het programma BES(t) 4 kids worden opgepakt.

Op het gebied van financiering zijn in dit besluit regels opgenomen over de voorwaarden voor een (aanvullende) voorschot. Verder is in het besluit geregeld wat de hoogte van de kinderopvangvergoeding zal bedragen, evenals de ouderbijdrage. Daarnaast wordt ook de wijziging van de kinderopvangvergoeding en de ouderbijdrage geregeld. Tot slot is in het besluit opgenomen wat onder structurele kinderopvang wordt verstaan.

Gastouders

Voor de gastouders zijn op het gebied van de kwaliteitseisen de gevolgen al beschreven in de memorie van toelichting bij de Wet kinderopvang BES.

Openbaar lichaam

Op basis van de Wet kinderopvang BES krijgt het bestuurscollege van het openbaar lichaam verschillende taken. De gevolgen hiervan voor het openbaar lichaam zijn al beschreven in de memorie van toelichting van de wet. Een van de taken wordt in dit besluit nader gespecificeerd, te weten de taken van de pedagogische ondersteuning en advies. De taken zijn samen met de openbare lichamen vormgegeven, en het vastleggen ervan geeft richting en duidelijkheid in wat er van hen verwacht wordt. Daarnaast krijgt het openbaar lichaam de mogelijkheid om de minister van SZW te adviseren om het maximum aantal dagdelen te beperken. In dit besluit is geregeld waar het advies aan moet voldoen en welke criteria de minister meeneemt in zijn afweging om tot een maximum te komen.

Ouders

In het besluit is de hoogte van de ouderbijdrage geregeld voor de periode 2026 tot en met 2030.

RCN unit SZW

De RCN Unit SZW zal verantwoordelijk zijn voor de financiering van kinderopvangorganisaties. Dat wil zeggen dat de RCN Unit de kinderopvangvergoeding uitkeert aan de kinderopvangorganisaties.

7.2 Regeldruk

In onderstaande tabellen is de regeldruk voor kinderopvangorganisaties opgenomen ten aanzien van respectievelijk de kwaliteitseisen en het financieringsstelsel. Deze tabellen gelden als aanvulling op de tabellen in paragraaf 7.2 van de memorie van toelichting van de wet.

Tabel Regeldruk kinderopvangorganisaties t.a.v. kwaliteitseisen op jaarbasis

Verplichting	Opmerking	Omvang doelgroep	Inschatting tijd
<i>Periodiek</i>			
Teamkwalificatie meenemen in personeelsplanning	Geldt niet voor gastouderopvang.	100%	6 uur
Kwaliteitsbeleid opstellen, uitvoeren en bijstellen	Geldt niet voor gastouderopvang.	100%	24 uur
Bijzonderheden gedurende de dag registreren en periodiek reflecteren	Geldt niet voor gastouderopvang.	100%	10 uur (afhankelijk van hoeveelheid bijzonderheden)

In dit besluit is een teamkwalificatie opgenomen (zie paragraaf 3.3.1), in plaats van het voornemen zoals verwoord in de memorie van toelichting van de wet om mbo 3 als minimale opleidingseis voor alle pedagogisch medewerkers te stellen. De teamkwalificatie is in het kader van de haalbaarheid onder andere op verzoek van de kinderopvangorganisaties opgenomen in de AMvB, maar levert voor hen wel iets meer regeldruk op om dit door te voeren in de personeelsplanning op locatieniveau. Tegelijkertijd haalt het ook druk bij hen weg om alleen pedagogisch medewerkers op mbo3-niveau te kunnen aannemen terwijl die op de eilanden schaars zijn.

De verplichting voor het opstellen van kwaliteitsbeleid en het registreren van bijzonderheden gedurende de dag vloeien beide voort uit de kwaliteitszorg en de kwaliteitscultuur. Dit was in de wet nog niet geoperationaliseerd.

Tabel Regeldruk kinderopvangorganisaties t.a.v. financieringsstelsel

Verplichting	Opmerking	Omvang doelgroep	Inschatting tijd
Aanvraag van een voorschot	Alle kinderopvangorganisaties	100%	4 uur voor elke aanvraag

	en gastouders kunnen per kwartaal een voorschot voor kinderopvangvergoeding aanvragen.		
Aanvraag tot een aanvullend voorschot	Een kinderopvangorganisatie en/of gastouder kan een aanvullende aanvullend voorschot aanvragen als blijkt dat er substantieel meer kinderen worden opgenomen dan aanvankelijk in het eerste voorschot is opgenomen	onbekend	4 uur
Aanvraag tot vaststelling kinderopvangvergoeding	Alle kinderopvangorganisaties en gastouders dienen per kwartaal een verzoek in voor vaststelling van de kinderopvangvergoeding	100%	6 uur per aanvraag
De kinderopvangorganisatie/gastouder brengt maandelijks de ouderbijdrage in rekening	Alle ouders (m.u.v. de ouders die het niet kunnen betalen) dienen de ouderbijdrage te betalen	100%	1 uur per maand

In het besluit is geregeld dat de kinderopvangorganisatie en/of gastouder een aanvraag voor een voorschot voor kinderopvangvergoeding kunnen indienen. De kinderopvangorganisatie geeft in de aanvraag aan voor welk kind het kinderopvangvergoeding aanvraagt. Van belang daarbij zijn de soort kinderopvang, leeftijd kinderen en of de kinderen ingezetenen zijn. Het idee is om de aanvraag zo simpel mogelijk te houden, zodat de RCN Unit de aanvraag snel in behandeling kan nemen en de beschikking aan de kinderopvangorganisatie/gastouder kan versturen.

De kinderopvangorganisatie heeft de mogelijkheid om een aanvullend voorschot aan te vragen. Dat kan alleen als op basis van nieuwe overeenkomsten blijkt dat er substantieel meer kinderen gebruik gaan maken van de opvang.

De kinderopvangorganisatie/gastouder dient een verzoek tot vaststelling van de kinderopvangvergoeding in. Daarin neemt de kinderopvang in ieder geval op hoeveel kinderen het heeft opgevangen tot aan de peildatum (= laatste dag van het kwartaal). De precieze gegevens die kinderopvangorganisatie/gastouder dient aan te leveren zullen in een ministeriële regeling worden opgenomen. Op basis van deze gegevens stelt de RCN Unit de kinderopvangvergoeding vast.

Verder is de hoogte van de ouderbijdrage opgenomen in het besluit. De kinderopvangorganisatie dient de ouderbijdrage in rekening te brengen.

7.3 Bezwaar- en beroepsprocedure

Ouders, houders van kindercentra, gastouders en andere betrokken partijen kunnen tegen de besluiten van de Minister van SZW bezwaar maken. Daarvoor gelden de procedures op grond van de Wet administratieve rechtspraak BES.

CONCEPT

8. Uitvoering

In de memorie van toelichting van de Wet kinderopvang BES zijn de gevolgen voor de organisaties die de uitvoering van de Wet kinderopvang BES ter hand nemen al beschreven.

In dit besluit wordt de regelgeving nader uitgewerkt en is al in de voorgaande hoofdstukken beschreven wat de gevolgen zijn van de uitwerking van de wet in dit besluit. Daarbij is vaak ook al aandacht geschonken aan de uitvoering.

8.1 Betrokken organisaties bij de uitvoering

De kinderopvangorganisaties zijn de belangrijkste organisaties die met de wet en andere regelgeving van doen krijgen. Het programma BES(t) 4 kids stelt de openbare lichamen in staat om met deze organisaties regelmatig te overleggen over de gevolgen van voorstellen voor de uitvoering. De terugkoppeling op de voorstellen is in het programma besproken en dat heeft, waar mogelijk, geleid tot aanpassing van de regels.

Verder zijn de openbare lichamen (vergunningverlening, ondersteuning organisaties), RCN unit SZW (bekostiging van de kinderopvangorganisaties en toezichthouder op de rechtmatigheid), Inspectie van het Onderwijs (toezichthouder op de kwaliteit van de kinderopvang) en de expertisecentra onderwijszorg (EOZ) (taken bij de ondersteuning van de inclusieve kinderopvang) nauw betrokken bij de uitvoering. In de volgende paragrafen wordt stilgestaan bij de uitvoering per partij. Ten aanzien van de EOZ bevat dit ontwerpbesluit geen nadere regels, dus daarover is geen paragraaf opgenomen.

De uitwerking van dit besluit heeft in nauwe samenwerking met de openbare lichamen en de uitvoeringsorganisaties in BES(t) 4 kids verband plaatsgevonden. Vaak heeft dat er toe geleid dat er overeenstemming is over de wijze van uitvoering. Verder zijn er consultaties geweest op de ielanden om de contouren van het besluit te bespreken.

De kinderopvang- en andere uitvoeringsorganisaties krijgen via de zogenoemde internetconsultatie of uitvoeringstoetsen de gelegenheid om de gevolgen van de gestelde regels in samenhang te beoordelen en daarop hun reactie te geven. De adviezen vanuit internetconsultatie en de uitvoeringstoetsen en de gevolgen die het kabinet daaraan verbindt voor de inrichting van de regelinggeving zullen in de nota van toelichting bij dit besluit worden opgenomen alvorens het aan de Raad van State zal worden aangeboden.

8.2 Kinderopvangorganisaties

Dit besluit concretiseert voor de kinderopvangorganisaties de voorwaarden en eisen waaraan deze organisaties moeten voldoen. Dat heeft zowel betrekking op de kwaliteit als op de rechtmatigheid. Bij dat laatste gaat het vooral dat organisaties weten wat de regels die aan de bekostiging worden gesteld inhouden en wat ze moeten doen. Zo zijn in de wet de voorwaarden opgenomen om voor kinderopvangvergoeding in aanmerking te komen. In dit besluit is het proces verder beschreven: een kinderopvangorganisatie dient een aanvraag in voor een voorschot en de uitvoeringsorganisatie stelt op verzoek van de kinderopvangorganisatie de aanvraag vast. In hoofdstuk 4 is dit proces nader beschreven. Bij de inrichting van het proces zijn de kinderopvangorganisaties betrokken. Daarnaast heeft het kabinet de wens uitgesproken om het financieringsproces zoveel

mogelijk te laten aansluiten met waar kinderopvangorganisaties bekend mee zijn in het kader van de tijdelijke subsidieregeling. In hoofdstuk 4 is dit nader toegelicht.

De uitvoerder heeft aangegeven op 1 juli 2025 te willen starten met de taken die zij op grond van de Wet KO BES krijgt. Dat wil zeggen dat kinderopvangorganisaties vóór 1 juli 2025 een aanvraag voor een voorschot voor een kinderopvangvergoeding indienen bij de RCN Unit zodat kinderopvangorganisaties tijdig hun geld ontvangen. Om dat mogelijk te maken zal worden gekeken welke wetsbepalingen eerder dan 1 juli 2025 in werking kunnen treden.

8.3 Openbare lichamen

Het openbaar lichaam heeft een essentiële rol als het gaat om het toelaten van organisaties die het voornemen hebben om op het eiland kinderopvang aan te bieden. Organisaties die aan de criteria voldoen, kunnen voor een exploitatievergunning in aanmerking komen. In de regel is dat voldoende om ook voor bekostiging door het Rijk in aanmerking te komen. Het openbaar lichaam heeft de mogelijkheid om de minister te adviseren het aantal te financieren kindplaatsen op het eiland te maximeren om het aantal organisaties te beperken zodat investeringen die bestaande organisaties hebben gedaan niet verloren gaan door de toetreding van nieuwe aanbieders in het stelsel. Het openbaar lichaam zal daartoe tijdig een verzoek dienen te doen. In dit besluit zijn nadere regels aan de inhoud van dit advies gesteld.

Een belangrijke taak voor het openbaar lichaam is het ondersteunen van de kinderopvangorganisaties om te voldoen aan alle regels en voorwaarden die vanuit de Wet kinderopvang BES op hen afkomen. De openbare lichamen zullen daarbij tot het einde van het programma door BES(t) 4 kids, voorzien voor 2028, worden ondersteund. Het is de verantwoordelijkheid van het openbaar lichaam om hieraan organisatorisch invulling te geven. Dit besluit stelt hierover nadere regels over specifiek het onderdeel pedagogisch advies en ondersteuning.

8.4 RCN Unit SZW

Zoals eerder aangegeven zal de RCN Unit SZW vanaf 1 juli 2025 de wettelijke taken uitvoeren ten aanzien van financiering. Verder is de RCN Unit SZW de toezichthouder op rechtmatigheid. De RCN Unit is momenteel bezig met het inrichten van haar processen om deze nieuwe taken te kunnen uitvoeren. Zo vinden er gesprekken plaats met UVB – als uitvoerder van de tijdelijke subsidieregeling – opdat van elkaar geleerd kan worden. Daarbij is ook van belang dat er sprake is van een warme overdracht van de ene uitvoerder voor de tijdelijke subsidieregeling naar de structurele uitvoering in het kader van de wet. De kinderopvangorganisaties dienen zo min mogelijk belast te worden met deze overgang. Daarom probeert de RCN Unit zo veel mogelijk aan te sluiten bij de huidige werkwijze. Daar zijn de kinderopvangorganisaties immers mee bekend.

De aanvragen voor kinderopvangvergoeding zullen – in ieder geval in de eerste jaren – nog handmatig worden verwerkt. Dat vraagt het nodige van de RCN Unit, ook omdat het de wens is om het voorschot van de kinderopvangvergoeding voor de start van het kwartaal uit te keren. Dat legt druk op de RCN Unit SZW; er moet immers in een korte periode (maximaal drie weken) aanvragen worden beoordeeld en bij een positieve beoordeling overgegaan tot uitkering van het voorschot. Kinderopvangorganisaties zijn immers in grote mate afhankelijk van de kinderopvangvergoeding. De RCN Unit

onderzoekt of het mogelijk is om een applicatie te ontwikkelen zodat de aanvragen sneller afgehandeld kunnen worden. Dit proces kost tijd, ook omdat de RCN Unit goed in kaart wil brengen welke gegevens noodzakelijk en wenselijk zijn. De kinderopvangorganisaties worden hierbij betrokken aangezien zij de gebruiker gaan worden van deze applicatie. Het is de bedoeling dat in aanloop naar een applicatie gewerkt wordt met gebruiksvriendelijke formats om zo de administratieve lasten voor kinderopvangorganisaties/gastouders te beperken.

Verder zijn de twee toezichthouders ook met elkaar in gesprek over hun rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van de toezichtstaken. Daarbij gaat het om de inzet van de handhavingsinstrumentaria. Deze gesprekken worden de komende tijd verder gevoerd.

De RCN Unit zal worden gevraagd om een uitvoeringstoets.

CONCEPT

9. Toezicht en handhaving

Op grond van artikel 5.1 van de wet is de minister bevoegd om toezichthouders op de kwaliteit en op de rechtmatigheid aan te wijzen. In de memorie van toelichting is aangegeven dat het voornemen is om de Inspectie van het Onderwijs aan te wijzen als eindverantwoordelijk⁵⁵ toezichthouder op de kwaliteit, en de RCN Unit SZW als toezichthouder op de rechtmatigheid. Beide partijen zijn betrokken bij de totstandkoming van deze AMvB. In de volgende paragrafen wordt toegelicht wat de nadere regels in deze AMvB betekenen voor het toezicht op de kwaliteit en op de rechtmatigheid.

9.1 Toezicht op de kwaliteit

In paragraaf 9.1 van de memorie van toelichting van de wet zijn de taken en werkwijze van de toezichthouder op de kwaliteit beschreven. Het toezicht zal worden uitgevoerd aan de hand van een toezichts- en waarderingskader. In dat kader worden alle kwaliteitseisen in de wet, voorliggende AMvB en de eilandsverordeningen opgenomen. De nadere regels in deze AMvB dienen dus ook te landen in het kader.

In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel was bij iedere grondslag voor nadere regels over kwaliteitseisen al beschreven aan welke regels werd gedacht. Parallel aan het opstellen van de wet en later ook van deze AMvB is de beoogd toezichthouder al aan de slag gegaan met het opstellen van het concept toezichts- en waarderingskader. Er is geregeld contact geweest over de uitwerking van de regels in relatie tot het kader.

Aandachtspunt zijn de overgangsregelingen die in deze AMvB zijn opgenomen ten aanzien van de opleidingseisen en de huisvestingseisen. Het toezichts- en waarderingskader is in principe vier jaar geldig. Gelet op de overgangsregelingen zou het – afhankelijk van de inwerkingtredingsdatum van de wet – kunnen zijn dat in het kader van een overgangsregeling een bepaalde eis tijdens de looptijd van het toezichts- en waarderingskader wordt vervangen door een alternatieve eis.

9.2 Toezicht op de rechtmatigheid

Op grond van de wet is de RCN Unit SZW toezichthouder op de rechtmatigheid. De RCN-unit SZW zal toezien op het juist toepassen van de regelgeving die betrekking heeft op het verstrekken van de kinderopvangvergoeding aan de organisaties en op het innen van de ouderbijdrage door de houders van kindercentra en gastouders.

De toezichthouder zal steekproefsgewijze controles uitvoeren op de juistheid van de informatie die voor het bepalen van de kinderopvangvergoeding van belang is. Ook kan de toezichthouder de aan deze informatie ten grondslag liggende administratie aan een nader onderzoek onderwerpen. Het is de bedoeling dat elke houder van een kindercentrum of gastouder gemiddeld eens in de drie jaar wordt gecontroleerd. De omvang van de steekproef en frequentie zal op basis van de bevindingen van de toezichthouder worden aangepast.

⁵⁵ Naast de Inspectie van het Onderwijs zullen ook lokale toezichthouders worden aangewezen die in dienst zijn bij het openbaar lichaam, maar toezichtstaken uitvoeren onder verantwoordelijkheid van de Inspectie van het Onderwijs.

9.3 Handhaving

Voor de handhaving van de kwaliteitseisen in deze AMvB zijn in de wet verschillende handhavingsinstrumenten geïntroduceerd. Een beschrijving van het handhavingstelsel is te vinden in paragraaf 9.3 van de memorie van toelichting van de wet.

CONCEPT

10. Financiën en financiële gevolgen

De nadere uitwerking van de Wet kinderopvang BES in dit besluit heeft financiële gevolgen voor de kinderopvangorganisaties.

10.1 Raming uitgaven financiële regeling

De kinderopvangorganisaties ontvangen voor het opvangen van kinderen een kinderopvangvergoeding. Omdat de ouderbijdrage een beperkt onderdeel is van de ontvangsten van de kinderopvangorganisaties zijn organisaties in belangrijke mate afhankelijk van de hoogte de kinderopvangvergoeding. Dat betekent ook dat de kosten die voortvloeien uit de wet- en regelgeving daaruit moeten worden betaald.

In 2023 is de laatste fase van het kostprijsonderzoek afgerond en is het parlement daarover geïnformeerd⁵⁶. In april 2024 heeft het kabinet een beleidsreactie op het kostprijsonderzoek gegeven en een aantal aanvullende maatregelen bekendgemaakt⁵⁷. Een deel van die maatregelen is in dit ontwerpbesluit opgenomen en nader toegelicht. In de beleidsreactie is ook aangegeven dat het kabinet naar aanleiding van het kostprijsonderzoek en het daarin opgenomen advies extra middelen ter beschikking stelt om de kinderopvangvergoeding aan te passen op basis van een aantal beleidskeuzes die het kabinet heeft gemaakt. Het betreft in de eerste plaats extra middelen voor het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden. Dat stelt kinderopvangorganisaties in staat om pedagogisch medewerkers aan te trekken die voldoen aan de kwalificatievereisten zoals die in dit ontwerpbesluit zijn opgenomen. Ten tweede wil het kabinet kinderopvangorganisaties meer financiële ruimte bieden om te investeren in spelmateriaal en huisvesting of om eventuele financiële tegenslagen op te kunnen vangen. En tot slot wordt de vergoeding ook verhoogd om bijvoorbeeld betere voeding aan te kunnen bieden.

Met de verhoging van de kinderopvangvergoeding krijgen de organisaties meer geld om de maatregelen zoals die in dit ontwerpbesluit zijn opgenomen uit te kunnen voeren. De wijze waarop de hoogte van de kinderopvangvergoeding jaarlijks wordt aangepast (indexering en beleidsmatige verhoging) is in dit ontwerpbesluit vastgelegd. Uiterlijk in 2028 zal het kostprijsonderzoek worden geactualiseerd. De voor de uitvoering van de regeling benodigde bedragen zullen in artikel 7 Kinderopvang van de begroting van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden opgenomen.

10.2 Uitvoeringskosten openbare lichamen

Het programma BES(t) 4 kids zal tot en met 2028 worden gecontinueerd. In de memorie van toelichting bij de Wet kinderopvang BES is opgenomen dat voorafgaand aan het beëindigen van het programma in overleg met de openbare lichamen zal worden bepaald hoe hoog de structurele uitvoeringskosten van de openbare lichamen zijn en welke bijdrage de openbare lichamen daaraan zullen leveren. Op basis daarvan zal worden bepaald wat de hoogte van de toevoeging vanuit het Rijk aan de vrije uitkering van de openbare lichamen zal zijn. Daarnaast is tot en met 2028 jaarlijks een bedrag

⁵⁶ Kamerbrief: Rapport Bekostiging kinderopvang Caribisch Nederland d.d. 18 oktober 2023 – vergaderstukken 31322 nr. 514

⁵⁷ Verzamelbrief kinderopvang in Caribisch Nederland d.d. 4 april 2024 - Vergaderstukken 31322 nr. 527

van 1,25 miljoen euro beschikbaar gesteld aan de openbare lichamen t.b.v de ondersteuningsstructuur.

CONCEPT

11. Evaluatie

Vijf jaar na inwerkingtreding van de Wet kinderopvang BES zal de doelmatigheid en doeltreffendheid van de wet worden onderzocht. Onderhavig besluit maakt onderdeel uit van deze evaluatie. Bij deze evaluatie zal onder andere gebruik worden gemaakt van de uitkomsten van monitoring en evaluatie die plaatsvindt binnen het programma BES(t) 4 kids. Een verslag van deze beleidsevaluatie zal worden gestuurd naar de Staten-Generaal.

CONCEPT

12. Advies en consultatie
PM invullen na consultatie.

CONCEPT

13. Overgangsrecht en inwerkingtreding

In dit hoofdstuk wordt in paragraaf 13.1 de beoogde inwerkingtreding van dit besluit beschreven. Paragraaf 13.2 biedt een overzicht van het overgangsrecht in dit besluit.

13.1 Beoogde inwerkingtreding

Omdat de Wet kinderopvang BES, voorliggend besluit en de eilandsverordeningen kinderopvang van de openbare lichamen complementair zijn aan elkaar en tezamen met andere nadere uitwerkingen in lagere regelgeving (ministeriële regeling en waar nodig eilandsbesluit) het totaal aan regels voor de kinderopvang in Caribisch Nederland vormen, is het nodig dat de onderdelen van de wet en de daarmee corresponderende onderdelen van de lagere regelgeving gelijktijdig in werking treden. De inwerkingtreding van zowel de wet als dit besluit zal geregeld worden bij koninklijk besluit, waarbij dit tijdstip verschillend kan worden vastgesteld voor verschillende artikelen of onderdelen.

De beoogde inwerkingtredingsdatum van het grootste deel van dit besluit is 1 juli 2025. Dat betekent onder meer dat de kinderopvangorganisaties zich per 1 juli 2025 aan alle kwaliteitseisen in dit besluit moeten houden, en dat daar ook toezicht op wordt gehouden. Daarbij moet worden opgemerkt – zoals beschreven in de memorie van toelichting bij de wet – dat met de inspectie is afgesproken dat de eerste jaren de nadruk ligt op stimulerend toezicht, zodat de kinderopvangorganisaties de ruimte krijgen om naar het gewenste kwaliteitsniveau toe te groeien.

Voor de vereiste aanwezigheid voor de helft van de week van een beroepskracht die beschikt over een passende pedagogische opleiding op niveau 4 is de beoogde inwerkingtredingsdatum 1 januari 2030. Zie hierover verder paragraaf 3.3.1 en paragraaf 13.2.

Tot slot is het voornemen om enkele onderdelen van de wet tot een nader te bepalen moment niet in werking te laten treden. Het gaat hier om de financiering van flexibele kinderopvang en de financiering van plusopvang. Voor flexibele opvang geldt dat het beschikbare budget onvoldoende is. Bovendien hebben de bestuurscolleges van de openbare lichamen aangegeven prioriteit te geven aan het verbeteren van de kwaliteit van de kinderopvang. Voor plusopvang geldt dat het beschikbare budget onvoldoende is om uitvoering te geven aan het onderzoek naar de kosten voor plusopvang. Om die reden zijn hierover geen regels opgenomen in dit besluit. Zie hierover verder paragraaf 4.6.

13.2 Overgangsrecht in dit besluit

In voorgaande hoofdstukken is op onderdelen al aangegeven dat overgangsrecht van toepassing is. Het gaat om de volgende onderdelen:

- Teamkwalificatie: tot 1 januari 2030 geldt niveau 2 als basisopleidingseis voor de pedagogisch medewerkers. Vanaf 1 januari 2030 kunnen pedagogisch medewerkers die ook dan nog enkel beschikken over niveau 2 worden ingezet als onderdeel van de teamkwalificatie. Deze teamkwalificatie geldt dan al voor

de inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs. Zie verder paragraaf 3.3.1.

- Opleidingseis voor plusopvang: tot 1 januari 2030 geldt niveau 3 als basisopleidingseis voor gastouders in de plusopvang en ten minste één beroepskracht in een stamgroep of basisgroep voor plusopvang, indien zij beschikken over aantoonbare extra training of specialisatie passend bij de extra ondersteuningsbehoefte van de kinderen. Vanaf 1 januari 2030 geldt niveau 4.
- De eis voor het minimaal aantal m2 binnenruimte voor de buitenschoolse opvang: tot 1 januari 2030 geldt 2,5 m2 als minimale eis voor de binnenruimte. Vanaf 1 januari 2030 geldt 3 m2 als minimale eis. Zie verder paragraaf 3.2.1.

De voornaamste reden voor het toepassen van overgangsrecht op deze onderdelen is de realiseerbaarheid en haalbaarheid van de betreffende regelgeving. Hier hebben zowel de Raad van State bij de advisering over de wet als de inspectie aandacht voor gevraagd. Voor bovenstaande onderdelen en de eis van aanwezigheid gedurende de helft van de week van een beroepskracht op niveau 4 die later in werking treedt, geldt dat het tijd kost om hieraan te voldoen. Bovendien is er in het kader van de overzichtelijkheid voor kinderopvangorganisaties voor gekozen om voor het overgangsrecht en de latere inwerkingtreding dezelfde (beoogde) richtdatum te hanteren, te weten 1 januari 2030.

CONCEPT

Artikelsgewijs

Hieronder wordt een toelichting op de artikelen gegeven, voor zover die artikelen niet voor zich spreken of in het algemene deel van deze nota van toelichting voldoende zijn toegelicht.

Artikel 1.1

Artikel 1.1 betreft de begripsbepalingen. Daarbij is voor de begrippen basisgroep, stamgroep en stamgroep ruimte aansluiting gezocht bij de begrippen in het Besluit kwaliteit kinderopvang.

Het begrip ervaringscertificaat is van belang voor de haalbaarheid van opleidingseisen. Het betreft een certificaat waarmee de beroepskracht of gastouder kan aantonen dat deze beschikt over de benodigde ervaring, kennis, inzicht en vaardigheden behorend bij het opleidingsniveau dat in dit besluit wordt voorgeschreven. Op grond van artikel 2.7, tweede lid, worden bij ministeriële regeling nadere regels gesteld aan het ervaringscertificaat.

Voor de overige terminologie in het besluit wordt aangesloten bij die van de Wet kinderopvang BES.

Artikel 2.1

Artikel 2.1 bevat vier uitzonderingen op de wettelijke plicht voor de houder van een kindercentrum of gastouder om een kinderopvangovereenkomst te sluiten met de ouder die daarom verzoekt (acceptatieplicht). Dit is een uitwerking van de delegatiegrondslag in artikel 2.2, tweede lid, van de wet. Die biedt de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur omstandigheden aan te wijzen waaronder op de acceptatieplicht een uitzondering kan worden gemaakt.

De vier uitzonderingen zijn verwerkt in de onderdelen a tot en met d. Onderdeel d betreft de omstandigheid dat de houder of gastouder verwacht dat de ouder de ouderbijdrage niet zal voldoen. Dit moet een redelijke verwachting zijn. Ook moet in het kader van een voorgaande kinderopvangovereenkomst tussen dezelfde partijen de kinderopvangvergoeding zijn gestopt vanwege wanbetaling door de ouder. Als dit uiterlijk zes maanden voorafgaand aan de beoogde ingangsdatum van de nieuwe kinderopvangovereenkomst is gebeurd, kan de houder of gastouder met een beroep op deze uitzondering weigeren de verzochte kinderopvangovereenkomst te sluiten.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 6.1 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 2.2

Artikel 2.2 bevat een uitwerking van de aspecten van verantwoorde kinderopvang, bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, van de wet. Deze uitwerking is gebaseerd op de delegatiegrondslag in artikel 2.3, derde lid, van de wet. De inhoud van deze uitwerking is gebaseerd op de uitwerking van de aspecten van verantwoorde kinderopvang in artikelen 2 en 11 van het Besluit kwaliteit kinderopvang. Hieraan is toegevoegd dat de speelleeromgeving taalrijk is en gekenmerkt wordt door positieve en hoogwaardige interacties met en tussen kinderen (onderdeel e). Artikel 2.2 geldt zowel voor houders van kindercentra als voor gastouders. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 2.3

Artikel 2.3 bevat nadere regels over de deskundige die Onze Minister aanwijst op grond van artikel 2.10a, eerste lid, van de wet. De deskundige dient op grond van artikel 2.3 te voldoen aan vier eisen, opgenomen in onderdelen a tot en met d. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 6.2 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikelen 2.4, 2.5 en 2.6

De artikelen 2.4, 2.5 en 2.6 bevatten nadere regels over de voorwaarden voor verantwoorde kinderopvang met betrekking tot veiligheid en gezondheid. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslagen in de artikelen 2.4, vierde lid, onderdeel a, van de wet voor houders van kindercentra, en 2.6, vierde lid, onderdeel a, van de wet voor gastouders.

Artikel 2.4 verplicht de houder of gastouder tot het vaststellen van een veiligheids- en gezondheidsbeleid voor ieder kindercentrum of iedere voorziening voor gastouderopvang (eerste lid). De houder of gastouder dienen ook ervoor zorg te dragen dat naar het veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt gehandeld (tweede lid). Dit is een nadere regeling die aansluit op de verplichting in artikel 2.3, tweede lid, van de wet, om zorg te dragen voor uitvoering van het veiligheids- en gezondheidsbeleid, schriftelijke vastlegging, evaluatie en zo nodig bijstelling daarvan.

De artikelen 2.5 en 2.6 regelen welke onderdelen het veiligheids- en gezondheidsbeleid ten minste moet bevatten bij een kindercentrum (artikel 2.5) of bij een voorziening voor gastouderopvang (artikel 2.6). De tekst van deze artikelen zijn grotendeels ontleend aan de artikelen 4, derde tot en met vijfde lid, en 13 derde en vierde lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 2.7

Artikel 2.7 biedt grondslagen om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen of bewijsstukken aan te wijzen met betrekking tot opleidings- en ervaringseisen voor beroepskrachten of gastouders. Hierbij zal het bijvoorbeeld gaan om eisen aan ervaringscertificaten.

Artikelen 2.8 tot en met 2.11

De artikelen 2.8 tot en met 2.11 bevatten nadere regels over opleidings-, scholings- en ervaringseisen waaraan beroepskrachten bij kindercentra of gastouders moeten voldoen. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslagen in de artikelen 2.4, vierde lid, onderdeel e, van de wet voor beroepskrachten, en 2.6, vierde lid, onderdeel b, van de wet voor gastouders.

Met betrekking tot opleidingseisen wordt steeds verwezen naar de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs BES. Daarin zijn de soorten beroepsopleidingen geregeld.

Artikel 2.8 bevat de minimale opleidings- en ervaringseis voor beroepskrachten. Dit is een beroepsopleiding van het soort vakopleiding (ook wel genoemd: mbo3-niveau), opgenomen in het eerste lid. Indien een beroepskracht met een ervaringscertificaat aantoont dat deze handelt op het niveau van een vakopleiding, is op grond van het

tweede lid toegestaan dat de beroepskracht beschikt over een basisberoepsopleiding (mbo2). Equivalent van de basisberoepsopleiding is niveau 2 van de Caribbean Vocational Qualification (hierna: cvq) (tweede lid, onderdeel b). Voor de opleidings- en ervaringseisen in artikel 2.8 geldt tot en met 31 december 2029 overgangsrecht op grond van artikel 5.1, onderdeel a. Voor een nadere toelichting op dit overgangsrecht, wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Artikel 2.9, eerste lid, regelt dat gedurende ten minste de helft van de week per locatie van een kindercentrum een beroepskracht aanwezig is die beschikt over een middenkaderopleiding (mbo4). Het tweede lid vult het eerste lid aan met nadere eisen aan die middenkaderopleiding. Daarin moet aantoonbaar aandacht besteed zijn aan zes onderwerpen, opgenomen in onderdelen a tot en met f.

Artikel 2.10 bevat de minimale opleidingseis voor gastouders. Dit is een beroepsopleiding van het soort basisberoepsopleiding (mbo2 of cvq2).

Artikel 2.11, eerste lid, regelt dat er gedurende de kinderopvang altijd ten minste één volwassene aanwezig is met een kwalificatie voor het verlenen van eerste hulp aan kinderen. Dit geldt zowel voor houders van kindercentra als voor gastouders. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels gesteld worden aan deze kwalificatie (tweede lid).

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.3.1 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Opleidings-, scholings- en ervaringseisen pedagogisch medewerkers", voor beroepskrachten, en paragraaf 3.3.2, onder "Opleidings- en scholingseisen", voor gastouders.

Artikel 2.12

Artikel 2.12 regelt verschillende punten omtrent de stabiliteit van de kinderopvang in een kindercentrum. Dit betreft een uitwerking van de delegatiegrondslagen in artikel 2.4, vierde lid, onderdelen b en e, van de wet. De tekst van dit artikel is grotendeels ontleend aan de artikelen 9 en 18 van het Besluit kwaliteit kinderopvang.

Het eerste, tweede, vijfde, zesde en zevende lid behoeven op deze plek geen nadere toelichting.

Het derde lid bevat de basisnorm voor de grootte van de stamgroep of basisgroep: deze wordt afgestemd op de leeftijd van de kinderen daarin. Daarbij geldt dat deze uit meer kinderen mag bestaan, naarmate de kinderen daarin ouder zijn. Deze basisnorm geldt altijd, ongeacht of de grootte van de groep valt binnen de grenzen van de maximale grootte, opgenomen in het vierde en negende lid. Die maximale grootte volgt voor stamgroepen uit bijlage 1 bij dit besluit, voor basisgroepen uit bijlage 2 en voor gecombineerde groepen uit bijlage 3.

Het achtste lid bevat regels over de stabiliteit van de kinderopvang tijdens activiteiten waarbij kinderen de stamgroep of basisgroep (onderdeel a) of de stamgroepruimte (onderdeel b) verlaten. Dit betreft activiteiten waarvan de aard en organisatie op grond van artikel 2.32, tweede lid, onderdeel b, worden beschreven in het pedagogisch en educatief beleidsplan.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2.1 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Herkenbaarheid van ruimtes en personen: stamgroepen, basisgroepen en mentoren", "Maximale groepsgrootte en de beroepskracht-kindratio" en "Combineren van stamgroepen en basisgroepen".

Artikelen 2.13 en 2.14

Artikel 2.13 stelt regels omtrent het aantal in te zetten beroepskrachten in een kindercentrum, waaronder de beroepskracht-kindratio. Dit betreft een uitwerking van de delegatiegrondslagen in artikel 2.4, vierde lid, onderdelen a, c en d, van de wet. De tekst van dit artikel is grotendeels ontleend aan de artikelen 7, eerste tot en met zevende lid, en 16, eerste tot en met zesde lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang.

Het eerste lid bevat de basisnorm voor het minimale aantal in te zetten beroepskrachten: dit wordt afgestemd op het aantal aanwezige kinderen in de stam- of basisgroep. Daarbij geldt dat minder beroepskrachten mogen worden ingezet, naarmate de kinderen ouder zijn. Deze basisnorm geldt altijd, ongeacht of het aantal ingezette beroepskrachten valt binnen de grenzen van de beroepskracht-kindratio, opgenomen in het tweede lid. Die beroepskracht-kindratio volgt voor stamgroepen uit bijlage 1 bij dit besluit, voor basisgroepen uit bijlage 2 en voor gecombineerde groepen uit bijlage 3.

Het derde en vierde lid bevatten mogelijkheden om gedurende de zogenoemde randen van de dag af te wijken van de beroepskracht-kindratio uit het tweede lid. Op grond van het derde lid kunnen voor ten hoogste drie uur per dag minder beroepskrachten worden ingezet, indien is voldaan aan de voorwaarden opgenomen in onderdelen a tot en met c. Dit geldt voor dagopvang en, op vrije dagen van de basisschool of tijdens schoolvakanties, tevens voor buitenschoolse opvang (onderdeel d). Voor de dagopvang geldt op grond van het zesde lid als aanvullende voorwaarde dat de afwijkende inzet op de dagen van de week mag verschillen, maar niet per week. Het vierde lid geldt alleen voor de buitenschoolse opvang, voor en na de dagelijkse schooltijd en gedurende vrije middagen van de basisschool. Op die momenten kunnen voor ten hoogste een half uur per dag minder beroepskrachten worden ingezet, als wel ten minste de helft wordt ingezet van de vereiste beroepskrachten op grond van de beroepskracht-kindratio (tweede lid). Als met gebruikmaking van het derde of vierde lid slechts één beroepskracht op het kindercentrum is, moet ter ondersteuning een andere volwassene in het kindercentrum aanwezig zijn.

Het vijfde lid regelt dat het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten op of vanuit het kindercentrum niet verandert, als kinderen voor activiteiten de stam- of basisgroep verlaten. Dit betreft activiteiten waarvan de aard en organisatie op grond van artikel 2.32, tweede lid, onderdeel b, worden beschreven in het pedagogisch en educatief beleidsplan.

Op grond van het zevende lid, eerste zin, moet een volwassene beschikbaar, bereikbaar en dichtbij zijn in het geval van een calamiteit. Dit is verplicht wanneer in lijn met de beroepskracht-kindratio slechts één beroepskracht in het kindercentrum aanwezig is. Naam en telefoonnummer van deze volwassene moeten bekend gemaakt worden bij de personen die bij het kindercentrum werken (tweede zin).

Artikel 2.14 stelt eisen aan de administratie van de houder van een kindercentrum. Deze moet presentielijsten van kinderen bevatten, met daarin een indicatie van hun aankomst- en vertrektijden. Daarmee moet de houder aantonen dat is voldaan aan de beroepskracht-kindratio, bedoeld in artikel 2.13, tweede lid, (onderdeel a) en, indien van toepassing, de regels omtrent uitzonderingen daarop als bedoeld in artikel 2.13, derde en vierde lid (onderdeel b). De tekst van dit artikel is grotendeels ontleend aan de artikelen 7a en 16a van het Besluit kwaliteit kinderopvang.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2.1 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Maximale groepsgrootte en de beroepskracht-

kindratio”, “Combineren van stamgroepen en basisgroepen”, “Vierogenprincipe” en “Achterwacht”.

Artikel 2.15

Artikel 2.15 bevat regels omtrent de inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs bij een kindercentrum. Daarnaast bevat artikel 2.15 regels omtrent de toepassing van de teamkwalificatie. Dit betreft een uitwerking van de delegatiegrondslagen in artikel 2.4, vierde lid, onderdelen b en c, van de wet. De tekst van dit artikel is deels ontleend aan de artikelen 7, achtste lid, en 16, zevende lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang en de artikelen 9 en 9c van de Regeling Wet kinderopvang.

Het eerste en tweede lid stellen voorwaarden voor de inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs. Het eerste lid, onderdelen a en c behoeven hier geen nadere toelichting. In onderdeel b is geregeld dat bij de inzet van een beroepskracht in opleiding of stagiair binnen de betreffende groep ook ten minste een beroepskracht wordt ingezet die voldoet aan de basisopleidingseis uit artikel 2.8, te weten ofwel mbo3 dan wel mbo2 of cvq2 met een ervaringscertificaat op niveau 3. Het tweede lid regelt dat binnen de locatie van het kindercentrum ten minste twee derde van de in te zetten beroepskrachten voldoet aan voornoemde basisopleidingseis. Niet meer dan een derde mag bestaan uit beroepskrachten in opleiding of stagiairs. Van belang bij de toepassing hiervan is dat voor artikel 2.8 overgangsrecht geldt op grond van artikel 5.1, onderdeel a. Voor een nadere toelichting op dit overgangsrecht, wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Het derde en vierde lid betreffen de teamkwalificatie. Het derde lid maakt het mogelijk om in afwijking van artikel 2.8 een beroepskracht in te zetten die beschikt over een opleiding onder het basisopleidingsniveau van artikel 2.8, te weten een beroepsopleiding van het soort basisberoepsopleiding: mbo2 (onderdeel a) of cvq2 (onderdeel b), zonder ervaringscertificaat. Het vierde lid beperkt die inzet en stelt hier voorwaarden aan. Daarbij wordt de inzet van deze beroepskracht zoveel mogelijk gelijkgesteld aan de inzet van een beroepskracht in opleiding:

- onderdeel a regelt dat de houder bij de inzet van een beroepskracht met mbo2 of cvq2 rekening houdt met de ervaring en expertise waarover die beroepskracht op dat moment beschikt;
- onderdeel b regelt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b en c, van overeenkomstige toepassing zijn op de inzet van een beroepskracht met mbo2 of cvq2; en
- onderdeel c regelt dat voor de toepassing van de samenstelling van het team binnen de locatie op grond van het tweede lid, de beroepskracht met mbo2 of cvq2 wordt beschouwd als een beroepskracht in opleiding.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.3.1 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder “Opleidings-, scholings- en ervaringseisen pedagogisch medewerkers”.

Artikel 2.16

Artikel 2.16 gaat over de mentor bij een kindercentrum. Dit betreft een uitwerking van de delegatiegrondslag in artikel 2.4, vierde lid, onderdeel e, van de wet. De tekst van dit artikel is deels ontleend aan de artikelen 9, elfde lid, en 18, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2.1 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder “Mentor”.

Artikel 2.17

Artikel 2.17 regelt de maximale groepsgrootte bij een voorziening voor gastouderopvang. Dit betreft een uitwerking van de delegatiegrondslag in artikel 2.6, vierde lid, onderdeel e, van de wet. De tekst van dit artikel is deels ontleend aan artikel 13 van de Regeling kwaliteit gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2.2 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Groepssamenstelling gastouders".

Artikel 2.18

Artikel 2.18 regelt dat bij een voorziening voor gastouderopvang een achterwacht beschikbaar, bereikbaar en dichtbij is in geval van een calamiteit. Dit betreft dezelfde regel als voor kindercentra, wanneer daar slechts één beroepskracht aanwezig is (artikel 2.14, zevende lid). Het is een uitwerking van de delegatiegrondslag in artikel 2.6, vierde lid, onderdeel a, van de wet. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2.2 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Achterwacht".

Artikel 2.19

Artikel 2.19 stelt nadere regels omtrent het activiteitenprogramma bij het kindercentrum of de voorziening voor gastouderopvang. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslagen in de artikelen 2.4, vierde lid, onderdeel k, van de wet voor beroepskrachten, en 2.6, vierde lid, onderdeel d, van de wet voor gastouders. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.3.1 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Dagritme en gevarieerd activiteitenprogramma" en paragraaf 3.3.2 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Activiteitenprogramma".

Artikel 2.20

Artikel 2.20 regelt voor welke taken en onderwerpen met betrekking tot pedagogische ondersteuning en advies het bestuurscollege zorgdraagt voor begeleiding en ondersteuning aan de houder of gastouder. Dit is gebaseerd op de delegatiegrondslagen in artikel 2.3, vijfde lid, van de wet en, met betrekking tot het tweede lid, artikel 18.4.5, eerste lid, onderdeel b, van de Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Artikel 2.20 betreft geen uitputtende opsomming van de taken of onderwerpen waarvoor het bestuurscollege voor begeleiding en ondersteuning zorgdraagt op grond van artikel 2.3, vierde lid, van de wet. Artikel 2.20 gaat alleen over pedagogische ondersteuning en advies. Het is de verwachting dat het bestuurscollege deze taken zal laten uitvoeren door een aanbieder.

Het eerste lid benoemt drie taken, opgenomen in onderdelen a tot en met c. Het tweede lid voegt daaraan toe dat het bestuurscollege de samenwerking ondersteunt tussen de aanbieder van pedagogische ondersteuning en advies, de eerstelijns opvoedondersteuning en de uitvoerder van de jeugdgezondheidszorg. De eerstelijns opvoedondersteuning is aangeduid als de aanbieder van op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen. Daarvoor is verwezen naar artikel 18.4.5, eerste lid, onderdeel b, van de Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Op grond daarvan kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden. Voor de uitvoerder van de jeugdgezondheidszorg is verwezen naar artikel 5, eerste lid, van de Wet publieke gezondheid. Daarin is opgenomen dat het

college van burgermeester en wethouders zorgdraagt voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg. Voor de toepassing in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba wordt "college van burgemeester en wethouders" gelezen als bestuurscollege (artikel 68a, onderdeel a, van de Wet publieke gezondheid).

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.5.2 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 2.21 tot en met 2.24

De artikelen 2.21 tot en met 2.24 bevatten nadere regels omtrent het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling of extra ondersteuningsbehoefte van een kind. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslagen in de artikelen 2.4, vierde lid, onderdeel i, van de wet voor houders, en 2.6, vierde lid, onderdeel c, van de wet voor gastouders.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.5 en 3.5.1 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikelen 2.25 en 2.26

De artikelen 2.25 en 2.26 gaan over de vergunning voor plusopvang, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel b, van de wet. Artikel 2.25 regelt op grond van de delegatiegrondslag in artikel 2.1, derde lid, van de wet dat deze vergunning kan worden verleend voor drie jaar. Artikel 2.26 regelt op grond van de delegatiegrondslag in artikel 5.11, tweede lid, van de wet dat deze vergunning kan worden geschorst of ingetrokken, indien gedurende een jaar geen kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte in de plusopvang zijn opgevangen.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.5.3 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Vergunning plusopvang".

Artikel 2.27

Artikel 2.27 stelt minimale opleidings- en ervaringseisen voor beroepskrachten en gastouders in de plusopvang. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslag in artikel 2.17, onderdeel a, van de wet.

Het eerste lid regelt dat gedurende alle dagdelen waarin plusopvang plaatsvindt, in de betreffende stam- of basisgroep een beroepskracht moet worden ingezet die over een middenkaderopleiding (mbo4) beschikt. Aan deze regel zou voor een deel van de dagdelen kunnen worden voldaan door de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.9, in de betreffende groep in te zetten.

Op grond van het tweede lid dient ook een gastouder in de plusopvang over een middenkaderopleiding te beschikken.

Het derde lid regelt dat voor de beroepskracht of gastouder, bedoeld in het eerste of tweede lid, een vakopleiding (mbo3) voldoende kan zijn. Dan moet deze met een ervaringscertificaat aantonen op het niveau van een middenkaderopleiding te handelen.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.5.3 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Voor de opleidings- en ervaringseisen in artikel 2.27 geldt tot en met 31 december 2029 overgangsrecht op grond van artikel 5.1, onderdeel b. Voor een nadere toelichting op dit overgangsrecht, wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Artikelen 2.28 en 2.29

De artikelen 2.28 en 2.29 gaan over de aangepaste beroepskracht-kindratio bij kindercentra respectievelijk groepsmaat bij voorzieningen voor gastouderopvang, als daar plusopvang wordt aangeboden. Daarbij geldt de aangepaste beroepskracht-kindratio (artikel 2.28) alleen voor een exclusieve plusgroep, dus een groep waarin enkel kinderen worden opgevangen met een extra ondersteuningsbehoefte. Voor gemengde groepen in kindercentra geldt onverkort de beroepskracht-kindratio, bedoeld in artikel 2.13, tweede lid.

Deze regels zijn gebaseerd op de delegatiegrondslag in artikel 2.17, onderdelen c en d, van de wet.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.5.3 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 2.30

Artikel 2.30 stelt eisen aan de ruimte waarin plusopvang wordt geboden door een houder of gastouder en de inrichting daarvan. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslag in artikel 2.17, onderdeel f, van de wet. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.5.3 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikelen 2.31 en 2.32

De artikelen 2.31 en 2.32 bevatten nadere regels over de voorwaarden voor verantwoorde kinderopvang bij kindercentra met betrekking tot pedagogisch en educatief beleid. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslagen in artikel 2.4, vierde lid, onderdelen f en g, van de wet.

Artikel 2.31 verplicht de houder om voor elk kindercentrum te beschikken over een pedagogisch en educatief beleidsplan (eerste lid). De houder dient ook ervoor zorg te dragen dat naar het pedagogisch en educatief beleidsplan wordt gehandeld (tweede lid). Ook dient de houder het pedagogisch en educatief beleidsplan schriftelijk bekend te maken aan de ouders. Dit is een nadere regeling die aansluit op de verplichting in artikel 2.3, tweede lid, van de wet, om zorg te dragen voor uitvoering van het pedagogisch beleid, schriftelijke vastlegging, evaluatie en zo nodig bijstelling daarvan.

Artikel 2.32 regelt welke onderdelen het veiligheids- en gezondheidsbeleid ten minste moet bevatten. De tekst van dit artikel is grotendeels ontleend aan de artikelen 3, tweede en derde lid, en 12, tweede en derde lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang. Het eerste lid betreft onderdelen die in ieder pedagogisch en educatief beleidsplan concreet moeten worden beschreven. Dit geldt alleen indien van toepassing voor de onderdelen opgenomen in het tweede lid.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.3.1 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Pedagogisch beleidsplan".

Artikel 2.33

Artikel 2.33 bevat nadere regels over het programma voor voorschoolse educatie dat de houder in de dagopvang dient te gebruiken. Deze verplichting volgt uit artikel 2.4, derde lid, van de wet. De nadere regels zijn gebaseerd op de delegatiegrondslag in artikel 2.4, vierde lid, onderdeel g. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.3.1 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Eisen aan programma voor voorschoolse educatie in de dagopvang".

Artikelen 2.34 en 2.35

De artikelen 2.34 en 2.35 bevatten nadere regels over de accommodatie, de inrichting van de ruimte en de beschikbare ruimte voor kinderen bij een kindercentrum. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslag in artikel 2.4, vierde lid, onderdelen h en i, van de wet.

De tekst van artikel 2.34 is deels ontleend aan de artikelen 10 en 19 van het Besluit kwaliteit kinderopvang. Daarnaast zijn enkele eisen en artikel 2.35 toegevoegd om rekening te houden met de Caribische context. Op grond van artikel 2.35 kan een porch tot maximaal 18 m² worden meegerekend als binnenspeelruimte (eerste lid). Daarvoor moet de porch dan wel voldoen aan de eisen, opgenomen in dat lid. Daarbij kan een porch niet worden ingezet als afzonderlijke stamgroepruimte (tweede lid). Mocht de porch niet voldoen aan de eisen, opgenomen in het eerste lid, dan kan de porch wel worden meegerekend als buitenspeelruimte (derde lid). Daarvoor moet de porch dan wel voldoen aan de eisen die op grond van artikel 2.34, eerste, derde en achtste lid, worden gesteld aan een buitenspeelruimte.

Er is voor artikel 2.35 gekozen voor het woord porch, omdat dit van oorsprong Amerikaans-Engelse leenwoord in Caribisch Nederland gangbaar is en de bedoeling duidelijker weergeeft dan het in Europees Nederland meer gangbare synoniem veranda. Daarbij komt het woord porch voor in de Woordenlijst Nederlandse Taal.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2.1 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Beschikbare ruimte".

Artikel 3.1

Artikel 3.1 stelt nadere regels over structurele kinderopvang, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel g, van de wet. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslag in artikel 3.2, vijfde lid, van de wet.

Het eerste lid regelt wanneer sprake is van structurele kinderopvang. Dit wordt bepaald aan de hand van de aanwezigheid van het kind in het kindercentrum of de voorziening voor gastouderopvang, per tijdvak van drie maanden, afgezet tegen het aantal en de duur van de in de kinderopvangovereenkomst overeengekomen dagdelen. Per tijdvak van drie maanden dient het kind tijdens 80% van het aantal overeengekomen dagdelen aanwezig te zijn (onderdeel a). Ook dient het kind 50% van de duur van de overeengekomen dagdelen aanwezig te zijn (onderdeel b). Daarbij wordt eventuele afwezigheid van het kind gedurende schoolvakanties buiten beschouwing gelaten (eerste lid, aanhef).

Als niet is voldaan aan de voorwaarden in het eerste lid, is toch sprake van structurele kinderopvang als dat niet-voldoen is veroorzaakt door een reden, opgenomen in het tweede lid, onderdelen a, b of c. Dit is ten eerste het geval als het kind kortdurend ziek is (onderdeel a). Van kortdurende ziekte is geen sprake als het kind langer dan twee maanden aaneengesloten afwezig is (onder 1°) of langer dan zes maanden tijdens minder dan 25% van het overeengekomen dagdelen aanwezig is (onder 2°). Ten tweede is dit het geval als ten aanzien van het kind geen leerplicht geldt (onderdeel b). Hiertoe is verwezen naar de regeling van vrijstelling van de leerplicht van de voor het kind verantwoordelijke personen, opgenomen in artikel 6 en paragraaf 4 van de Leerplichtwet BES. Ten derde is dit het geval als het kind voor een vaste buitenschoolse activiteit maximaal een dagdeel per week afwezig is.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.5 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 3.2

Artikel 3.2, eerste lid, regelt dat de kinderopvangvergoeding per kwartaal op aanvraag wordt verstrekt. Dit betekent dat telkens per kwartaal de kinderopvangvergoeding wordt aangevraagd en verstrekt. Het is niet mogelijk om voor langere periode kinderopvangvergoeding aan te vragen. De verstrekking van de kinderopvangvergoeding en de voorwaarden daarvoor zijn geregeld in artikel 3.2, eerste lid, van de wet. Over die onderwerpen kunnen nadere regels worden gesteld op grond van de delegatiegrondslag in artikel 3.2, vijfde lid, van de wet.

Artikel 3.2, tweede lid, regelt op grond van de delegatiegrondslag in artikel 3.3, tweede lid, van de wet dat de peildatum de laatste dag van het kwartaal is waarin de kinderopvang start. Dit betekent dat geen afwijking mogelijk is van artikel 3.3, eerste lid, van de wet: de kinderopvangvergoeding wordt verstrekt met ingang van de dag waarop de kinderopvang start. Hierbij is als gevolg van deze peildatum niet relevant op welk moment in het kwartaal de kinderopvangovereenkomst is gesloten. Wel blijft op grond van artikel 3.2, eerste lid, onderdeel b, van de wet vereist dat een kinderopvangovereenkomst is gesloten voor een recht op kinderopvangvergoeding kan bestaan.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Vaststellen kinderopvangvergoeding a.d.h.v. de peildatum".

Artikel 3.3

Artikel 3.3 stelt regels met betrekking tot de maximering van het totaalaantal dagdelen per maand waarvoor een kinderopvangvergoeding kan worden verstrekt, bedoeld in artikel 3.3, tweede lid, van de wet. Deze regels zijn gebaseerd op de delegatiegrondslag in het derde lid van dat artikel.

De maximering, bedoeld in artikel 3.3, tweede lid, van de wet, kan op advies van het bestuurscollege plaatsvinden, bij algemene maatregel van bestuur. Indien maximering aan de orde is, zal daartoe dus een algemene maatregel van bestuur worden voorbereid. De regels in artikel 3.3 van dit besluit betreffen de onderwerpen die bij die voorbereiding moeten worden betrokken (eerste lid) en waarover het bestuurscollege moet adviseren (tweede lid).

Het eerste lid, onderdeel g, betreft de wijze waarop de kinderopvangvergoeding gedurende de maximering wordt verstrekt. Hierbij kan deze verstrekking worden gekoppeld aan de al verstrekte of nog te verstrekken exploitatievergunningen en de daarin opgenomen of op te nemen kindplaatsen. In de praktijk neemt het bestuurscollege in de exploitatievergunning op voor hoeveel kinderen de aanvrager kinderopvang mag bieden, ofwel: het aantal kindplaatsen. Deze beperking van de wijze van verstrekking van kinderopvangvergoeding gedurende de maximering is alleen aan de orde, indien dit noodzakelijk is ten behoeve van de continuïteit van de kinderopvang.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.4 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 3.4

Artikel 3.4 stelt nadere regels omtrent de hoogte van de kinderopvangvergoeding. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslag in artikel 3.5, onderdeel a, van de wet.

De bedragen in artikel 3.4, eerste en tweede lid, betreffen de hoogte van de kinderopvangvergoeding per dagdeel per kind over de daarin opgenomen periode. In het eerste lid gaat het over dagopvang; in het tweede lid over buitenschoolse opvang. De bedragen verschillen per openbaar lichaam. Zij zijn aangeduid in Amerikaanse dollars. Voorafgaand aan inwerkingtreding werden de bedragen in de Tijdelijke subsidieregeling financiering kinderopvang Caribisch Nederland ook in Amerikaanse dollars aangeduid.

Het derde lid betreft de babytoeslag. De kinderopvangvergoeding wordt per dagdeel per kind dat jonger is dan een jaar verhoogd met het bedrag van de babytoeslag.

Het vierde en vijfde lid regelen welke bedragen worden verstrekt en waarop aanspraak bestaat, bij wijziging van de bedragen in het eerste, tweede of derde lid. Een gewijzigde kinderopvangvergoeding of babytoeslag wordt verstrekt met ingang van het kwartaal nadat de wijziging heeft plaatsgevonden (vierde lid). Tot en met het kwartaal waarin de wijziging heeft plaatsgevonden houdt de houder of gastouder de aanspraak op kinderopvangvergoeding of babytoeslag zoals deze gold, uiterlijk op de dag voorafgaand aan die wijziging (vijfde lid).

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.2 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 3.5

Artikel 3.4 stelt nadere regels omtrent de indexatie van de kinderopvangvergoeding en babytoeslag en verhoging van de kinderopvangvergoeding op bij ministerieel besluit. Deze nadere regels zijn gebaseerd op de delegatiegrondslagen in artikel 3.5, onderdelen a en b, van de wet.

Het eerste en tweede lid betreffen de indexatie van de kinderopvangvergoeding en babytoeslag. Op grond van het eerste lid worden deze bedragen jaarlijks met ingang van 1 januari geïndexeerd. Op grond van het tweede lid wordt negatieve indexatie uitgesloten. Als indexatie op de voet van het eerste lid zou leiden tot een verlaging van de kinderopvangvergoeding of babytoeslag, worden die bedragen ongewijzigd vastgesteld (onderdeel a). De procentuele verlaging die hierdoor achterwege is gelaten, wordt bij de eerstvolgende indexatie alsnog toegepast (onderdeel b). Als dit opnieuw tot een verlaging zou leiden, dan worden de bedragen overeenkomstig de aanhef en onderdeel a opnieuw ongewijzigd vastgesteld. De totale procentuele verlaging die hierdoor achterwege is gelaten, wordt dan weer op dezelfde wijze bij de daaropvolgende indexaties toegepast.

Het derde en vierde lid betreffen verhoging van de kinderopvangvergoeding bij ministerieel besluit. Dit is aan de orde bij verhoging van het bruto minimumuurloon, bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Wet minimumlonen BES. Op grond van het derde lid, onderdeel a, past Onze Minister de bedragen van de kinderopvangvergoeding, opgenomen in artikel 3.4, eerste en tweede lid, aan overeenkomstig de procentuele verhoging van het bruto minimumuurloon. Dit betreft een dwingende bevoegdheid: Onze Minister is gehouden deze verhoging door te voeren, zij het op een door Onze Minister aan te geven datum. Deze verhoging wordt niet op het gehele bedrag van de kinderopvangvergoeding toegepast, maar op een deel van dat bedrag. Dat betreft het deel van de kinderopvangvergoeding dat in de samenstelling van die vergoeding correspondeert met de loonkosten van medewerkers in de kinderopvang die minder

verdiene dan het verhoogde bruto minimumuurloon. Op grond van het derde lid, onderdeel b, kan Onze Minister de kinderopvangvergoeding verder verhogen. Deze discretionaire bevoegdheid kan alleen worden toegepast, indien het aantal medewerkers dat minder verdient dan het verhoogde bruto minimumuurloon zodanig substantieel is dat daartoe bijzondere aanleiding bestaat, in verband met de opbouw van de loongebouwen in de kinderopvang. Het vierde lid regelt de volgorde van wijziging van de bedragen van de kinderopvangvergoeding. Indien een verhoging op grond van het derde lid plaatsvindt op 1 januari, dan wordt eerst de indexatie toegepast en daarna de verhoging.

Het vijfde lid, onderdeel a, regelt dat de overeenkomstig de indexatie of verhoging bij ministerieel besluit gewijzigde bedragen in de plaats treden van de bedragen, opgenomen in artikel 3.4. Onderdeel b regelt dat deze gewijzigde bedragen door of namens Onze Minister worden medegedeeld in de Staatscourant.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 3.6

Artikel 3.6 stelt regels over de verstrekking van een voorschot op de kinderopvangvergoeding. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslag in artikel 3.7, tweede lid, van de wet.

Het eerste lid stelt twee voorwaarden aan de verstrekking van een voorschot, opgenomen in onderdelen a en b. Het tweede lid regelt onder welke voorwaarden het verstrekte voorschot op aanvraag kan worden verhoogd.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van het algemene deel van de nota van toelichting, onder "Aanvraag voorschot" en "Tweede voorschot".

Artikelen 3.7 en 3.8

De artikelen 3.7 en 3.8 stellen regels over de hoogte en de berekeningswijze van de ouderbijdrage per dagdeel. Deze zijn gebaseerd op de delegatiegrondslag in artikel 3.11, tweede lid, van de wet.

Artikel 3.7 gaat over de periode tot en met 31 december 2026. Het eerste lid bepaalt dat de hoogte van de ouderbijdrage in die periode gebaseerd is op het toepasselijke bedrag, bedoeld in het tweede lid. Het bedrag in het tweede lid betreft de maandelijkse ouderbijdrage bij het maximale aantal dagdelen per maand. Dat maximum volgt uit artikel 3.4, eerste lid, van de wet. Op grond van het eerste lid wordt dat bedrag voor de berekening van de ouderbijdrage verminderd, zodat wordt uitgekomen op een ouderbijdrage voor het aantal dagdelen kinderopvang dat voor de betreffende maand tussen de ouder en de houder of gastouder is overeengekomen. Daartoe wordt het bedrag dat volgt uit het tweede lid naar rato verminderd met het verschil tussen het maximale aantal dagdelen per maand en het overeengekomen aantal dagdelen.

Artikel 3.8 gaat over de periode vanaf 1 januari 2027. In deze periode wordt de ouderbijdrage berekend als percentage van de op dat moment geldende hoogte van de kinderopvangvergoeding, bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, (bij dagopvang) of tweede lid (bij buitenschoolse opvang). De hoogte van de ouderbijdrage bedraagt 4% van de kostprijs. De kinderopvangvergoeding bedraagt 96% van de kostprijs. Dat betekent dat de ouderbijdrage 4,17% van de kinderopvangvergoeding is.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.1 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 4.1

Artikel 4.1 bevat nadere regels over de te verwerken persoonsgegevens in het kader van de doorstroom naar het basisonderwijs, op grond van artikel 2.15, eerste lid, van de wet. De nadere regels zijn gebaseerd op de delegatiegrondslag in artikel 2.15, vierde lid, onderdeel a, van de wet.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 5.2 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 4.2

Artikel 4.2 bevat nadere regels over de gevallen waarin persoonsgegevens worden verstrekt door ambtenaren, aangewezen als toezichthouder of opsporingsambtenaar, van Europees Nederland naar Caribisch Nederland. Deze zijn gebaseerd op artikel 4.7, onderdelen a en b, van de wet.

Het eerste lid bevat vier gevallen van voornoemde gegevensverstrekking. Op grond van het onderdeel a kunnen de aangewezen ambtenaren onderling persoonsgegevens verstrekken. Dit geldt voor zover die verstrekking noodzakelijk is voor de doeleinden, opgenomen onder 1° en 2°: toezicht op de kwaliteit, waaronder de taakuitoefening door het EOZ, respectievelijk een samenwerkingsverband tussen de aangewezen ambtenaren. Op grond van onderdeel b kunnen de aangewezen ambtenaren persoonsgegevens verstrekken aan het bestuurscollege. Dat geldt voor zover die verstrekking noodzakelijk is voor de advisering door die ambtenaren in het kader van de vergunningverlening, bedoeld in artikel 2.1, vijfde lid, onderdeel a, van de wet, of het toezicht op de taakuitoefening door het EOZ. Op grond van onderdeel c kunnen de aangewezen ambtenaren persoonsgegevens verstrekken aan Onze Minister of de uitvoeringsorganisatie die namens Onze Minister zal handelen, de RCN Unit SZW. Dat geldt voor zover die verstrekking noodzakelijk is voor het toezicht op financiering en gegevensverwerking. Tot slot kunnen de aangewezen ambtenaren op grond van onderdeel d persoonsgegevens verstrekken aan de houder of gastouder, voor zover dat noodzakelijk is voor handelingen met betrekking tot het inspectierapport als bedoeld in artikel 5.4 van de wet.

In het tweede en derde lid is voor drie van deze gevallen opgenomen om welke typen persoonsgegevens het daarbij kan gaan. Het tweede lid ziet op de gevallen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b en d. Het derde lid ziet op het geval, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c. Voor het geval, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, is geen beperking opgenomen van de typen persoonsgegevens die kunnen worden verstrekt.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 5.4 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 4.3

Artikel 4.3 bevat een nadere regeling van de eisen die aan de gegevensverstrekking worden gesteld, op grond van de delegatiegrondslag in artikel 4.7, onderdeel e, van de wet. Voor een nadere toelichting, waaronder omtrent de verhouding tussen artikel 4.3 en de Wet bescherming persoonsgegevens BES, wordt verwezen naar paragraaf 5.1 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 5.1

Artikel 5.1 bevat overgangsrecht met betrekking tot opleidingseisen voor beroepskrachten in de reguliere opvang (onderdeel a) en beroepskrachten en gastouders in de plusopvang (onderdeel b). Het overgangsrecht verleent uitgestelde werking aan een deel van deze opleidingseisen en stelt voor de duur van het uitstel andere, lagere opleidingseisen. Onderdeel a regelt dat tot en met 31 december 2029 de minimale opleidings- en ervaringseis voor beroepskrachten een basisberoepsopleiding is (mbo2 of cvq2). Dit is in afwijking van artikel 2.8, waarin een vakopleiding (mbo3) wordt vereist dan wel een basisberoepsopleiding (mbo2 of cvq2) met een ervaringscertificaat. Onderdeel b regelt dat tot en met 31 december 2029 is toegestaan dat gastouders in de plusopvang en de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.27, eerste lid, eveneens in de plusopvang, beschikken over een vakopleiding (mbo3). Dit is in afwijking van artikel 2.27, waarin een middenkaderopleiding (mbo4) wordt vereist dan wel een vakopleiding (mbo3) met een ervaringscertificaat. Met ingang van 1 januari 2030 gelden artikel 2.8 en 2.27 onverkort.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 13.2 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Artikel 5.2

De besluit, eenmaal vastgesteld, zal in werking treden op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Dit kan voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend worden vastgesteld. Voor een nadere toelichting op de beoogde inwerkingtreding wordt verwezen naar paragraaf 13.1 van het algemene deel van de nota van toelichting.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

J.N.J. Nobel